

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

The Curriculum Evaluation on Master Degree Program of Education in Curriculum
and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University

โดย

อาจารย์ ดร.วิสูตร โพธิ์เงิน

หัวหน้าโครงการวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.วิสาข์ จิตวิตร

ผู้ร่วมวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์

ผู้ร่วมวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพิน ศิริสัมพันธ์

ผู้ร่วมวิจัย

อาจารย์ ดร.อภิมาส มากจ้อย

ผู้ร่วมวิจัย

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปี พ.ศ.2560

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

The Curriculum Evaluation on Master Degree Program of Education in
Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University

โดย

อาจารย์ ดร.วิสูตร โพธิ์เงิน

หัวหน้าโครงการวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.วิสาข์ จิตวิตร

ผู้ร่วมวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์

ผู้ร่วมวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพิน ศิริสัมพันธ์

ผู้ร่วมวิจัย

อาจารย์ ดร.อธิมาส มากจ้อย

ผู้ร่วมวิจัย

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปี พ.ศ.2560

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในด้านบริบทของหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านการผลิตโดยเป็นการประเมินผลผลิตของหลักสูตร และเพื่อศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ชั้นปีที่ 1 – 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ระหว่างปีการศึกษา 2557 ถึง ปีการศึกษา 2558 มีนักศึกษาทั้งหมดจำนวน 22 คน 2) อาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่างๆ ในสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ จำนวน 18 คน 3) ผู้บริหารมหาวิทยาลัย และผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 4 คน และ 4) คณะกรรมการดำเนินงาน/อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนจำนวน 5 คน โดยรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถาม และแนวประเด็นการสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้สถิติบรรยายในวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปประเด็นสำคัญจากการสัมภาษณ์

สรุปผลการศึกษา

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยภาพรวม พบว่า นักศึกษา และผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และในรายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านผลผลิต และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านปัจจัยนำเข้า

2. ผลการประเมินด้านบริบท ในภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในส่วนของนักศึกษาปัจจุบัน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านรายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ รายวิชาช่วยให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญทางวัฒนธรรมทั้งระดับท้องถิ่นและระดับสากล ในส่วนของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ แบ่งได้ 2 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านบริบทเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อวัตถุประสงค์ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านวัตถุประสงค์หลักสูตรบ่งบอกคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาด้านความสามารถในการนำความรู้ไปปฏิบัติ/ทักษะ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านวัตถุประสงค์หลักสูตรบ่งบอกคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาด้านคุณลักษณะบัณฑิต

2.2 ด้านบริบทเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชาพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ รายวิชาได้ส่งเสริมนักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรและรายวิชาได้ส่งเสริมนักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ รายวิชาช่วยให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญทางวัฒนธรรมทั้งระดับท้องถิ่นและระดับสากล

3. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ในภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1. สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และ 2. รายวิชาในหลักสูตร โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1 ผลประเมินด้านสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในส่วนของ นักศึกษาปัจจุบัน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดการด้านเวลาในชั่วโมงเรียน โดยมุ่งเน้นไม่ให้เกิดความสูญเปล่าของเวลาในการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีหน่วยงานองค์กรจากภายนอก ให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือ เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในส่วนของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ในประเด็นอาจารย์ให้คำแนะนำปรึกษา ในการปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีบุคลากรภายนอก (วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ) เข้ามาร่วมในระบบการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้และกระบวนการคิด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หน่วยงาน องค์กรจากภายนอก ให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือ เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

3.2 ผลประเมินด้านรายวิชาในหลักสูตร แบ่งเป็นด้านโครงสร้างรายวิชา และด้านรายวิชาแบ่งเป็น 4 กลุ่มรายวิชา ได้แก่ รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาบังคับ รายวิชาเลือก และรายวิชาวิทยานิพนธ์/ค้นคว้าอิสระ มีรายละเอียด ดังนี้

3.2.1 โครงสร้างรายวิชา พบว่า มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3.2.2 รายวิชาพื้นฐาน เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายข้อพบว่า ภาพรวมของกลุ่มรายวิชาพื้นฐานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ในส่วนความคิดเห็นรายข้อของรายวิชาพื้นฐานของ นักศึกษาปัจจุบัน พบว่า พบว่า รายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วิชาการวัดและประเมินผลทางการศึกษาสำหรับครู รายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วิชาภาษาอังกฤษสำหรับครูใน

ส่วนของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พบว่า รายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วิชาสถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษาและวิชาภาษาอังกฤษสำหรับครู และรายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ รายวิชาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน และพื้นฐานทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

3.2.3 รายวิชาบังคับ เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ภาพรวมของกลุ่มรายวิชาบังคับมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ในส่วนความคิดเห็นรายข้อของรายวิชาบังคับของนักศึกษาปัจจุบันพบว่า พบว่า รายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด วิชาระเบียบวิธีวิจัยทางหลักสูตรและการสอน และรายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สัมมนาบูรณาการหลักสูตรและการสอนวิชาเอก ในส่วนของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พบว่า รายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ รายวิชาทฤษฎีหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร และรายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ และพื้นฐานทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพสัมมนาบูรณาการหลักสูตรและการสอนวิชาเอก

3.2.4 รายวิชาเลือก เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ภาพรวมของกลุ่มรายวิชาเลือกมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ในส่วนความคิดเห็นรายข้อของรายวิชาบังคับของนักศึกษาปัจจุบันพบว่า พบว่า รายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด วิชาหลักสูตรและการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดและรายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วิชาฝึกปฏิบัติการสอน ในส่วนของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พบว่า รายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วิชาประเด็นและแนวโน้มด้านหลักสูตรและวิชาปัญหาหลักสูตรในการศึกษายุคปัจจุบันและรายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วิชาฝึกปฏิบัติการสอน

3.2.5 รายวิชาวิทยานิพนธ์/ค้นคว้าอิสระ เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ภาพรวมของกลุ่มรายวิชาเลือกมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ในส่วนความคิดเห็นรายข้อของรายวิชาบังคับของนักศึกษาปัจจุบันพบว่า พบว่า รายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด วิชาวิทยานิพนธ์ และรายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วิชาค้นคว้าอิสระ ในส่วนของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พบว่า รายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รายวิชาวิทยานิพนธ์และรายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วิชาค้นคว้าอิสระ

4. ผลประเมินด้านกระบวนการ ในภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล โดยผลการความคิดเห็นในการประเมิน ดังนี้

4.1 ผลประเมินด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในส่วนของนักศึกษาปัจจุบัน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ในชั้นเรียนอาจารย์และนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์

ร่วมกัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการปฏิบัติการวิจัยทางด้านหลักสูตรและการสอนที่เน้นชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในส่วนของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การตั้งคำถามกระตุ้นให้นักศึกษาได้รับการกล้าซักถามเพื่อพัฒนาความรู้และการกระตุ้นนักศึกษาได้รับการให้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน(Interactive Communication) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเชื่อมโยงการวิจัยทางด้านหลักสูตรและการสอนที่เน้นชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.2 ผลการประเมินด้านกระบวนการวัดและประเมินผล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในส่วนของนักศึกษาปัจจุบัน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การประเมินในรูปแบบของคณะทำงาน (อาจารย์ คณะอาจารย์ และนักศึกษา) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการประเมินกระบวนการเรียนรู้ใช้พิจารณาเฉพาะผลงานเท่านั้น ในส่วนของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การประเมินความก้าวหน้าของนักศึกษาที่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นปรนัยตรวจสอบได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักศึกษาได้ร่วมประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ และปรับแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินกระบวนการเรียนรู้ใช้พิจารณาเฉพาะผลงานเท่านั้น

5. ผลการประเมินด้านผลผลิต ในภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในส่วนของนักศึกษาปัจจุบัน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีคุณธรรมในวิชาชีพครูและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สามารถปฏิบัติงานเป็นนักพัฒนาหลักสูตร หรือฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาหรือผู้สอน ในส่วนของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ และเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนและสามารถศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านการศึกษหลักสูตรและการสอนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานเป็นนักพัฒนาหลักสูตร หรือฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาหรือผู้สอน

6. ผลการศึกษาปัญหา และแนวทางการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน พบว่า มีปัญหาและข้อเสนอแนะในด้านต่างๆ ดังนี้

6.1 ด้านบริบท พบว่า รายวิชาในส่วนของจัดการเรียนรู้อยังมีสัดส่วนที่น้อยไปเมื่อเทียบกับรายวิชาทางด้านหลักสูตร

6.2 ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า คณะควรมีการจัดทำห้องสมุดเฉพาะทางของคณะ ในห้องเรียนระบบสัญญาณไร้สาย(WIFI)ไม่มีและไม่เสถียรใช้งานไม่ได้ ฐานข้อมูลวิชาการเทคโนโลยีสารสนเทศมีจำนวนมากแต่ยังใช้ไม่คุ้มค่า หลักสูตรไม่มีคู่มือให้นักศึกษาและเห็นควรจัดทำคู่มือ

หลักสูตร ในส่วนของวิทยาการภายนอกมาให้ความรู้ยังมีจำนวนน้อย รายวิชาบางรายวิชาไม่เปิดให้นักศึกษาลงทะเบียน และควรมีการจัดการศึกษาดูงานภายนอกในหน่วยงานที่มีการปฏิบัติที่ดี

6.3 ด้านกระบวนการ พบว่า ในการจัดการเรียนการสอนอาจารย์ผู้สอนร่วมในรายวิชาเดียวกันสั่งงานซ้ำซ้อนกันและอยากให้อาจารย์มีเอกสารตำราคำสอนเป็นของตนเอง และไม่ได้รับคำปรึกษาเรื่องอื่น ๆ เกี่ยวกับการเรียนเท่าที่ควรเพราะไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการควรมีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ

6.4 ด้านผลผลิต พบว่า นักศึกษา/อาจารย์ผู้สอนและคณะกรรมการพิจารณาวิทยานิพนธ์ เห็นว่ามีความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้

ผลจากการวิจัยการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพต่อไป คณะผู้วิจัยจึงขอเสนอข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงหลักสูตร ดังนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า ด้านบริบท รายวิชาทางด้านการสอนยังมีสัดส่วนที่น้อยกว่ารายวิชาด้านหลักสูตร ควรทบทวนเรื่องสัดส่วนของการจัดรายวิชาที่เกี่ยวข้องให้มีสัดส่วนที่เหมาะสม ดังนั้น ควรบูรณาการรายวิชาด้านหลักสูตรที่มีเนื้อหาใกล้เคียงเป็นรายวิชาเดียวกัน และเพิ่มรายวิชาทางการสอนหรือปรับปรุงแก้ไขคำอธิบายรายวิชาให้มีเนื้อหาเน้นกระบวนการสอนมากขึ้น

2. ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากแต่ก็ต่ำกว่าด้านอื่นๆ โดยพบว่า ด้านสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ห้องเรียนอุปกรณ์เทคโนโลยีสื่อการเรียนการสอนและสารสนเทศไม่เอื้อต่อการใช้งาน ระบบสัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายไม่สามารถเชื่อมต่อได้ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนขาดการดูแลรักษาไม่สามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน องค์กรจากภายนอก ด้านเครื่องมือ เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างน้อยรวมถึงห้องสมุดที่มีหนังสือและสารสนเทศเฉพาะทางของคณะศึกษาศาสตร์ที่ยังไม่มี ดังนั้นคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ภาควิชา คณะศึกษาศาสตร์ควรเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และประสานงานกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกในการอำนวยความสะดวก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรต่อไป และเห็นควรจัดทำคู่มือหลักสูตร และในด้านรายวิชาในหลักสูตร

พบว่า การประเมินภาพรวมของรายวิชาอยู่ในระดับมาก แต่ควรจะต้องพิจารณาทบทวนการจัดการรายวิชาที่มีระบุในหลักสูตรและไม่เปิดสอน พร้อมทั้งควรมีรายวิชาที่จัดการศึกษาดูงานภายนอกหน่วยงานที่มีการปฏิบัติที่ดีเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ตรงในหลายมิตินอกจากการจัดการเรียนการสอนในสถาบัน

3. ผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการ พบว่า นักศึกษาไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ สืบเนื่องเพราะหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่บริหารเชิงบูรณาการ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาในทุกชั้นปี การปฏิบัติการวิจัยทางด้านหลักสูตรและการสอนที่เน้นชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่น้อยที่สุดในความเห็นที่สอดคล้องกันของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนได้ฝึกปฏิบัติการวิจัยทางด้านหลักสูตรและการสอนที่เน้นชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น และควรส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนผลิตเอกสารประกอบการสอน คำสอน และตำราที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรประสานความร่วมมือ กับ ภาควิชา และคณะในการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการผลิตเอกสารทางวิชาการของอาจารย์ผู้สอนต่อไป

4. ผลการวิจัย พบว่า ด้านผลผลิต ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ นักศึกษายังไม่มีความเชื่อมั่นใจตนเองในฐานะผู้เรียนด้านหลักสูตรและการสอน จะเห็นได้จากผลการประเมินในด้านนี้ เรื่อง ความสามารถปฏิบัติงานเป็นนักพัฒนาหลักสูตร หรือฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาหรือผู้สอนที่มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับที่น้อยที่สุดของกลุ่ม ดังนั้น คณะกรรมการบริหารหลักสูตรต้องทบทวนว่าจะต้องกำหนดนโยบายหรือแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้กับอาจารย์ผู้สอนที่จะส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน สร้างความมั่นใจให้กับนักศึกษาในความรู้และความสามารถของตนในด้านหลักสูตรและการสอน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ครอบคลุมถึงผลกระทบจากการจัดหลักสูตร
2. ควรมีการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ในลักษณะของการวิพากษ์ โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้บัณฑิต มาให้ข้อคิดเห็น และการเก็บรวบรวมข้อมูลควรมีการรวบรวมข้อมูลทางระบบออนไลน์

คำนำ

การวิจัยการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เล่มนี้เป็นการประเมินหลักสูตรปริญญาเอก สาขาหลักสูตร และการสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร หลังจากที่ได้จัดการเรียนการสอนมาครบ 3 ปี การประเมินหลักสูตรครั้งนี้ มีเป้าหมายสำคัญคือเน้นการประเมินเพื่อการพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยใช้แนวคิดการประเมินหลักสูตรตามรูปแบบ CIPP Model ของ Daniel L. Stufflebeam ให้ครอบคลุมการประเมินทั้งด้านบริบท ปัจจัย กระบวนการ ผลผลิต ผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และการขยายผล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เพื่อให้มั่นใจได้ว่า ผลจากการประเมินหลักสูตร จะเป็นแนวทางใน การพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติที่พึงประสงค์ เนื่องจากหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัด การศึกษา และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

การวิจัยครั้งนี้ได้รับความอนุเคราะห์ในด้านข้อมูลต่างๆ จากผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนักศึกษาปริญญาโทสาขาหลักสูตรและการสอน และขอขอบคุณ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่สนับสนุนทุนวิจัยเพื่อการประเมินหลักสูตรครั้งนี้ และเหนืออื่นใด ความสำเร็จจากผลการประเมินหลักสูตรครั้งนี้จะช่วยพัฒนาหลักสูตรและการสอนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

(อาจารย์ ดร.วิสูตร โพธิ์เงิน)

หัวหน้าโครงการวิจัย

18 เมษายน 2560

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
บทคัดย่อภาษาไทยและบทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ซ
คำนำ	ด
สารบัญเรื่อง.....	ต
สารบัญตาราง.....	ท
สารบัญภาพ.....	บ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	2
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
หลักสูตร	8
การประเมินหลักสูตร	21
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการ คณะศึกษาศาสตร์	
มหาวิทยาลัยศิลปากร	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	72
กลุ่มเป้าหมาย	72
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	72
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	73
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	73
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	74

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ใน ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตของนักศึกษา ...	76
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ใน ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตของอาจารย์ ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์	88
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร	105
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	117
สรุปผลการวิจัย	117
อภิปรายผล	121
ข้อเสนอแนะการวิจัย	123
บรรณานุกรม	126
ภาคผนวก	132
ภาคผนวก ก	132
ภาคผนวก ข	134

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ขอบเขตด้านเนื้อหา	5
2	วัตถุประสงค์ของการประเมินหลักสูตรในแต่ละด้านตามแนวคิดของ CIPP	43
3	ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา	76
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษาปัจจุบันในภาพรวมในทุกด้าน	78
5	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษาปัจจุบันในด้านบริบทเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชา	79
6	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษาปัจจุบันในด้านปัจจัยนำเข้า เกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	80
7	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษาปัจจุบันในด้านวิชาพื้นฐานการศึกษา	81
8	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษาปัจจุบันในด้านวิชาบังคับ	82
9	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษาปัจจุบันในด้านวิชาเลือก	82
10	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษาปัจจุบันในด้านวิทยานิพนธ์/ค้นคว้าอิสระ	83
11	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษาปัจจุบันในด้านกระบวนการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้	84
12	ตารางที่ พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษาปัจจุบันในด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้	85
13	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษาปัจจุบันในด้านผลผลิต	86
14	ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ	87
15	ข้อมูลทั่วไปของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์	88
16	ผลประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านบริบทเกี่ยวกับความคิดเห็น ที่มีต่อวัตถุประสงค์	91
18	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านบริบท เกี่ยวกับความ คิดเห็นที่มีต่อรายวิชา.....	92
19	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านปัจจัยนำเข้า เกี่ยวกับสื่อที่ ใช้ในการจัดการเรียนรู้	93
20	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านโครงสร้างรายวิชา (ความ เหมาะสมของการกำหนดสัดส่วนหมวดวิชา/รายวิชา)	94
21	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในส่วนของวิชาพื้นฐาน	95
22	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในส่วนของวิชาบังคับ	96
23	พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและ การสอนของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในส่วนของวิชาเลือก	96
24	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในส่วนของวิชา 1.วิทยานิพนธ์/ ค้นคว้าอิสระ	97
25	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านกระบวนการเกี่ยวกับการ จัดการเรียนรู้	98
26	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการ วัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้	100
27	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านผลผลิต	101

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
28	ผลความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ที่มีต่อหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ในภาพรวม และจำแนกเป็น รายด้าน	103

สารบัญภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler	15
2	กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler	15
3	ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของ Taba	16
4	ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของวิชัย วงษ์ใหญ่	19
5	ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางการศึกษา	31
6	รูปแบบการประเมินของ Provus	36
7	ประเภทและความสัมพันธ์ของ Stufflebeam ต่อสิ่งที่คาดหวังและสิ่งที่เป็นจริง	38
8	ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผลกับการตัดสินใจ	41
9	ผลความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ที่มีต่อ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ในภาพรวม และ จำแนกเป็นรายด้าน	104

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีที่พิมพ์เผยแพร่ พ.ศ. 2560

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในด้านบริบทของหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านการผลิตโดยเป็นการประเมินผลผลิตของหลักสูตร และเพื่อศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนชั้นปีที่ 1 – 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ระหว่างปีการศึกษา 2557 ถึง ปีการศึกษา 2558 มีนักศึกษาทั้งหมดจำนวน 22 คน 2) อาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่างๆ ในสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ จำนวน 18 คน 3) ผู้บริหารมหาวิทยาลัย และผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 4 คน และ 4) คณะกรรมการดำเนินงาน/อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนจำนวน 5 คน โดยรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถาม และแนวประเด็นการสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้สถิติบรรยายในวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปประเด็นสำคัญจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยภาพรวม พบว่า นักศึกษา และผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และในรายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านผลผลิต และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านปัจจัยนำเข้า

ผลการศึกษาปัญหา และแนวทางการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน พบว่า มีปัญหาและข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านบริบท พบว่า รายวิชาในส่วนของจัดการเรียนรู้อยังมีสัดส่วนที่น้อยไปเมื่อเทียบกับรายวิชาทางด้านหลักสูตร
2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า คณะควรมีการจัดทำห้องสมุดเฉพาะทางของคณะ ในห้องเรียนระบบสัญญาณไร้สาย (WiFi) ไม่มีและไม่เสถียรใช้งานไม่ได้ ฐานข้อมูลวิชาการเทคโนโลยีสารสนเทศมีจำนวนมากแต่ยังไม่คุ้มค่า หลักสูตรไม่มีคู่มือให้นักศึกษาและเห็นควรจัดทำคู่มือหลักสูตร ในส่วนของวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ยังมีจำนวนน้อย รายวิชาบางรายวิชาไม่เปิดให้นักศึกษาลงทะเบียน และควรมีการจัดการศึกษาดูงานภายนอกในหน่วยงานที่มีการปฏิบัติที่ดี
3. ด้านกระบวนการ พบว่า ในการจัดการเรียนการสอนอาจารย์ผู้สอนร่วมในรายวิชาเดียวกันสั่งงานซ้ำซ้อนกันและอยากให้อาจารย์มีเอกสารตำราคำสอนเป็นของตนเอง และไม่ได้รับคำปรึกษาเรื่องอื่น ๆ เกี่ยวกับการเรียนเท่าที่ควรเพราะไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการควรมีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ
4. ด้านผลผลิต พบว่า นักศึกษา/อาจารย์ผู้สอนและคณะกรรมการพิจารณาวิทยานิพนธ์ เห็นว่ามีความเหมาะสม

คำสำคัญ การประเมินหลักสูตร/ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

Abstract

Research title : The Curriculum Evaluation on Master Degree Program of Education in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University

Year : 2017

The research is an Evaluative Research and formative evaluation. The purpose of this study is to 1) evaluate the curriculum of the Master Degree program in Curriculum and Instruction Faculty of Education Silpakorn University in the context, input, process, and product side is the evaluation of the course's interim output. and 2) to study the problem. And guidelines for the development of the Master Degree program in Curriculum and Instruction Faculty of Education Silpakorn University. There are 4 groups: 1) Students in Curriculum and Instruction Year 1 - 2 are studying during the academic year 2014-2016. There are Twenty one students 2) Twelve instructors/considering thesis committee members. 3) Four administrators of the Faculty of Education; and 4) Five committee in the Master Degree program. courses in curriculum and instruction. The collecting both quantitative and qualitative data. By using questionnaire and the interview topic in the data collection. Use descriptive statistics to analyze quantitative data, including frequency, percentage, mean, and standard deviation. Qualitative analysis uses content analysis and summarizes key points from the interview. and group discussion.

The results of the evaluation of Master Degree Program in curriculum and instruction faculty of Education Silpakorn University. Overall, it was found that the students and the instructors /considering thesis committee members. The opinions are appropriate at a high level. And

The results in problem and guidelines for the development of the Master Degree program in curriculum and instruction found problems and suggestions:

1. Context : In the course of learning management provides a small proportion compared to subjects in the curriculum.

2. Inputs : it was found that the faculty should have a dedicated library. In the classroom, the wireless system (WIFI) is unavailable and unstable. The database of information technology has many but not worth it. The course does not have a guide for students and should be considered as a course guide. In the part of the external speakers came to know a small amount, some courses are not open to students and should be managed to field trip in units in the best practices.

3. Process : teaching and learning, the instructors engaged in the same course instructed overlapping tasks and wanted teachers to have their own text and no other advice. to appoint academic advisors.

4. Product : students member of the examination committee have the opinion in product of curriculum is appropriate.

Key words : Curriculum Evaluation /Master Degree Program in Curriculum and Instruction

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจหลักประการหนึ่ง คือ การผลิตบัณฑิตโดยเปิดสอนทั้งหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต และบัณฑิตศึกษา ซึ่งระดับบัณฑิตศึกษาจะมุ่งเน้นการพัฒนานักวิชาการ และนักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยกระบวนการวิจัย เพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างอิสระ รวมทั้งมีความสามารถในการสร้างสรรค์โครงสร้างความก้าวหน้าทางวิชาการเชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ที่ตนเชี่ยวชาญกับศาสตร์อื่นได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพ และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ ทุกหลักสูตรจะกำหนดปรัชญาและวัตถุประสงค์ให้สัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพของแต่ละสาขาวิชา เมื่อใช้หลักสูตรไปได้ระยะหนึ่งจะต้องมีการประเมิน ซึ่งการประเมินหลักสูตรมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาว่าหลักสูตรที่ใช้เมื่อดำเนินการแล้วบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้หรือไม่ จากนั้นนำผลที่ได้มาพิจารณาว่ามีมาตรฐานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลหรือไม่เกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตรโดยใช้ ผลการวัดในแง่มุมต่างๆ ของสิ่งที่จะประเมิน

การประเมินหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา นอกจากผู้ใช้หลักสูตรจะประเมินเพื่อพิจารณาตรวจสอบระบบการบริหารหลักสูตรเพื่อปรับปรุงคุณภาพตามขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรแล้ว ยังต้องปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะอย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2548 : 17) นอกจากนี้ในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 47 ให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในระดับ ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการ(2553)ได้กำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 (Thai Qualification Framework for Higher Education, TQF : HEd) เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตร อันนำไปสู่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาที่จะส่งผลต่อการปฏิรูปการศึกษาของชาติ และด้วยภารกิจที่สำคัญในฐานะสถาบันการอุดมศึกษาที่เน้นการสร้างสรรค์ มีความทันสมัย และใส่ใจความเป็นอัตลักษณ์ของความเป็นไทย คณะศึกษาศาสตร์โดยภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอนได้เปิดสอนหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนในปีพ.ศ. 2556 มุ่งผลิตผู้นำทางการศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรและการสอน โดยเน้นกระบวนการวิจัยเพื่อให้มีความสามารถในการสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางการพัฒนาหลักสูตรและการสอน เชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ หลักสูตรฯมีเป้าประสงค์ในการผลิตมหาบัณฑิตทางการศึกษาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตรและการสอน มีทักษะการเป็นนักพัฒนาหลักสูตรและผู้สอนมืออาชีพสามารถผลิตงานวิจัยผลงานทางวิชาการและนวัตกรรมด้านหลักสูตรและการสอน และเพื่อให้มหาบัณฑิตมีคุณธรรม จริยธรรม ในวิชาชีพนักพัฒนาหลักสูตรและวิชาชีพครู และได้เปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนเมื่อปี พ.ศ.2557 เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนจะครบรอบการประเมิน 5 ปี ในปี พ.ศ. 2560 ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการใช้หลักสูตรดังกล่าวเป็นเวลา 3 ปี และเพื่อให้การประเมินหลักสูตรครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการประเมินอย่างเป็นระบบตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอนซึ่งรับผิดชอบบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน รวมทั้งความคิดเห็นที่สมควรดำเนินการประเมินหลักสูตรดังกล่าว โดยใช้ CIPP Model (มาเรียม นิลพันธุ์, 2553: 31-32) ประกอบไปด้วย (1) การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) (2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) (3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และ (4) การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลได้มาตรฐานตามปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จึงกำหนดให้มีการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2556) เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรในครั้งต่อไป ทั้งนี้เพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการศึกษาในอนาคต

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต
2. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการประเมินหลักสูตรในครั้งนี้ดำเนินการตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971) CIPP Model การประเมินหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการประเมินของ Daniel L. Stufflebeam ที่มีชื่อว่า CIPP Model (มาเรียม นิลพันธุ์, 2553: 31-32) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้หลักการ และเหตุผลมากำหนดจุดมุ่งหมาย การประเมินสภาพแวดล้อมจะช่วยให้ผู้พัฒนาหลักสูตรรู้ว่า สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีอะไรบ้าง มีความต้องการ หรือปัญหาอะไรบ้างที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองหรือแก้ไข มีโอกาสและสรรพกำลังที่จำเป็นอะไรบ้างที่ยังไม่ได้ถูกนำมาใช้ในการศึกษา และสืบเนื่องมาจากปัญหาอะไร ประเด็นการประเมินครอบคลุม เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ จุดหมาย โครงสร้างหลักสูตร

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ข้อมูลมาช่วยตัดสินใจว่าจะใช้ทรัพยากรหรือสรรพกำลังต่างๆ ที่มีอยู่เพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างไร จะขอความช่วยเหลือด้านทรัพยากรและสรรพกำลังจากแหล่งภายนอกหรือไม่ อย่างไร ประเด็นการประเมินครอบคลุม เกี่ยวกับงบประมาณ อาคารสถานที่ คุณลักษณะ/ คุณวุฒิ/ คุณสมบัติ/ประสบการณ์ของผู้บริหาร ผู้สอน/ จำนวน คุณภาพของผู้เรียน/ พื้นฐานความรู้ผู้เรียน สื่อ วัสดุ/อุปกรณ์/หนังสือตำรา เอกสารหลักสูตร การสนับสนุนส่งเสริมของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร เวลา และช่วงเวลา

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสืบค้นจุดเด่น จุดอ่อนหรือจุดที่ควรพัฒนาของรูปแบบการดำเนินงานตามที่คาดหวังเอาไว้ หรือ จุดเด่นจุดอ่อน หรือจุดที่ควรพัฒนาของการดำเนินงานในการใช้หลักสูตร เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการเลือกวิธีการต่อไป ฉะนั้นจึงต้องมีการจัดบันทึกผลการประเมินกระบวนการนั้นจำเป็นต้องอาศัยวิธีการหลายๆ วิธีทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประเด็นการประเมินครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร การนิเทศ การกำกับติดตาม การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

4. การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) มีจุดมุ่งหมายจะตรวจสอบว่าผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน นั้นเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่คาดหวังเอาไว้มากน้อยเพียงใด ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถ สมรรถนะ และคุณธรรมจริยธรรม เจตคติ รวมทั้งความสามารถในการนำความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ สมรรถนะ จากการเรียนการสอนในหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริง ได้หรือไม่อย่างไร อาจทำได้โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์สัมพันธกับหลักสูตรอื่นที่มีอยู่ก็ได้ ประเด็นการประเมินครอบคลุมเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะ ความสามารถในการปฏิบัติ พฤติกรรม

รูปแบบการประเมินหลักสูตรครั้งนี้ คณะผู้วิจัยจึงใช้รูปแบบการประเมินของ Danial L. Stufflebeam เป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตร เนื่องจากรูปแบบการประเมินแบบ CIPPModel เป็นรูปแบบการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบทุกด้านของหลักสูตรอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ ไม่เน้นการวิเคราะห์จุดใดจุดหนึ่ง แต่เป็นรูปแบบการประเมินที่มีความต่อเนื่องทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรการพิจารณาจะพิจารณาใน 4 ด้าน คือ

1. การประเมินบริบท (C: Context Evaluation) เป็น การประเมินความสอดคล้องชัดเจนของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติได้จริงสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน/สังคม เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโครงสร้างรายวิชา รายวิชาที่เปิดสอน และเนื้อหาวิชาของหลักสูตร

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (I: Inputs Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยคุณวุฒิอาจารย์ พื้นฐานนักศึกษา และทรัพยากรในการดำเนินการ ตามหลักสูตร ได้แก่ เอกสารตำรา อุปกรณ์การเรียนการสอน สถานที่ และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

3. การประเมินกระบวนการ (P: Process Evaluation) เป็นการประเมินความเหมาะสมของกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน พฤติกรรมของผู้สอน/ผู้เรียน ตลอดจนการบริการต่างๆ

4. การประเมินผลผลิต (P: Products Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตระหว่างทางของหลักสูตร โดยการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา ในด้านความรู้ ความสามารถ การนำความรู้ในหลักสูตรไปใช้

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขต ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

1.1 นักศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนชั้นปีที่ 1 – 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ระหว่างปีการศึกษา 2557 ถึง ปีการศึกษา 2558 จำนวน 21 คน

1.2 อาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่างๆ ในสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ จำนวน 18 คน

1.3 ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 4 คน

1.4 คณะกรรมการดำเนินงาน/อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนจำนวน 5 คน

4.2 ขอบเขตด้านการประเมิน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยใช้รูปแบบการประเมินของ Danial L. Stufflebeam รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต โดยเป็นการประเมินผลผลิตระหว่างทางของหลักสูตร

4.3 ระยะเวลาของการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ เดือน เมษายน – กันยายน พ.ศ. 2559 รวมระยะเวลา 6 เดือน

4.4 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2556) ครั้งนี้ ได้กำหนดเนื้อหาสำหรับการประเมิน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตการประเมิน	ประเด็นการประเมิน
การประเมินด้านบริบท	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2. โครงสร้างของหลักสูตร 3. นโยบาย 4. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา 5. ความต้องการของหน่วยงาน/สังคม 6. เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง
ด้านปัจจัยนำเข้า	<ol style="list-style-type: none"> 1. คุณวุฒิ ผลงานของอาจารย์ 2. พื้นฐานของผู้เรียน 3. อาคารห้องเรียน/วัสดุอุปกรณ์ 4. งบประมาณ 5. การจัดสภาพแวดล้อม 6. วัสดุอุปกรณ์
การประเมินกระบวนการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. แนวการจัดการเรียนการสอน 2. การบริหารจัดการหลักสูตร 3. การจัดการระบบอาจารย์ที่ปรึกษา 4. การสอบประเมินผลความรอบรู้ 5. พฤติกรรมผู้สอน 6. พฤติกรรมผู้เรียน 7. การบริการด้านธุรการ วิชาการ

ขอบเขตการประเมิน	ประเด็นการประเมิน
ด้านผลผลิต	1. ความรู้ ความสามารถ 2. บุคลิกภาพทางวิชาการ 3. จริยธรรมในวิชาชีพของผู้เรียน 4. ความเป็นผู้รู้ด้าน C&I ของผู้เรียน 5. ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร 6. การบริหารจัดการเรียนการสอน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2556)
 หมายถึง มวลประสบการณ์ เนื้อหาสาระ โครงสร้างเกี่ยวกับหลักสูตรการสอน แผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนก่อให้เกิดความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ พัฒนาการให้ เป็นไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตร อันประกอบด้วย วัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาวิชา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนการบริหารจัดการหลักสูตร ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนที่จัดการเรียนการสอนโดยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการการศึกษา ติดตาม และรวบรวมข้อมูลการใช้หลักสูตรที่เป็นข้อเท็จจริงซึ่งได้จากการคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บัณฑิตที่จบการศึกษา นักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย/ ผู้บริหารคณะ คณะกรรมการดำเนินงาน/อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

3. รูปแบบการประเมิน CIPP Model หมายถึง การประเมินผลหลักสูตรโดยพิจารณาข้อมูลที่จะนำมาประเมิน 4 ด้าน คือ

3.1 การประเมินบริบท (Context Evaluation) หมายถึง การประเมินความสอดคล้องชัดเจนของ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติได้จริง ความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และหน่วยงาน โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาที่เปิดสอน และการยอมรับของหน่วยงานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

3.2 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หมายถึง การประเมินความเหมาะสมของ คุณวุฒิ ผลงานของอาจารย์ผู้สอน/ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ คุณสมบัติของผู้เรียน การสอบคัดเลือก วัสดุอุปกรณ์และ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ และปัจจัยนำเข้าอื่นๆ โดยรวม

3.3 การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) หมายถึง การประเมินแนวการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการหลักสูตร พฤติกรรมของผู้สอน พฤติกรรมของผู้เรียน ด้านการบริการธุรการวิชาการ

3.4 การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) หมายถึง การประเมินความรู้ความสามารถของนักศึกษา คุณลักษณะของนักศึกษาที่กำลังศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

4. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

5. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารในมหาวิทยาลัยศิลปากร และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประกอบด้วย อธิการบดี คณบดี รองคณบดี หัวหน้าภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ประธานหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

6. ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ให้ความรู้ในรายวิชาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต /ผู้ทำหน้าที่ควบคุม ดูแล การทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

7. คณะกรรมการดำเนินงาน/อาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง ผู้ทำหน้าที่บริหารจัดการ และดำเนินงานในการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

1. สารสนเทศที่สะท้อนถึงความเหมาะสมของผลการใช้หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผลนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร

2. กรรมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมหาวิทยาลัยศิลปากร ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. สารสนเทศในการประกันคุณภาพการศึกษาและรองรับการตรวจสอบจากคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องขอเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. หลักสูตร

- 1.1 ความหมายของหลักสูตร
- 1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร
- 1.3 ความสำคัญของหลักสูตร
- 1.4 การพัฒนาหลักสูตร
- 1.5 การนำหลักสูตรไปใช้

2. การประเมินหลักสูตร

- 2.1 ความหมายของการประเมินหลักสูตร
- 2.2 จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร
- 2.3 ระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร
- 2.4 เกณฑ์ในการประเมินหลักสูตร
- 2.5 ขั้นตอนในการประเมินหลักสูตร
- 2.6 รูปแบบของการประเมินหลักสูตร

3. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 4.1 งานวิจัยในประเทศ
- 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตร

1.1 ความหมายของหลักสูตร

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการหลักสูตรมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของหลักสูตร ดังนี้

ธำรง บัวศรี (2532: 64) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรคือประสบการณ์ทางการศึกษา ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้รับการฝึกฝน อบรมต่างๆ อย่างดีที่สุดจนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมของตนเองอย่างเป็นสุขสามารถประกอบอาชีพได้ตามปรารถนา

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525) ได้ให้ความหมายคำว่าหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง ประสบการณ์เรียนรู้ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้แก่ นักเรียน เพื่อให้ได้เรียนรู้ และพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่โรงเรียนปรารถนา และหลักสูตรที่ได้นั้นต้องตอบสนองความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนอันสอดคล้องกับความต้องการของชีวิตที่เหมาะสมที่สุด

จากแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและพฤติกรรมตามที่กำหนดใน จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ดังนี้

ธำรง บัวศรี (2532: 8) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย

1) เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (Education Goals and Policies) หมายถึง สิ่งที่รัฐต้องการตาม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา

2) จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจาก การเรียนจบหลักสูตร

3) รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures) หมายถึง ลักษณะและแผนผังที่แสดงการ แจกแจงวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์

4) จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objectives) หมายถึง ผลที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียน วิชานั้นไปแล้ว

5) เนื้อหา (Content) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้มี รวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ

6) จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้มีทักษะและความสามารถ หลังจากที่ได้เรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดไว้

7) ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้

8) การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักสูตร

9) วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media) หมายถึง เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นฟิล์ม แถบวีดิทัศน์ฯลฯ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เทคโนโลยีการศึกษาและอื่นๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน

กาญจนา कुमारาร์ช (2540 : 22-23) ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่าประกอบด้วย 1) ความมุ่งหมาย 2) เนื้อหาวิชาและประสบการณ์ 3) วิธีการสอน 4) วัสดุอุปกรณ์การสอน 5) กิจกรรมการเรียนการสอน และ 6) การประเมินผล

โบแชมพ์ (Beauchamp 1968 : 108) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรในเชิงระบบ คือ ส่วนที่ป้อนเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และ ผลลัพธ์ที่ได้ (Output)

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย มุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการประเมินผล

1.3 ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรจะเป็นโครงร่างต่อการกำหนดมาตรฐานและคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนในแต่ละวัยแต่ละระดับการศึกษาได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพทัดเทียมกันหรือไม่ จากการศึกษาเอกสารพบว่า มีผู้ที่กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้โดยสรุป ดังนี้

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 17) ได้สรุปความสำคัญของหลักสูตร เป็นรายชื่อดังนี้

1. หลักสูตรเป็นเสมือนเป้าหมายล่อลวงใจให้มีคุณภาพ
2. หลักสูตรเป็นมาตรฐานของการจัดการศึกษา
3. หลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการให้การศึกษา
4. ในระดับโรงเรียนหลักสูตรจะให้แนวปฏิบัติแก่ครู
5. หลักสูตรเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของเด็กตามจุดมุ่งหมาย

6. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่า ผู้เรียน และสังคมควรจะได้รับสิ่งใดบ้างที่จะเป็นประโยชน์แก่เด็กโดยตรง

7. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่า เนื้อหาวิชาอะไรบ้างที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม

8. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่า วิธีการดำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปได้ด้วยความราบรื่น และมีความสุขเป็นอย่างไร

9. หลักสูตรย่อมทำนายลักษณะของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นเช่นไร

10. หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะและ เจตคติของผู้เรียนในอันที่จะอยู่ร่วมในสังคม และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและชาติบ้านเมือง

ฉันท ฐาตุทอง (2552: 8) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. หลักสูตรย่อมเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครู

2. หลักสูตรย่อมเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและการพัฒนาการของเด็กตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

3. หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่าเด็กควรได้รับสิ่งใดบ้าง ที่เป็นประโยชน์แก่เด็กโดยตรงและแก่สังคม

4. หลักสูตรย่อมกำหนดว่า เนื้อหาวิชาอะไรบ้างที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม

5. หลักสูตรย่อมกำหนดวิธีการดำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปได้ด้วยความราบรื่นและมีความสุข

6. หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะและ เจตคติในอันที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม และบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและประเทศ

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2554: 13) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นเสมือนเป้าหมายพลเมืองให้มีคุณภาพ

2. หลักสูตรเป็นมาตรฐานของการจัดการศึกษา

3. หลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการให้การศึกษา

4. ในระดับโรงเรียนหลักสูตรจะให้แนวปฏิบัติแก่ครู

5. หลักสูตรเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและการพัฒนาการของเด็กตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

6. หลักสูตรเป็นเครื่องมือกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่า ผู้เรียนและสังคมควรจะได้รับสิ่งใดบ้างที่จะเป็นประโยชน์แก่เด็กโดยตรง

7. หลักสูตรเป็นเครื่องมือกำหนดว่า เนื้อหาวิชาอะไรบ้างที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม
8. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่า วิธีการดำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปด้วยความราบรื่นและผาสุกอย่างไร
9. หลักสูตรย่อมทำนายลักษณะของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นอย่างไร
10. หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะและเจตคติของผู้เรียนในอันที่จะอยู่ร่วมในสังคม และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและชาติบ้านเมือง

จากความสำคัญของหลักสูตรดังกล่าวสรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญเพราะหลักสูตรเป็นเอกสารแผนการ หรือโครงการจัดการศึกษาที่ระบุแนวทางการจัดมวลงประสบกการณ และกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพทางการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน หรือจุดมุ่งหมายของการศึกษานั้นๆ

1.4 การพัฒนาหลักสูตร

หลักสูตรมีความเป็นพลวัต และปรับเปลี่ยนไปตามความต้องการ และความเปลี่ยนแปลงของสังคม การพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลาที่สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นการจัดการศึกษาให้สนองความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงจึงเป็นสิ่งจำเป็น และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในลักษณะของการพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

รูปแบบในการพัฒนาหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นเพราะรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรนั้นเปรียบเสมือนพิมพ์เขียว (Blue Print) ที่จะดำเนินการต่อไป ถ้าเราได้พิมพ์เขียวที่ชัดเจนมากเท่าใด ก็จะเป็นข้อบ่งชี้ต่อการพัฒนาหลักสูตรได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรจึงจำเป็นต้องศึกษา วิเคราะห์สำรวจ วิจัย สภาพพื้นฐานด้านต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างเพียงพอที่จะใช้สนับสนุน อ้างอิงในการตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้ได้หลักสูตรที่ดี สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และทัศนคติที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญและกว้างขวาง จึงมีผู้ให้ความหมายของคำว่า การพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

กู๊ด (Good, 1973: 157) ได้ให้ความเห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะคือ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนหรือระบบโรงเรียน จุดมุ่งหมายของการสอนแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิม เป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนขึ้นใหม่

เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander, 1974: 7) ได้ให้ความหมายคำว่าพัฒนาหลักสูตรหมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ และมีขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ตั้งแต่ เริ่มต้นจนจบกระบวนการ ได้หลักสูตรออกมาใช้ในการจัดการศึกษา

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525: 10) กล่าวว่าการพัฒนาหลักสูตร คือ การพยายามวางโครงการที่จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หรือการพัฒนาหลักสูตร และการสอน คือ ระบบโครงสร้างของการจัดโปรแกรมการสอน การกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การปรับปรุงตำราแบบเรียน คู่มือครู และสื่อการเรียนต่าง ๆ การวัด และการประเมินผลการใช้หลักสูตร การปรับปรุงแก้ไข และการให้การอบรมครูผู้ใช้หลักสูตรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตร และการสอน รวมทั้งการบริหาร และบริการหลักสูตร

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 156) ให้คำจำกัดความของการพัฒนาหลักสูตรดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรเป็นการปรับปรุงแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรนั้นต้องคำนึงถึงสังคม ปรัชญาการศึกษา และผู้เรียน ตลอดจนกระบวนการเรียนรู้ เพื่อที่จะให้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรดำเนินไปจนบรรลุผลสำเร็จ

ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกหาทางเลือกที่เหมาะสมด้วยการกำหนดเป้าหมายกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ของการจัดทำหลักสูตร หรือการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม และให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีตรงตามจุดประสงค์ที่วางไว้

รูปแบบกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

แนวคิด และรูปแบบกระบวนการพัฒนาหลักสูตรเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้พัฒนาหลักสูตรกลั่นกรองความคิด และพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการจัดทำหลักสูตรและการสอนนั้นผู้พัฒนาหลักสูตรควรตอบคำถามแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler (1949) ดังนี้

1. What is the purpose of the education?

โรงเรียนควรมีจุดประสงค์ทางการศึกษาอย่างไร

2. What educational experiences will attain the purposes?

กิจกรรมการสอนเพื่อประสบการณ์ทางการศึกษาใดที่จะทำให้บรรลุจุดประสงค์ดังกล่าว

3. How can these experiences be effectively organized?

ทำอย่างไรจึงจะจัดกิจกรรมการสอนเพื่อประสบการณ์ทางการศึกษาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. How can we determine when the purposes are met?

ทำอย่างไรจึงจะระบุได้ว่าบรรลุจุดประสงค์แล้ว

การตอบคำถามดังกล่าว Tyler ได้ให้ความเห็นว่า ควรตอบคำถามเรียงกันทีละข้อตามลำดับ ดังนั้น การตั้งจุดประสงค์ในข้อแรก จึงมีความสำคัญที่สุด เพราะคำถามข้อ 2-4 นั้น ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของข้อแรกที่ ผู้พัฒนาหลักสูตรกำหนด

ทั้งนี้ Tyler กล่าวว่า การจะกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรได้นั้นต้องเริ่มจากกำหนดจุดประสงค์ ชั่วคราว (Tentative Objectives) ซึ่งต้องอาศัยการศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูล (Sources) ต่าง ๆ ดังนี้

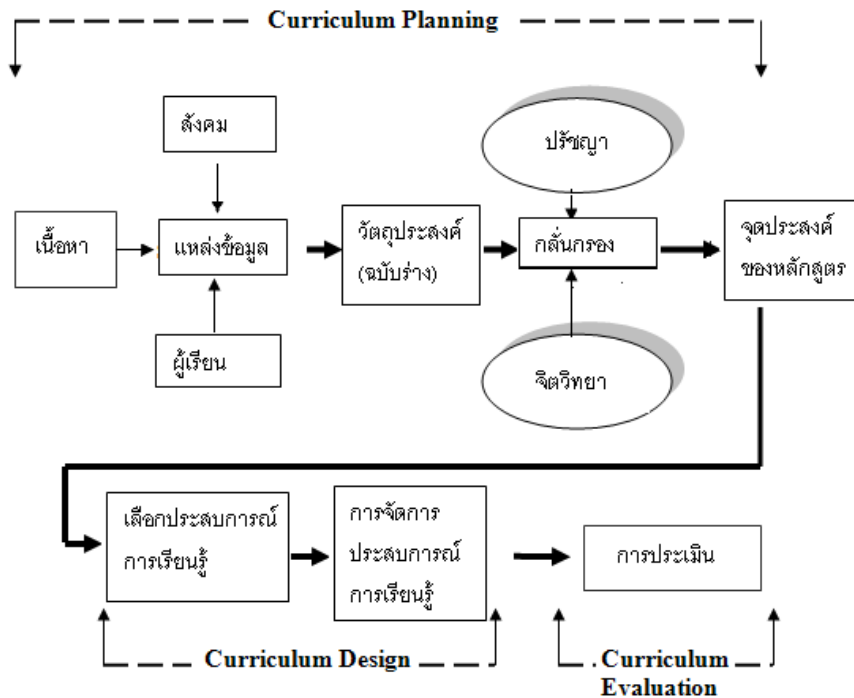
- โครงสร้างทางสังคม เช่น ค่านิยม ความเชื่อ แนวปฏิบัติในการดำรงชีวิตในสังคม และ ความมุ่งหวังทางสังคม
- ผู้เรียน วิเคราะห์จากความต้องการ ความสนใจ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวรวมถึง ความสามารถและคุณลักษณะที่ประเทศชาติต้องการ
- คำแนะนำ และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ หรือนักวิชาการสาขาต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ผู้ออกแบบ สามารถวิเคราะห์หลักสูตรได้ชัดเจนมากขึ้น ในด้านความต้องการ และความสามารถของผู้เรียน รวมถึงการจัด การศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพสังคม

โดยข้อมูลดังกล่าวนี้ หากมีมากเกินไปที่จะจัดเข้าไว้ในหลักสูตร ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องนำมา คัดเลือกจุดประสงค์ที่สำคัญ และสอดคล้องกัน ในการกำหนดจุดประสงค์ที่แท้จริง โดยคำนึงถึงพื้นฐานทาง จิตวิทยา และปรัชญาในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อใช้เป็นหลักในการกลั่นกรองจุดประสงค์ที่แท้จริง

ขั้นตอนต่อมา จากคำถามที่ 2 และ 3 ได้แก่ กิจกรรมการสอนเพื่อประสบการณ์ทางการศึกษาใดที่จะ ทำให้บรรลุจุดประสงค์ดังกล่าว และ ทำอย่างไรจึงจะจัดกิจกรรมการสอนเพื่อประสบการณ์ทางการศึกษาดังกล่าว ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขั้นนี้ผู้พัฒนาหลักสูตรจึงควรเลือก และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Learning Experiences) โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- ผู้เรียนควรมีโอกาสฝึกพฤติกรรมและเรียนรู้เนื้อหาตามที่ระบุไว้ในจุดประสงค์
- กิจกรรมและประสบการณ์นั้นควรจะทำให้ผู้เรียนพึงพอใจที่จะปฏิบัติตามพฤติกรรมที่ได้ระบุไว้ใน จุดประสงค์
- กิจกรรมและ ประสบการณ์นั้นควรจะต้องอยู่ในขอบข่ายความพอใจที่พึงปฏิบัติได้ กิจกรรมและประสบการณ์หลาย ๆ ด้านของการเรียนรู้จะนำไปสู่จุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียง ข้อเดียว
- ในทำนองเดียวกันกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้เพียงหนึ่งอย่างอาจตอบสนองจุดประสงค์ หลายๆข้อได้

ขั้นสุดท้าย การประเมินผล เพื่อที่จะตรวจสอบว่าการจัดการเรียนการสอนได้บรรลุจุดประสงค์ตามที่ กำหนดไว้หรือไม่

แผนภาพที่ 1 ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler

จากโครงร่างดังกล่าวข้างต้นสามารถนำมาจัดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรได้ดังนี้

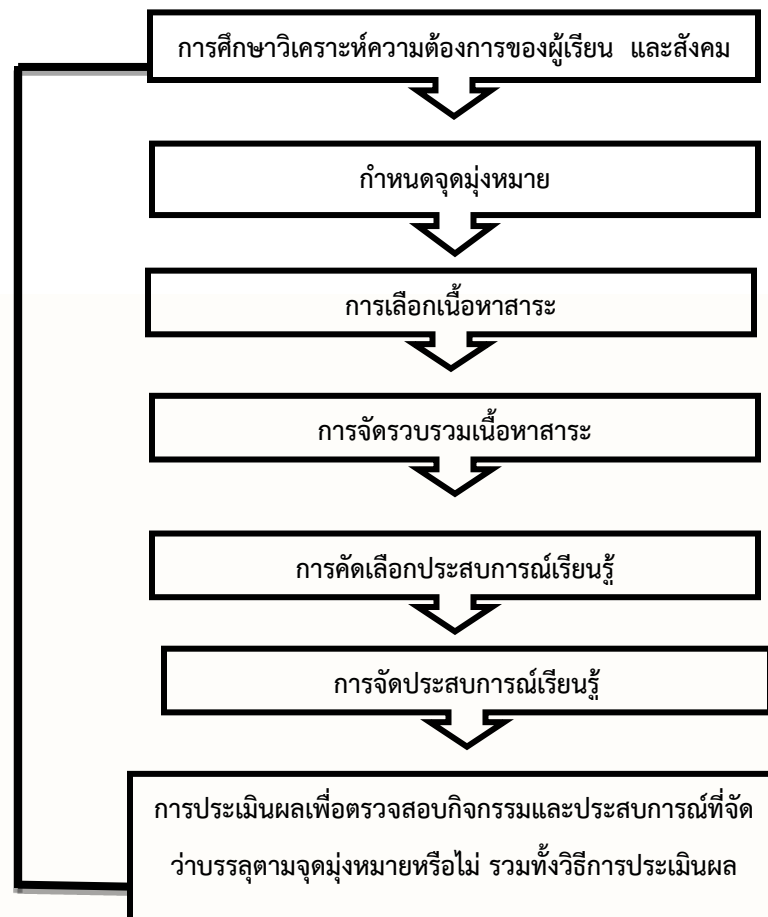
แผนภาพที่ 2 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler

Taba (1962) ได้ กล่าวถึง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตามความเชื่อที่ว่าผู้เรียนมีพื้นฐานแตกต่างกัน โดยกำหนดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ความต้องการ : สำรวจสภาพปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคมและผู้เรียน
2. กำหนดจุดมุ่งหมาย : หลังจากได้วินิจฉัยความต้องการของสังคมและผู้เรียนแล้วจะกำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้ชัดเจน

3. คัดเลือกเนื้อหาสาระ : จุดมุ่งหมายที่กำหนด แล้วจะช่วยในการเลือกเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย วย ความสามารถของผู้เรียน โดยเนื้อหาต้องมีความเชื่อถือได้ และสำคัญต่อการเรียนรู้
4. จัดเนื้อหาสาระ : เนื้อหาสาระที่เลือกได้ ยังต้องจัดโดยคำนึงถึงความต่อเนื่อง และความยากง่ายของเนื้อหา วุฒิภาวะ ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน
5. คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ : ครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
6. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ : ประสบการณ์การเรียนรู้ควรจัดโดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระและความต่อเนื่อง
7. กำหนดสิ่งที่จะประเมินและวิธีการประเมินผล : ตัดสินใจว่าจะต้องประเมินอะไรเพื่อตรวจสอบผลว่าบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด ไว้หรือไม่ และกำหนดด้วยว่าจะใช้วิธีประเมินผลอย่างไร ใช้เครื่องมืออะไร

แผนภาพที่ 3 ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของ Tabata

จากแนวคิดดังกล่าวของ Taba เมื่อนำมาพิจารณาแล้วจะพบว่ามีความคล้ายคลึงกับแนวคิดของ Tyler แต่ต่างกันตรงที่แนวคิดของ Tyler ให้ความสำคัญต่อการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งเป็นหลักในการเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และประเมินผล แต่แนวคิดของ Taba ได้ให้ความสำคัญต่อการคัดเลือกการจัดเนื้อหาสาระ และประสบการณ์ อีกทั้ง Taba ยังมีความเชื่อว่าผู้สอนซึ่งเป็นผู้ใช้หลักสูตรควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้วย

ต่อมาเชเลอร์ อเล็กซานเดอร์ และเลวิส (Saylor, Alexander and Lewis, 1981: 30) ได้ศึกษาแนวคิด และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ และทาบา และนำมาปรับขยายให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น โดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. กำหนดเป้าหมาย จุดมุ่งหมาย และขอบเขต (Goals, Objectives and Domains) การพัฒนาหลักสูตรควรกำหนดเป้าหมาย และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นสิ่งแรก เป้าหมายแต่ละประเด็น จะบ่งบอกถึงขอบเขตหนึ่ง ๆ ของหลักสูตร ซึ่งเชเลอร์ อเล็กซานเดอร์ และเลวิสได้เสนอขอบเขต 4 ขอบเขตที่สำคัญที่ควรให้ความสนใจ ได้แก่

- 1.1 พัฒนาการส่วนบุคคล (Personal Development)
- 1.2 ความสามารถทางสังคม (Social Competence)
- 1.3 ทักษะการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง (Continued Learning Skills) และ
- 1.4 ความชำนาญเฉพาะด้าน (Specialization)

เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย และขอบเขตต่าง ๆ จะได้รับการคัดเลือกจากตัวแปรภายนอก (External Variables) อย่างรอบคอบ ตัวแปรดังกล่าว ได้แก่ ทักษะและความต้องการทางสังคม นโยบายของรัฐ ข้อค้นพบงานวิจัยต่าง ๆ ตลอดจนปรัชญาของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร

2. การออกแบบหลักสูตร (Curriculum Design) เมื่อกำหนดเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว นักพัฒนาหลักสูตรต้องวางแผนออกแบบหลักสูตร ตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกและจัดเนื้อหาสาระ การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ได้เลือกแล้ว ทั้งนี้รูปแบบของหลักสูตรที่เลือกควรมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับเป้าหมาย และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน และลักษณะของสังคม ตลอดจนข้อกำหนดต่าง ๆ ของสังคม และปรัชญาทางการศึกษา

3. การใช้หลักสูตร (Curriculum Implementation) หลังจากที่ได้ตัดสินใจเลือกรูปแบบของหลักสูตร (Curriculum Design) แล้ว ขั้นตอนต่อไป คือการนำหลักสูตรไปใช้ โดยครูผู้สอนต้องวางแผนและจัดทำแผนการสอน (Instruction Plans) ตามรูปแบบต่าง ๆ ครูผู้สอนจะเลือกวิธีการสอน วัสดุ สื่อการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้ระบุไว้

4. การประเมินหลักสูตร (Curriculum Evaluation) การประเมินหลักสูตร เป็นขั้นตอนสุดท้ายของรูปแบบนี้ นักพัฒนาหลักสูตรและครูผู้สอนจะต้องตัดสินใจเลือกเทคนิคการประเมินผลที่สามารถตรวจสอบ

ความสำเร็จของหลักสูตรได้ จุดเน้นของการประเมิน ได้แก่ หลักสูตรบรรลุตามเป้าหมาย หรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลหลักสูตรควรเน้นที่การประเมินตัวหลักสูตร คุณภาพของการสอน และพฤติกรรมทางการเรียนของผู้เรียน ผลจากการประเมินด้วยเทคนิควิธีการประเมินที่เลือกแล้วนี้จะช่วยให้นักพัฒนาหลักสูตรสามารถตัดสินใจได้ว่าจะยังคงใช้หลักสูตรนี้ต่อไป ควรปรับปรุงแก้ไข หรือควรจะยกเลิกหลักสูตรดังกล่าว

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554: 57-60) ได้เสนอแนวคิดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ไว้ดังนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรกำหนดจุดมุ่งหมาย หลักการ และโครงสร้าง และการออกแบบหลักสูตรขึ้นมา โดยอาศัยข้อมูลจากสภาพปัญหา และความต้องการของสังคมปัจจุบัน โดยปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชาอย่างสม่ำเสมอ

2. ยกร่างเนื้อหาสาระ แต่ละกลุ่มประสบการณ์ แต่ละหน่วยการเรียนรู้ และแต่ละรายวิชา โดยปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชา คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาเป็นผู้กำหนดผลการเรียนรู้ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ วางแผนการสอน ทำบันทึกการสอน ผลิตสื่อการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล

3. นำหลักสูตรที่พัฒนาได้แล้วไปทดลองใช้ในสถานศึกษานำร่อง (สถานศึกษาทดลองใช้หลักสูตรใหม่)

4. อบรมผู้สอน ผู้บริหารทุกระดับ และบุคลากรทางการศึกษาให้เข้าใจหลักสูตรใหม่เพื่อจะได้ใช้หลักสูตรใหม่ให้ถูกต้องเหมาะสม ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมทั้ง การประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

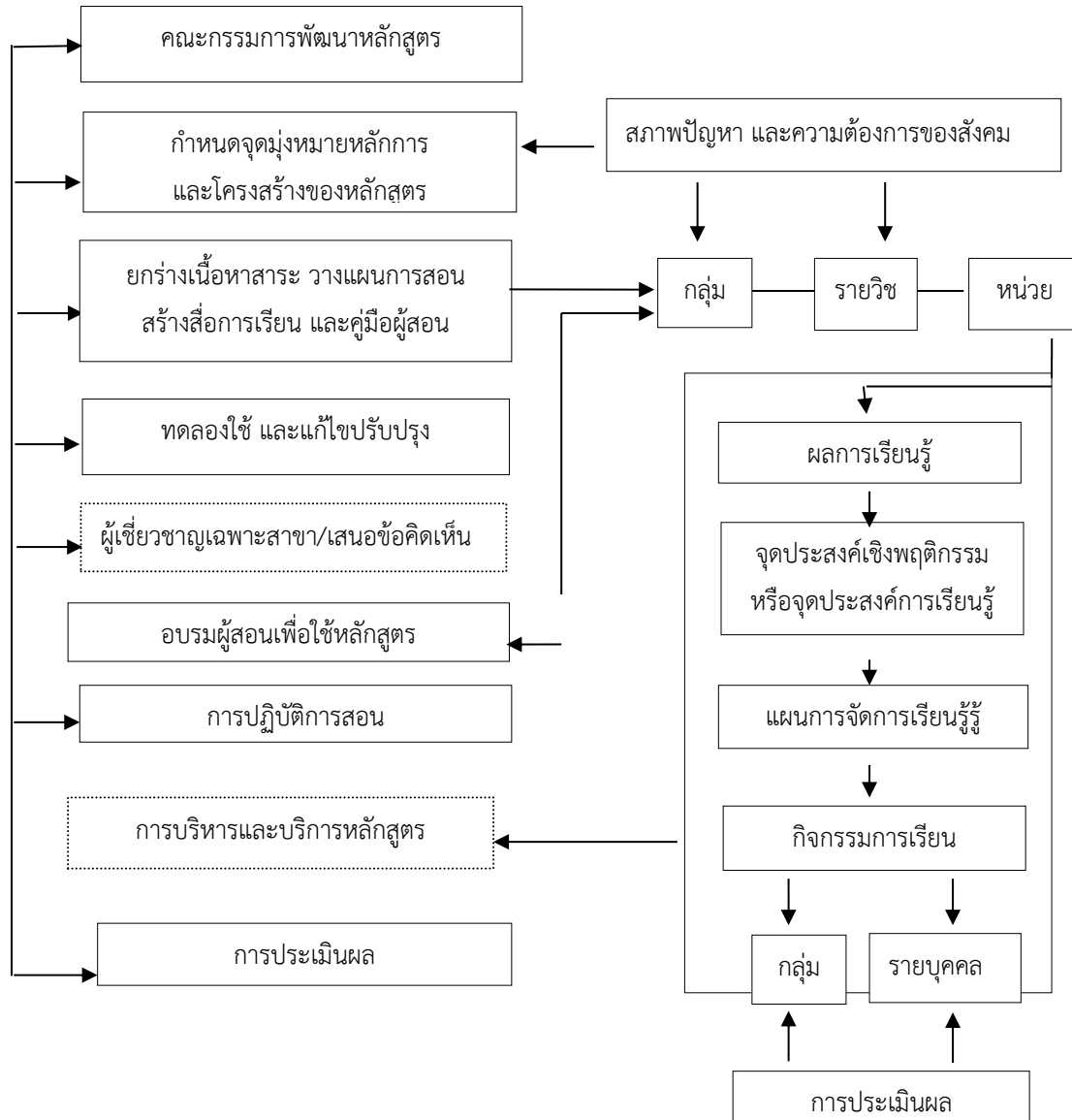
5. นำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติการสอนที่สถานศึกษา ซึ่งกิจกรรมการใช้หลักสูตรใหม่มี 4 ประการ คือ

5.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน คือ จัดทำวัสดุหลักสูตร ได้แก่ เอกสารหลักสูตร สื่อ และอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นที่จะต้องประกอบประกอบการเรียนการสอน

5.2 ผู้บริหารจัดการเตรียมสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคลากร วัสดุหลักสูตร

5.3 การสอน เป็นหน้าที่ของผู้สอนประจำการทั่วไปที่จะต้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

5.4 การประเมินผล เพื่อให้ทราบข้อบกพร่องของหลักสูตรแล้วดำเนินการแก้ไขปรับปรุง

แผนภาพที่ 4 ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของวิชัย วงษ์ใหญ่

เมื่อพิจารณารูปแบบกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) การจัดเนื้อหาของหลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้ 4) การประเมินผลหลักสูตร และ 5) การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

1.5 การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตร เนื่องจากเป็นการนำองค์ประกอบต่างๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร สู่ขั้นตอนการลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม การนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพจะทำให้หลักสูตรบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้

สุมิตร คุณานุกร (2520: 130) และสังัด อุทรานันท์ (2532: 260) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ในทิศทางเดียวกันว่า การนำหลักสูตรไปใช้ คือ กระบวนการหรือขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอนในห้องเรียน โดยมีการจัดปัจจัย และสภาพ ต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

โบแฮมป์ (Beauchamp, 1975: 164) ได้ให้ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรไปปฏิบัติ โดยกระบวนการที่สำคัญที่สุด คือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ครูได้มีพัฒนาการเรียนการสอน

โซเวลล์ (Sowell, 1996: 369) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปปฏิบัติเป็นการเตรียมการที่จะนำเทคนิคต่าง ๆ ไปใช้ในห้องเรียน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ ฟูลแลน และพอมเฟรท (Fullan and Pomfret, 1991: 336) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นนวัตกรรมชนิดหนึ่ง ดังนั้นการนำหลักสูตรไปปฏิบัติคือการนำเอาหลักสูตรไปสอนจริง

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ คือ การดำเนินงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นสามารถดำเนินไปสู่การปฏิบัติจริง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

องค์ประกอบการนำหลักสูตรไปใช้

ในการนำหลักสูตรไปใช้ จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ เป็นไปตามขั้นตอนที่วางแผน และเตรียมการไว้ทั้งนี้ในการประชุมทบทวนประสบการณ์ต่าง ๆ ของประเทศในเอเชีย เรื่อง ยุทธศาสตร์การนำหลักสูตรไปปฏิบัติ (APEID 1977: 3-29) ได้สรุปเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ดังนี้

1. วางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติโดยให้คนหลายกลุ่มเข้าร่วมแสวงหา การสนับสนุนจากประชาชนและจัดเตรียมทรัพยากร (มนุษย์และวัสดุ) ให้พร้อม
2. จัดให้มีหน่วยงานส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติให้เป็นไปได้สะดวกและรวดเร็ว
3. กำหนดวิธีทาง และกระบวนการนำหลักสูตรไปปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอนรวมเหตุผลต่าง ๆ ที่จะใช้ในการจูงใจครู และติดตามผลการปฏิบัติงาน

กระบวนการในการนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปปฏิบัติก็ควรจะเป็นวิธีการปฏิบัติที่มีหลักเกณฑ์และมีกระบวนการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพพอที่จะมั่นใจได้ว่าหลักสูตรที่ได้สร้างขึ้นนั้น จะได้มีโอกาส นำไปปฏิบัติจริงอย่างแน่นอน สิ่งที่ต้อง

คำนึงถึงในการนำหลักสูตรไปใช้คือ กระบวนการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น ซึ่งวิชัย วงษ์ใหญ่ (2537: 196-198) ได้เสนอแนวทางการนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมายว่า ควรมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. ตรวจสอบทบทวนหลักสูตร
2. ทำโครงการ และวางแผนการศึกษานำร่องเพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตร
3. ประเมินโครงการศึกษาทดลองหลักสูตร
4. ประชาสัมพันธ์หลักสูตร
5. การอบรมครูผู้บริหาร ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร
6. นำหลักสูตรไปปฏิบัติจริง หรือขั้นการดำเนินใช้หลักสูตรเต็มรูปแบบ ได้แก่
  - 6.1 ศึกษาหลักสูตร กำหนดแผนการสอน วางแผนงบประมาณ บริหารหลักสูตร
  - 6.2 พัฒนาวัสดุหลักสูตร ได้แก่ เอกสารอ่านเสริม สื่อการเรียน
  - 6.3 ความพร้อมของครู โดยทำในรูปแบบการฝึกอบรม การบริการสนับสนุนวิทยากร
  - 6.4 การจัดกระบวนการเรียนการสอน
  - 6.5 การประเมินผลผู้เรียน ผู้สอน หลักสูตร
7. การอบรมครูเพิ่มเติมในส่วนที่จำเป็นในระหว่างการใช้หลักสูตร
8. การติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร

2. การประเมินหลักสูตร

2.1 ความหมายของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศตลอดจนกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อนำมาตัดสินค่าหรือคุณภาพของหลักสูตรนั้น ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรดังต่อไปนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554 : 123) ได้กล่าวถึงความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ว่า หมายถึงกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตรวจสอบและตัดสินใจว่าหลักสูตรมีคุณค่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช (2542 : 30) ได้ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ว่า เป็นการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลนำผลมาใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างผลการใช้หลักสูตรที่วัดได้กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อหาข้อบกพร่องหรือปัญหาและพิจารณาคุณค่าของหลักสูตร

ศิริชัย กาญจนวาสี (2553) ได้อธิบายความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ว่าหมายถึงกระบวนการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อย ของตัวหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงกระบวนการหลักสูตรระหว่างการใช้หลักสูตร

และเพื่อตัดสินคุณภาพของหลักสูตร ว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 192) ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรว่า เป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจข้อบกพร่องหรือปัญหา เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขส่วนประกอบทุกส่วนของหลักสูตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น หรือตัดสินหาคุณค่าของหลักสูตรนั้น

สมิตร คุณากร (2523 : 198) กล่าวถึง ความหมายของการประเมินหลักสูตรว่า การประเมินหลักสูตรเป็นการหาคำตอบว่า หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงใด และอะไรเป็นสาเหตุการประเมินหลักสูตรเพื่อตัดสินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรนั้นมีขอบเขตรวมถึง การวิเคราะห์ตัวหลักสูตร การวิเคราะห์กระบวนการของการนำหลักสูตรไปใช้ การวิเคราะห์สัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียน และการวิเคราะห์โครงการประเมินหลักสูตร

กูด (Good. 1973: 209) ได้ให้ความหมายของคำว่า การประเมินหลักสูตรว่า เป็นการประเมินผลของกิจกรรมการเรียนรู้ภายในขอบข่ายของการสอนที่เน้นจุดประสงค์ของการตัดสินใจในความถูกต้องของจุดมุ่งหมาย ความสัมพันธ์และความต่อเนื่องของเนื้อหา และผลสัมฤทธิ์ของวัตถุประสงค์เฉพาะที่นำไปสู่การตัดสินใจในการวางแผน การจัดโครงการ และการจัดโครงการต่างๆ ที่จะจัดให้มีขึ้น

จากแนวความคิดดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุป ได้ว่าการประเมินหลักสูตร หมายถึง การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อย ของตัวหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงกระบวนการหลักสูตรระหว่างการใช้หลักสูตรและเพื่อตัดสินคุณภาพของหลักสูตร ว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น หรือตัดสินหาคุณค่าของหลักสูตรนั้น

2.2 จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรนักการศึกษาจำนวนมากได้เสนอแนวคิดไว้ ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 : 218) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ดังนี้

1. เพื่อหาคุณค่าของหลักสูตร โดยตรวจสอบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมานั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่
2. เพื่อวิพากษ์ว่าการวางเค้าโครงและรูปแบบระบบของหลักสูตร รวมทั้งวัสดุประกอบหลักสูตร ภาระการบริการหลักสูตร เป็นไปในทางที่ถูกต้องหรือไม่
3. การประเมินจากผู้เรียนเอง หรือการประเมินผลผลิตเพื่อตรวจสอบดูว่ามีลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่เพียงใด

ทิสนา แคมมณี (2544 : 134) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ ดังนี้

- 1) เพื่อหาคุณค่าหลักสูตรนั้นโดยดูว่าหลักสูตรที่จัดขึ้นสามารถสนองตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่

2) เพื่อตัดสินว่า การวางเค้าโครงและรูประบของหลักสูตรตลอดจนการบริหารงานและการสอนตามหลักสูตร เป็นไปในทางที่ถูกต้องแล้วหรือไม่

3) เพื่อวัดดูว่า ผลผลิตคือผู้เรียนนั้นเป็นอย่างไร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 192) ได้กล่าวว่าการประเมินหลักสูตรใดๆก็ตามจะมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่คล้ายคลึงกันดังนี้คือ

1. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่างๆของหลักสูตร
2. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับดูแล และการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารว่าควรใช้หลักสูตรต่อไปอีก หรือควรยกเลิกการใช้หลักสูตรเพียงบางส่วน หรือยกเลิกทั้งหมด
4. เพื่อต้องการทราบคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหวังของหลักสูตรหลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วหรือไม่ อย่างไร

นิสารัตน์ ศิลปเดช (2536) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินผลหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. เพื่อพิจารณาและตัดสินคุณค่า หรือคุณภาพของหลักสูตรที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาขึ้นโดยพิจารณาว่าหลักสูตรทำให้หลักการและจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้สำเร็จหรือไม่
2. เพื่อค้นหาข้อบกพร่องของหลักสูตร ทั้งในด้านตัวเอกสารหลักสูตรที่กำหนดจุดมุ่งหมายและโครงสร้างของเนื้อหาสาระ ตลอดจนส่วนที่เป็นกระบวนการของการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งครอบคลุมการบริหาร และการบริการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล ฯลฯ
3. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่งหมายถึงผลลัพธ์ของหลักสูตรที่เกิดขึ้นกับนักเรียนว่าเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 250) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ดังนี้

1. เพื่อหาคุณค่าของหลักสูตรนั้น โดยดูว่าหลักสูตรนั้นสามารถสนองวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่ สนองความต้องการของผู้เรียน และ สังคมอย่างไร
2. เพื่ออธิบายละพิจารณาลักษณะของส่วนประกอบต่างๆของหลักสูตรในแง่ต่างๆ เช่น หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลว่าสอดคล้องกันหรือไม่
3. เพื่อตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณภาพดีหรือไม่ เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับการนำไปใช้
4. เพื่อตัดสินว่า การบริหารงานด้านวิชาการและการบริการด้านหลักสูตรเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องหรือไม่

5. เพื่อติดตามผลผลิตจากหลักสูตร คือ เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังจากการผ่านกระบวนการทางการศึกษาแล้วตามหลักสูตรว่าเป็นไปตามความมุ่งหวังหรือไม่

6. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่างๆในหลักสูตร

7. เพื่อช่วยในการตัดสินใจว่าควรใช้หลักสูตรต่อไปหรือไม่ หรือควรปรับปรุงพัฒนาในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเพื่อยกเลิกการใช้หลักสูตรนั้นทั้งหมด

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรได้ว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีดังนี้ การประเมินเพื่อตัดสินคุณค่า การประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของหลักสูตรหรือเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร และการประเมินผลลัพธ์ของหลักสูตร

2.3 ระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรควรมีการดำเนินการเป็นระยะๆทั้งนี้เนื่องจากข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดของหลักสูตรอาจมีสาเหตุมาจากตอนจัดทำ หรือยกร่างหลักสูตรซึ่งทำให้ตัวหลักสูตร ไม่มีคุณภาพที่ดี หรือไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้เรียน และสังคมที่เปลี่ยนไป หรืออาจมีสาเหตุมาจากจอยนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินหลักสูตรที่ดีจึงต้องตรวจสอบเป็นระยะเพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นโดยทั่วไปจะแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ (สุนีย์ ภูพันธ์ 2546 : 252)

ระยะที่ 1 การประเมินหลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้

ในช่วงระหว่างที่มีการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรอาจมีการดำเนินการตรวจสอบทุกขั้นตอนของการจัดทำ นับแต่การกำหนดจุดมุ่งหมายไปจนถึงการกำหนดการวัดประเมินผลการเรียนเมื่อสร้างหลักสูตรฉบับร่าง เสร็จแล้วก่อนจะนำหลักสูตรไปใช้จริง จึงควรมีการประเมินตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฉบับร่างและองค์ประกอบต่างๆของหลักสูตร การประเมินหลักสูตรในระยะนี้ต้องอาศัยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านพัฒนาหลักสูตรทางด้านเนื้อหาทางด้านวิชาชีพครู ทางด้านการวัดผล เป็นต้น

ระยะที่ 2 การประเมินหลักสูตรระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร

ในขณะที่มีการดำเนินการใช้หลักสูตรที่จัดทำขึ้น ควรมีการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด จะได้แก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม เช่น ประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรในด้านการบริหารจัดการหลักสูตร การนิเทศกำกับดูแล และการจัดกระบวนการเรียนการสอน

ระยะที่ 3 การประเมินหลักสูตรหลังการใช้หลักสูตร

หลังจากที่มีการใช้หลักสูตรมาแล้วระยะหนึ่งหรือครบกระบวนการเรียบร้อยแล้วควรที่จะประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ซึ่งได้แก่ การประเมินองค์ประกอบด้านต่างๆของหลักสูตรทั้งหมด คือ เอกสารหลักสูตร วัสดุหลักสูตร บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร การบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับติดตาม การจัดกระบวนการเรียนการสอน ฯลฯ เพื่อสรุปผลตัดสินว่าหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นควรดำเนินการใช้ต่อไป หรือควรปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น หรือควรที่จะยกเลิก

ศิริชัย กาญจนวาสี (2543) กล่าวถึงระยะเวลาของการประเมินหลักสูตรไว้ว่าแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

1. ก่อนมีหลักสูตร

1.1 การประเมินความต้องการจำเป็น

1.2 การศึกษาความเป็นไปได้

2. หลังการนำหลักสูตรไปใช้

2.1 การประเมินความก้าวหน้า

2.2 การประเมินสรุปรวม

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าระยะเวลาในการประเมินหลักสูตร มี 3 ระยะ คือ ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ระหว่างการนำหลักสูตรไปใช้ และหลังการใช้หลักสูตร

2.4 เกณฑ์ในการประเมินหลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554 : 139 - 141) ได้กล่าวว่าผลการประเมินหลักสูตรของคณะกรรมการประเมินหลักสูตรเลือกใช้ได้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการประเมินเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาสำหรับการประเมินหลักสูตร มีดังนี้

1) ความเที่ยงตรงภายใน (Internal validity) หมายถึง การออกแบบการประเมินเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ได้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ที่ประเมินผลของการประเมินตรงตามปรากฏการณ์เป็นตัวแทนภายในขอบข่ายของการพิจารณาอย่างถูกต้องและเป็นจริง

2) ความเที่ยงตรงภายนอก (External validity) หมายถึง ผลการประเมินหลักสูตรที่ได้สามารถนำไปอ้างอิงสรุปได้กว้างขวางเพียงใดเกี่ยวกับเรื่องเวลา สิ่งแวดล้อม ภูมิภาค และบุคคล ที่มีสภาพความคล้ายคลึงกับกลุ่มที่ประเมิน

3) ความเชื่อถือได้ (Reliability) หมายถึง ความคงที่ของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการใช้เครื่องมือวัดหลายอย่าง ผู้ประเมินหลักสูตรควรคำนึงถึงความเพียงพอของการเก็บหรือวัด หรืออาจจะทำการวัดหลายๆครั้ง หรือวัดครั้งเดียวด้วยเทคนิคการวัดแบบต่างๆ เพื่อตรวจสอบความคงที่ของคำตอบเรื่องนี้ผู้ประเมินหลักสูตรต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับการวัดค่อนข้างมากและมีความละเอียดรอบคอบและมีความรับผิดชอบ

4) ความเป็นปรนัย (Objectivity) หมายถึง คนส่วนใหญ่มีความเข้าใจข้อมูลที่ได้จากการวัดตรงกันมากน้อยเพียงไรผู้ประเมินรวบรวมข้อมูล รายละเอียดและตัดสินใจ แปลผลตรงกับบุคคลที่ร่วมประเมินด้วยความเป็นปรนัยของการประเมินจึงเกิดขึ้น

5) ความสอดคล้องสัมพันธ์ (Relevance) หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการประเมินเพียงไร การกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินไว้ชัดเจนจะช่วยให้ผู้ประเมินมีความระมัดระวังในการเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบตนเองเสมอได้ทำกิจกรรมประเมินสอดคล้องกับประเด็นที่สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมาย

6) ความสำคัญ (Importance) หมายถึง การจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบหลักสูตรที่จะประเมิน การวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลว่าข้อมูล ส่วนใดมีประโยชน์มากกว่ากันเพราะการประเมินหลักสูตรบางครั้งต้องทำการประเมินที่มีลักษณะกว้างและลึก การเก็บรวบรวมข้อมูลถ้าไม่มีการจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบหลักสูตรที่จะประเมิน จะทำให้การเก็บข้อมูลในเรื่องเดียวกันจำนวนมาก ผู้ประเมินหลักสูตรจะต้องถือเป็นความรับผิดชอบที่จะต้องจัดลำดับความสำคัญให้กับข้อมูลที่จะไปเก็บรวบรวม

7) ขอบข่ายของการประเมิน (Scope) หมายถึง ระบบและแบบแผนของ การประเมินที่จะเลือกอำนาจให้ ทำการศึกษาได้กว้างและลึก ผู้ประเมินจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ และไม่ควรหยิบยักวิธีการประเมินเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งมาใช้ในการประเมินหลักสูตร

8) ความเชื่อถือและการยอมรับ (Credibility) หมายถึง ผู้ที่ต้องการใช้ผลการประเมิน มีความเชื่อถือในผู้ ประเมิน และยอมรับข้อมูลจากการประเมินได้มากน้อยเพียงใดเพราะความสัมพันธ์ของผู้ประเมินหลักสูตรกับผู้ ใช้ ผลการประเมินหลักสูตร จะมีอิทธิพลต่อการประเมินหลักสูตรมาก

9) เวลา (Timeliness) หมายถึง การรายงานผลการประเมินจะทัน ใช้ในเวลาที่ต้องการหรือไม่ การใช้ เวลาสำหรับกิจกรรมการประเมิน การเขียนรายงานการประเมินเป็นรายละเอียดที่จะต้องใช้เวลาทำให้พลาดโอกาส ที่จะใช้ผลการประเมิน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติการใช้หลักสูตร

10) ขอบเขตของการใช้ผลการประเมิน (Pervasiveness) หมายถึง การนำการประเมินหลักสูตรไปใช้ อย่างกว้างขวางและมีการเผยแพร่อย่างไร การเขียนรายงานการประเมินหลักสูตรจะต้องกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะ นำเสนอให้ถูกต้องและใช้ผลการประเมินกว้างและลึกในลักษณะที่แตกต่างกัน

11) ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การพิจารณาทางเลือก ในการปฏิบัติการประเมินเสร็จเรียบร้อย แล้ว ทางเลือกนั้นอาจเกี่ยวข้องกับผู้ร่วมงาน ค่าใช้จ่าย ประโยชน์ที่ได้รับ จากการประเมินหลักสูตรครั้งนี้ การ ดำเนินการประเมินส่วนมากจะพบข้อจำกัดต่างๆ ผู้ประเมินหลักสูตรต้องมีความตระหนักและรับผิดชอบต่อ จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรให้มาก

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปเกณฑ์การประเมินหลักสูตรได้คือ ต้องมีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ มีความ เป็นปรนัยและประสิทธิภาพ

2.5 ขั้นตอนในการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการในการพิจารณาคุณค่าหรือค่านิยม (Worth or Value) ของ หลักสูตร ขั้นตอนหรือวิธีการประเมินจึงมีความสำคัญมากซึ่งนักศึกษาหลายท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ขั้นตอนในการประเมินหลักสูตรดังนี้

ทาบ (Taba 1962 : 324, อ้างถึงในสุนีย์ ภูพันธ์ 2546 : 255) ได้ให้แนวทางในการประเมินผลหลักสูตร เป็นกระบวนการมีขั้นตอนต่างๆดังนี้

1. วิเคราะห์และตีความวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้มองเห็นกระจ่างชัดในเชิงพฤติกรรม คือปฏิบัติได้จริง (Formulation and Clarification for Objective)

2. เลือกสร้างเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับค้นหลักสูตร (Selection and Construction of the Appropriate Instruments for Getting Evidences)

3. ใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นประเมินผลหลักสูตรตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (Application of Evaluative Criteria)

4. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ภูมิหลังของนักเรียนและลักษณะของการสอนเพื่อนำมาประกอบในการแปลผลของการประเมิน (Information on the Background of Students and the Nature of Instruction in light of Which to Interpret the Evidences)

5. แปลผล ของการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงหลักสูตรและการสอนต่อไป (Translation of Evaluation Findings into Improvement of the Curriculum and Instruction)

ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม ได้เสนอขั้นตอนการประเมินหลักสูตรแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้ (2550 : 175-191)

1. การบริหารจัดการก่อนการประเมินหลักสูตร

1.1 การกำหนดนโยบาย แนวทาง หลักการในการประเมินหลักสูตร

1.2 การแต่งตั้งทีมงานประเมินหลักสูตร

1.3 การเตรียมความพร้อมก่อนการประเมินหลักสูตร

2. การออกแบบการประเมินหลักสูตร

2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์การประเมินหลักสูตร

2.2 การออกแบบการประเมินหลักสูตร

2.3 การวางแผนในการประเมินหลักสูตร

3. การดำเนินการประเมินหลักสูตร

3.1 การกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินหลักสูตร

3.2 การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

3.3 การกำหนดเครื่องมือในการประเมิน

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การรายงานผลและเผยแพร่ผลการประเมินหลักสูตร

5. การรับรองผลการประเมินหลักสูตร

จากขั้นตอนในการประเมินหลักสูตรที่กล่าวมาสามารถสรุปขั้นตอนการประเมินหลักสูตรได้แก่ การออกแบบการประเมินหลักสูตร การดำเนินการประเมินหลักสูตร และการรายงานผล

2.6 รูปแบบของการประเมินหลักสูตร

รูปแบบการประเมินมีอยู่หลายรูปแบบ ดังนั้น ในการออกแบบประเมิน ผู้ประเมินจะต้องพิจารณาว่าจะดำเนินการประเมินอย่างไร จึงจะทำให้ผลการประเมินที่ถูกต้องตามสภาพความเป็นจริง ครอบคลุมและตอบสนองความต้องการของผู้ที่จะใช้ผลประเมิน ถ้าพิจารณาให้ละเอียด รูปแบบการประเมินบางรูปแบบจะมีความคล้ายคลึงกัน รูปแบบของการประเมินหลักสูตร มีนักวิชาการซึ่งเชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรและการประเมินผลเสนอแนะหลายรูปแบบด้วยกัน ซึ่งสามารถนำมาศึกษาเพื่อเลือกใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการ ในปัจจุบันรูปแบบของการประเมินหลักสูตรสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ (สุนีย์ ภูพันธ์ 2546: 259)

1) รูปแบบของการประเมินหลักสูตรที่สร้างเสร็จใหม่ๆ เป็นการประเมินผลก่อนนำหลักสูตรไปใช้ กลุ่มนี้จะนำเสนอรูปแบบที่เด่นๆ คือ รูปแบบการประเมินหลักสูตรด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แบบปุยแซงค์ (Puissance Analysis Technique)

2) รูปแบบของการประเมินหลักสูตรในระหว่างเรียนหรือหลังการประเมินหลักสูตรสามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อยๆ ได้เป็น 4 กลุ่มดังนี้

2.1) รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal Attainment Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่จะประเมินว่าหลักสูตรมีคุณค่ามากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายเป็นหลัก กล่าวคือพิจารณาว่าผลที่ได้รับเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) และรูปแบบการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์ (Robert L. Hammond)

2.2) รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ไม่ยึดเป้าหมาย (Goal Free Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่ไม่นำความคิดของผู้ประเมินเป็นตัวกำหนดความคิดในโครงการประเมิน ผู้ประเมินจะประเมินเหตุการณ์ที่เกิดตามสภาพความเป็นจริง มีความเป็นอิสระในการประเมินและต้องไม่มีความลำเอียง เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสคริฟเวน (Michael Scriven)

2.3) รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในการตัดสินคุณค่าของหลักสูตรโดยใช้เกณฑ์เป็นหลัก เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสเตค (Robert E. Stake)

2.4) รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ช่วยในการตัดสินใจ (Decision-Making Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการทำงานอย่างมีระบบเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเสนอผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโพรวัส (Provus) รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) และรูปแบบการประเมินหลักสูตรของดอริส โกว์ (Doris T. Gow) เป็นต้น

การประเมินหลักสูตรมีขอบเขตต่างๆ ที่จะต้องทำการประเมินกว้างขวางมาก ดังนั้นวิธีการประเมินหลักสูตรจึงต้องได้รับการวิเคราะห์และออกแบบให้สามารถที่จะประเมินได้ครบถ้วนในขอบข่ายสาระทั้งหมด

รูปแบบต่างๆ ที่ใช้ในการประเมินผลมีอยู่หลายรูปแบบ ผู้มีหน้าที่ในการประเมินผลจำเป็นต้องเรียนรู้ทำความเข้าใจให้กระจ่างชัด และจะต้องนำรูปแบบต่างๆ ไปใช้อย่างถูกต้องตรงตามจุดหมายและลักษณะของขอบข่ายสาระแต่ละอย่าง ทั้งนี้เป็นไปได้ว่า การประเมินผลขอบข่ายสาระทั้งหมดของหลักสูตรจำเป็นต้องใช้วิธีการหลายวิธีหรือหลายๆ รูปแบบ จึงจะได้ข้อมูลที่มีความเชื่อมั่นในการที่จะนำไปพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณค่าเหมาะสมกับความต้องการของสังคม รูปแบบการประเมิน มีดังนี้

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของปุยแซงส์ (The Puissance Analysis Technique)

ปุยแซงส์เทคนิคเป็นวิธีการประเมินผลหลักสูตรแบบหนึ่ง โดยการวิเคราะห์หลักสูตรในด้านองค์ประกอบ 3 ส่วนของ Tyler คือ

1. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objective)
2. กิจกรรมการเรียนการสอน (Instruction Activity)
3. การประเมินผล (Assessment Task)

และองค์ประกอบทั้งสามต้องมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันและกันดังตารางของปุยแซงส์ เมื่อวิเคราะห์และคิดคำนวณโดยใช้หลักสูตรของปุยแซงส์ แล้วผลที่ได้รับจะทำให้รู้ว่าคุณภาพของหลักสูตรอยู่ในระดับใด

การประเมินผลหลักสูตร จะต้องรวบรวมจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม กิจกรรมการเรียนการสอน วัสดุการเรียน และเทคนิคการวัดผลต่างๆ ของหน่วยย่อยๆ ทั้งหมดในหลักสูตร เพื่อใส่ลงในตารางวิเคราะห์ปุยแซงส์ (The Puissance Analysis Matrix) ผลการวิเคราะห์จะเป็นตัวเลขชี้ให้เห็นว่าหลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับใด

การประเมินหลักสูตรโดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบปุยแซงส์นี้ วอลเบสเซอร์ (Henry Walbesseer) ได้นำแนวความคิดของไทเลอร์ (Tyler) เกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญในการสร้างหลักสูตร ซึ่งมีทั้งหมด 3 ส่วนที่สัมพันธ์กัน คือ จุดประสงค์ ประสบการณ์การเรียนรู้หรือกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ หรือที่เรียกความสัมพันธ์นี้ว่า “วงแหวนของไทเลอร์” (Tyler Loop) วอลเบสเซอร์ได้นำองค์ประกอบของทั้ง 3 ส่วนมาวิเคราะห์โดยใช้ตารางวิเคราะห์ปุยแซงส์ นอกจากนี้วอลเบสเซอร์ยังนำหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของกาเย ซึ่งได้แก่รูปแบบของการเรียนรู้ (Learning Types) และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แสดงออกมาให้เห็นได้ (Performance Classes) มาสร้างเป็นตารางวิเคราะห์ปุยแซงส์

กาเย (Gagne) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการเรียนรู้ว่ามี 2 มิติ คือ (สุนีย์ ภูพันธ์ 2546 : 276-278)

มิติที่ 1 ความรู้ที่ให้แก่ผู้เรียน มี 6 รูปด้วยกัน แต่ละรูปแบบจะให้ค่าของความรู้แตกต่างกันตามลำดับ ดังนี้

1. ความรู้แบบลูกโซ่ ครูมุ่งสอนให้ผู้เรียนได้รับความรู้ โดยสอนให้ผู้เรียนสามารถทำอะไรให้เป็นลำดับขั้นตอนต่อเนื่องไปได้ เช่น ท่อง บรรยาย เป็น แล้วนึกออกมีค่าเท่ากับ 1 คะแนน
2. ความรู้แบบเชื่อมโยงโดยใช้คำพูด ครูที่มุ่งสอนให้ผู้เรียนรู้จักลำดับขั้นตอนอธิบายเชื่อมโยงด้วยคำพูด เช่น การท่องกลอนใช้คำพูดที่เกี่ยวข้องมีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

3. ความรู้แบบผสมผสาน ครูมุ่งสอนให้ผู้เรียนสามารถผสมผสานสิ่งที่เรียนมาได้ ต้องการให้จำแนกแยกแยะเปรียบเทียบความแตกต่าง เช่น สามารถแยกไม้ดอกไม้ประดับได้ แยกพืชใบเลี้ยงคู่ใบเลี้ยงเดี่ยวได้ เป็นต้น มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

4. ความรู้แบบความคิดรวบยอด ผู้เรียนที่ได้รับความรู้แบบนี้จะเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้ถูกต้อง เช่น รู้ว่านกเป็นอย่างไร มีปีก 2 ปีก ขา 2 ขา สามารถบินได้ คือการรู้วิธีการเข้าใจการเกิดความคิดรวบยอด และสรุปได้ มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

5. ความรู้แบบหลักการ ผู้เรียนที่ได้ความรู้ขั้นนี้สามารถจะผสมผสานแนวคิดหลายๆแนวคิด เข้ากัน ทำให้เกิดหลักการใหม่ รู้กฎเกณฑ์ เกิดความสนใจ สรุปหลักการได้ มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

6. ความรู้แบบแก้ปัญหา ผู้เรียนได้รับความรู้ขั้นนี้จะสามารถใช้ความรู้ใช้แก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น โลหะทุกชนิดเมื่อได้รับความร้อนจะขยายตัว การต่อวงจรไฟฟ้าจึงต้องมีวันระยะไว้เพื่อโลหะขยายตัวป้องกันการโก่งตัวของเหล็ก ความรู้ระดับนี้ เป็นความรู้ที่สูงที่สุด มีค่าเท่ากับ 6 คะแนน

มิติที่ 2 มิติที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ มีผลมาจากความรู้ที่ได้ทั้ง 6 ชั้นระดับ ของพฤติกรรมนี้ แบ่งเป็น 3 ระดับ 9 ขั้นตอน คือ

ระดับที่ 1 เป็นระดับพฤติกรรมที่ง่ายที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน มี 3 ขั้น

1.1 การบอกชื่อ หรือชี้เพื่อแสดงถึงความสามารถที่จำสิ่งที่เรียนได้ การเรียกชื่อสิ่งของได้ ครูชี้แล้วเด็กสามารถบอกชื่อได้

1.2 การเลือกหรือการบอกลักษณะ บอกลักษณะของสิ่งของได้ บอกลักษณะของสัตว์ได้

1.3 การบอกกฎเกณฑ์ บอกกฎเกณฑ์ที่ท่องไว้ได้ เช่น การท่องสูตรคูณ โดยมากแล้วเป็นความรู้ขั้น fact, concept และ principle ซึ่งเป็น Cognitive Domain เป็นส่วนใหญ่

ระดับที่ 2 เป็นระดับพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้มีค่าปานกลาง มี 2 ขั้น ขั้นแต่ละขั้นมีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

2.1 การลำดับ หมายถึง การเรียงลำดับได้ถูกต้อง เช่น การเรียงลำดับอักษรไทยที่เป็นมหาราชของไทยได้ เรียงลำดับอักษรไทยได้ เป็นต้น

2.2 การสาธิต แสดงเป็นตัวอย่าง เช่น การสาธิตการไหว้

ระดับที่ 3 เป็นระดับพฤติกรรมทางการเรียนรู้ที่มีค่ามากที่สุด มี 4 ขั้นตอนด้วยกัน แต่ละขั้นตอนมีค่าเท่ากับ 3 คะแนน คือ

3.1 การสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น การสร้างรูปแบบ (Model)

3.2 การอธิบายหรือบรรยาย สามารถบรรยายได้ถูกต้องตามกำหนด เช่น บรรยายคุณลักษณะผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้บริหาร นักประชาธิปไตย นักแนะแนว เป็นต้น

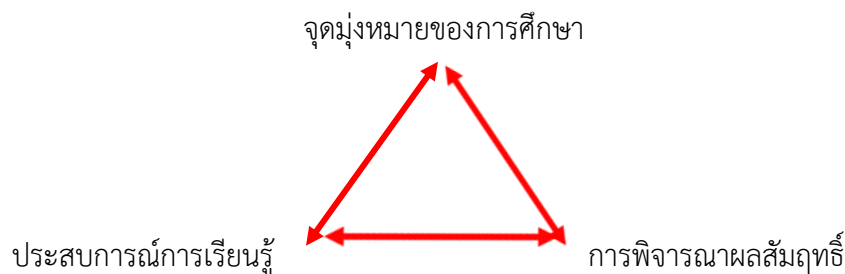
3.3 การจำแนกหรือแยกแยะ ให้จำแนกแยกแยะประเภทของสิ่งของได้ เช่น สัตว์น้ำ สัตว์บก สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์มีกระดูกสันหลัง และสัตว์ที่ไม่มีกระดูกสันหลัง เป็นต้น

3.4 การประยุกต์ใช้กฎเกณฑ์ คือการเรียนรู้กฎเกณฑ์แล้วนำไปใช้ได้ เช่น $\square^2 - \square^2 = (\square - \square)(\square + \square)$ $10^2 - .25^2 = (10 + .5)(10 - .5)$

ตามหลักการเรียนรู้ของกาเย่ความรู้หรือพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ยากหรืออยู่ในอันดับสูงๆ มากเท่าใด ก็จะเป็นความรู้หรือพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและสามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้มากขึ้นเท่านั้น ดังนั้นหลักสูตรใดที่มุ่งสอนให้ผู้เรียนมีความรู้และแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ขั้นสูงขึ้นได้ หลักสูตรนั้นนับว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพดี

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler)

ไทเลอร์ (Tyler) เป็นผู้ที่วางรากฐานการประเมินหลักสูตร โดยเสนอแนะแนวคิดว่าการประเมินหลักสูตรเป็นการเปรียบเทียบว่าพฤติกรรมของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ โดยการศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบของกระบวนการจัดการศึกษา 3 ส่วน คือ จุดมุ่งหมายทางการศึกษา ประสพการณ์การเรียนรู้ และการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ดังภาพ

แผนภาพที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางการศึกษา

ที่ ม ๑ : Ralph W. Tyler, Basic Principles of Curriculum and Instruction (Chicago: University of Chicago Press, 1950), 116.

จากแผนภาพที่ 1 แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางการศึกษาตามแนวคิดของไทเลอร์ ตามแนวคิดนี้ พื้นฐานของการจัดหลักสูตร ก็คือ ผู้จัดทำหลักสูตรจะต้องสามารถวางจุดหมายที่ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนเปลี่ยนหรือมีพฤติกรรมเป็นอย่างไร พยายามจัดประสพการณ์การสอนเพื่อช่วยผู้เรียนให้เปลี่ยนพฤติกรรมไปตามที่ต้องการ บทบาทของการประเมินหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนและเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตร จึงอยู่ที่การดูผลผลิตของหลักสูตรว่าตรงตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ แนวคิดของไทเลอร์จึงยึดความสำเร็จของจุดหมายเป็นหลัก จุดหมายของการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ ซึ่งถือว่าเป็นการประเมินผลหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ไทเลอร์มีความเห็นว่าจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร คือ

1. เพื่อตัดสินว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้ในรูปของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมประสบความสำเร็จหรือไม่ ส่วนใดที่ประสบความสำเร็จก็อาจเก็บไว้ใช้ได้ต่อไป แต่ส่วนใดที่ไม่ประสบความสำเร็จควรจะปรับปรุงแก้ไข

2. เพื่อประเมินค่าความก้าวหน้าทางการศึกษาของกลุ่มประชากรขนาดใหญ่เพื่อให้สาธารณชนได้ข้อมูลที่ น่าเชื่อถือและเข้าใจปัญหาความต้องการของการศึกษา และเพื่อใช้ข้อมูลนั้นเป็นแนวทางในการปรับปรุงนโยบาย ทางการศึกษาที่คนส่วนใหญ่เห็นด้วย เหตุนี้การประเมินหลักสูตรจึงเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนและของการ ประเมินคุณค่าของหลักสูตรด้วย

ไทเลอร์ได้จัดลำดับขั้นตอนการเรียนการสอนและการประเมินผลดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายอย่างกว้างๆ โดยการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ในการกำหนดจุดมุ่งหมาย (Goal Sources) คือนักเรียน สังคม และเนื้อหาสาระ ส่วนปัจจัยที่กำหนดขอบเขตของจุดมุ่งหมาย (Goal Sources) คือ จิตวิทยาการเรียนรู้ และปรัชญาการศึกษา

2. กำหนดจุดประสงค์เฉพาะหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่างชัดเจน ซึ่งจะเป็นพฤติกรรมที่ต้องการวัด หลังจากจัดประสบการณ์การเรียนรู้

3. กำหนดเนื้อหาหรือประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

4. เลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมที่จะทำให้เนื้อหาหรือประสบการณ์ที่วางไว้ประสบความสำเร็จ

5. ประเมินผลโดยการตัดสินใจด้วยการวัดผลทางการศึกษา หรือทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6. หากหลักสูตรไม่บรรลุตามจุดหมายที่วางไว้ ก็จะต้องมีการตัดสินใจที่จะยกเลิกหรือปรับปรุงหลักสูตรนั้น แต่ถ้าบรรลุตามจุดหมายก็อาจจะใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ (feedback) เพื่อปรับปรุงการกำหนดจุดมุ่งหมายให้ สอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลง หรือใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพของหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรตามแนวคิดของไทเลอร์จะเห็นว่าเป็นการยึดความสำเร็จของผู้เรียนส่วนใหญ่เป็น เกณฑ์ในการตัดสินใจ โดยอาศัยการวัดพฤติกรรมก่อนและหลังเรียน (Pre-Post Measurement) และมีการกำหนด เกณฑ์ไว้ก่อนล่วงหน้าว่าสำเร็จระดับใดจึงจะประสบความสำเร็จตามจุดหมายที่วางไว้ การประเมินผลในลักษณะ นี้จึงเป็นการประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) มากกว่าประเมินผลความก้าวหน้า (Formative Evaluation)

วิธีการประเมินภาคขยายของไทเลอร์ (Tyler)

ไทเลอร์ มีความเชื่อว่าการประเมินค่าโปรแกรมเป็นกระบวนการที่ช่วยสร้าง พัฒนา ปรับปรุง และทำให้ โปรแกรมทางการศึกษาที่มีคุณภาพดำรงอยู่อย่างยั่งยืน สารของการประเมินสรุปได้ดังนี้ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2541: 130-131)

การประเมินค่าวัตถุประสงค์ โปรแกรมการศึกษาที่มีอยู่มากมายและความหลากหลายก็ด้วยวัตถุประสงค์ ของโปรแกรมที่ต้องการเน้นในจุดที่แตกต่างกัน และในบางครั้งวัตถุประสงค์ของโปรแกรมก็ถูกบิดเบือนไปจาก หลักการที่ควรจะเป็น เพราะสิ่งที่เน้นในวัตถุประสงค์ของโปรแกรมไม่ได้นำมาพิจารณาให้เหมาะสม ในการประเมิน โปรแกรมเพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาและการให้ทุนสนับสนุนหรือส่งเสริมโปรแกรมต่างๆ จึงมีความจำเป็นที่ต้อง ประเมินวัตถุประสงค์ของโปรแกรมการศึกษาด้วยเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์ 1 วัดวัตถุประสงค์ควรเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับปรัชญาทางการศึกษาของสถาบัน

เกณฑ์ 2 วัดวัตถุประสงค์ควรมีความเกี่ยวข้องและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาในรายวิชานั้นๆ

เกณฑ์ 3 วัดวัตถุประสงค์ที่เสนอไว้ในโปรแกรมควรเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะได้มีโอกาสในการใช้สิ่งที่เขาจะได้เรียนรู้ไป นั่นคือสิ่งที่เขาจะได้เรียนรู้จะเป็นประโยชน์กับเขาในทางปฏิบัติ

เกณฑ์ 4 วัดวัตถุประสงค์ควรมีความเหมาะสมในแง่ที่เป็นความต้องการ ความสนใจ และความเหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน และในกรณีที่เป็นวัดวัตถุประสงค์ที่สำคัญแต่ผู้เรียนไม่สนใจในโปรแกรมก็ควรที่จะกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อที่จะพัฒนาแรงจูงใจในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์นั้นด้วย

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์ (Hammond)

แฮมมอนด์ (Robert Hammond) มีแนวคิดในการประเมินหลักสูตรโดยยึดจุดประสงค์เป็นหลักคล้ายไทเลอร์ แต่แฮมมอนด์ได้เสนอแนวคิดที่แตกต่างจากไทเลอร์ โดยที่แฮมมอนด์เสนอว่า โครงสร้างสำหรับการประเมินนั้นประกอบด้วยมิติ (Dimensions) ใหญ่ๆ หลายมิติด้วยกัน แต่ละมิติก็จะประกอบด้วยตัวแปรสำคัญๆ อีกหลายตัวแปร ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตรขึ้นอยู่กับปฏิกิริยาสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างตัวแปรในมิติต่างๆ เหล่านี้ มิติทั้ง 3 ได้แก่ มิติด้านการเรียนการสอน มิติด้านสถาบัน และมิติด้านพฤติกรรม

1. มิติด้านการเรียน ประกอบด้วยตัวแปรสำคัญ 5 ตัวแปร คือ

การจัดชั้นเรียนและตารางสอน คือการจัดครูและนักเรียนให้พบกัน และดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งส่วนการจัดในส่วนนี้จะต้องคำนึงถึงเวลาและสถานที่ด้วย

เนื้อหาวิชา หมายถึง เนื้อหาวิชาที่จะนำมาจัดการเรียนการสอน การจัดลำดับเนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะของผู้เรียนและชั้นเรียนแต่ละระดับ

วิธีการ หมายถึง หลักการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน

สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ หมายถึง สถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือและอุปกรณ์พิเศษ ห้องปฏิบัติการ วัสดุสิ้นเปลืองต่างๆ รวมถึงสิ่งที่มีผลต่อการใช้หลักสูตร และการสอนด้านอื่น

งบประมาณ หมายถึง เงินที่ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน การซ่อมแซมเงินเดือนครู ค่าจ้างบุคลากรที่จะทำให้งานการใช้หลักสูตรประสบความสำเร็จ

2. มิติด้านสถาบัน ประกอบด้วยตัวแปรที่ควรคำนึงถึงในการประเมินหลักสูตร 6 ตัวแปร คือ

นักเรียน มีองค์ประกอบที่ต้องคำนึงถึงในการประเมินหลักสูตรได้แก่ อายุ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ความสนใจ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สุขภาพกายและสุขภาพจิต ภูมิหลังทางครอบครัว

ครู มีองค์ประกอบที่ต้องคำนึงถึงในการประเมินหลักสูตร ได้แก่ อายุ เพศ วุฒิสถิตทางการศึกษา ประสบการณ์ทางการสอน เงินเดือน กิจกรรมที่ทำเวลาว่าง การฝึกอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในช่วงระยะเวลา 1-3 ปีและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ผู้บริหาร มีองค์ประกอบที่ต้องคำนึงถึงในการประเมินหลักสูตร ได้แก่ อายุ เพศ วุฒิสูงสุดทางการศึกษา ประสบการณ์ทางการบริหาร เงินเดือน ลักษณะทางบุคลิกภาพ การฝึกอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในช่วงระยะเวลา 1-3 ปีและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ

ผู้เชี่ยวชาญ มีองค์ประกอบที่ต้องคำนึงถึงในการประเมินหลักสูตร ได้แก่ อายุ เพศ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านลักษณะของการให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือลักษณะทางบุคลิกภาพและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ครอบครัว มีองค์ประกอบที่ต้องคำนึงถึงในการประเมินหลักสูตร ได้แก่ สถานภาพสมรส ขนาดของครอบครัว รายได้ สถานที่อยู่ การศึกษา การเป็นสมาชิกของสมาคม การโยกย้าย จำนวนบุตรที่อยู่ในโรงเรียนนี้ และจำนวนญาติที่อยู่ร่วมในโรงเรียน

ชุมชน มีองค์ประกอบที่ต้องคำนึงถึงในการประเมินหลักสูตร ได้แก่ สภาพชุมชน จำนวนประชากร การกระจายอายุของประชากร ความเชื่อ (ค่านิยม ประเพณี ศาสนา) ลักษณะทางเศรษฐกิจ สภาพการให้บริการสุขภาพอนามัยและการรับนวัตกรรมเทคโนโลยี

3. มิติด้านพฤติกรรม มีองค์ประกอบของพฤติกรรม 3 ด้าน คือ พฤติกรรมด้านความรู้ (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านทักษะ (Psychomotor Domain) และพฤติกรรมด้านเจตคติ (Affective Domain)

แนวความคิดการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์ เริ่มด้วยการประเมินหลักสูตรที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้ได้ข้อมูลเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ แล้วจึงเริ่มกำหนดทิศทางและกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรขั้นตอนของการประเมินหลักสูตร มีดังนี้

1. กำหนดสิ่งที่ต้องการประเมิน ควรจะเริ่มต้นที่วิชาใดวิชาหนึ่งในหลักสูตร เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และจำกัดระดับชั้นเรียน

2. กำหนดตัวแปรในมิติการสอนและมิติสถาบันให้ชัดเจน

3. กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยระบุถึง (1) พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงว่าประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนด (2) เงื่อนไขของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น (3) เกณฑ์ของพฤติกรรมที่บอกให้รู้ว่านักเรียนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์มากน้อยเท่าใด

4. ประเมินพฤติกรรมที่ระบุไว้ในจุดประสงค์ ผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นตัวกำหนดที่พิจารณาหลักสูตรที่ดำเนินการใช้อยู่เพื่อตัดสินใจ รวมทั้งการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

5. วิเคราะห์ผลภายในองค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมแท้จริงที่เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นผลสะท้อนกลับไปสู่วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ และเป็นการตัดสินใจว่าผลหลักสูตรนั้นมีประสิทธิภาพเพียงใด

6. พิจารณาสິ่ที่ควรเปลี่ยนแปลงปรับปรุง

แนวคิดในการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนต์ใช้แนวคิดของไทเลอร์เป็นพื้นฐานในการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และการใช้ข้อมูลจากการประเมินผลในการปรับปรุงจุดประสงค์ของหลักสูตรนั้น แต่แฮมมอนต์ให้แนวทางที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์หัวแปรของมิติด้าน การสอน และมิติด้านสถาบัน ซึ่งอาจมีผลต่อการสำเร็จของหลักสูตรนั้นด้วย

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสเตค (The Stake's Congruence Contingency Model)

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสเตคเป็นรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยืดหยุ่นเป็นหลัก สเตคได้ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรว่า เป็นการบรรยายและตัดสินคุณค่าของหลักสูตร ซึ่งเน้นเรื่องการบรรยายสิ่งที่จะถูกประเมินโดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการตัดสินคุณค่า สเตคมีจุดมุ่งหมายที่จะประเมินผลหลักสูตรโดยการประเมินส่วนประกอบของการจัดการเรียนการสอนหลายๆ ส่วน โดยไม่เพียงแต่พิจารณาเฉพาะผลที่เกิดจากการใช้หลักสูตรเท่านั้น

ดังนั้น สเตคจึงเสนอว่าควรมีการพิจารณาข้อมูลเพื่อประเมินผลหลักสูตร 3 ด้าน คือ

1. ด้านสิ่งที่มาก่อน หรือสภาพก่อนเริ่มโครงการ (Antecedent) หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่เอื้อให้เกิดผลจากหลักสูตรและเป็นสิ่งที่มีอยู่ก่อนการใช้หลักสูตรอยู่แล้วประกอบด้วย 7 หัวข้อ คือ บุคลิกภาพและนิสัยของนักเรียน บุคลิกและนิสัยของครู เนื้อหาในหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน อาคารสถานที่ การจัดโรงเรียน ลักษณะของชุมชน
2. ด้านกระบวนการเรียนการสอน (Instructional Process or Transactions) หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ขณะที่มีการเรียนการสอนระหว่างนักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับครู ครูกับผู้ปกครอง ฯลฯ เป็นขั้นของการใช้หลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย 5 หัวข้อ คือ การสื่อสาร การจัดแบ่งเวลา การลำดับเหตุการณ์ การให้กำลังใจ และบรรยากาศของสิ่งแวดล้อม
3. ด้านผลผลิต หรือผลที่ได้รับจากโครงการ (Outcomes) หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย 5 หัวข้อ คือ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ทักษะของนักเรียน ทักษะของนักเรียน ผลที่เกิดขึ้นกับครู และผลที่เกิดขึ้นกับสถาบัน

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโพรวัส (Provus Discrepancy Evaluation Model)

โพรวัสได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินหลักสูตรซึ่งเรียกว่า "การประเมินผลตามความแตกต่างหรือประเมินผลความไม่สอดคล้อง" (Discrepancy Evaluation) ซึ่งจะประเมินหลักสูตรทั้งหมด 5 ส่วนคือ 1) การออกแบบ (Design) 2) ทรัพยากรหรือสิ่งที่เริ่มตั้งไว้เมื่อใช้หลักสูตร (Installation) 3) กระบวนการ (Process) 4) ผลผลิตของหลักสูตร (Products) 5) ค่าใช้จ่ายหรือผลตอบแทน (Cost) ในแต่ละส่วนจะมีขั้นตอนการประเมินผลเหมือนกันโดยจะดำเนินการ 5 ขั้นตอนดังนี้

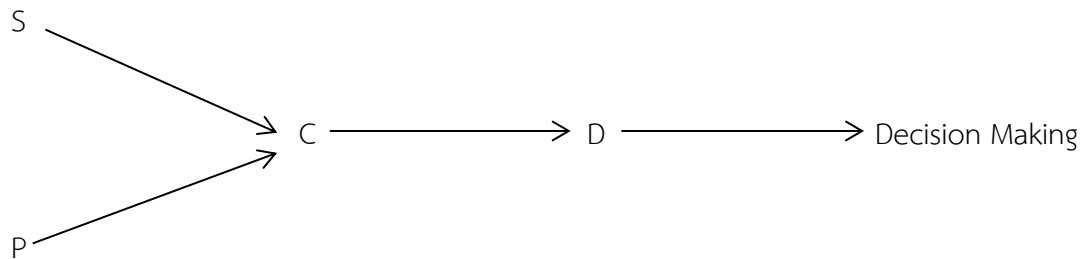
ขั้นที่ 1 ผู้ประเมินจะต้องกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน (Standards - S) ของสิ่งที่ต้องการไว้ก่อน เช่น มาตรฐานด้านเนื้อหา เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ผู้ประเมินต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือการปฏิบัติจริงของสิ่งที่ต้องการวัด (Performance - P)

ขั้นที่ 3 ผู้ประเมินนำข้อมูลที่รวบรวมได้ในขั้นที่ 2 มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 1 (Compare - C)

ขั้นที่ 4 ผู้ประเมินศึกษาความแตกต่าง หรือความไม่สอดคล้องระหว่างผลการปฏิบัติจริงกับเกณฑ์มาตรฐาน (Discrepancy-D)

ขั้นที่ 5 ผู้ประเมินส่งผลการประเมินไปให้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับ หลักสูตรว่าจะยกเลิกการใช้หลักสูตรที่ประเมิน หรือปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติหรือเกณฑ์มาตรฐานให้มีคุณภาพดีขึ้น (Decision Making)

แผนภาพที่ 6 รูปแบบการประเมินของ Provus

ที่มา : สุนีย์ ภูพันธ์ , แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546), 274

S = Standard เป็นขั้นแรกของการดำเนินการประเมินหลักสูตร กล่าวคือ ผู้ประเมินผลต้องตั้งสิ่ง มาตรฐานที่ต้องการวัดไว้ก่อน

P = Performance หลังจากดำเนินการขั้นแรกเรียบร้อยแล้ว ผู้ประเมินจะต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการ ดำเนินงานหรือปฏิบัติจริงในสิ่งที่ต้องการวัดมาให้เพียงพอ ข้อมูลที่รวบรวมควรเป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นพฤติกรรม ที่ชัดเจน

C = Compare เมื่อตั้งมาตรฐานและรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว ก็นำข้อมูลมาเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐาน ที่ตั้งไว้

D = Discrepancy จากการเทียบข้อมูลกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ ผู้ประเมินพบว่า มีช่องว่าง อะไรที่เกิด ขึ้นกับผลที่คาดหวัง

D = Decision Making ประเมินจะส่งผลประเมินไปให้ผู้ที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง

แบบการประเมินผลหลักสูตรของโพรวีสนี้ นับว่าสะดวกแก่ผู้ประเมินหมายประเภท และเป็นกระบวนการที่ส่งให้เห็นถึงผู้บริหารจะตัดสินใจ จะใช้หรือไม่ หรือจะปรับปรุงเพิ่มเติม หรือจะหยิบยกข้อมูลใดข้อมูลหนึ่งมาพิจารณา

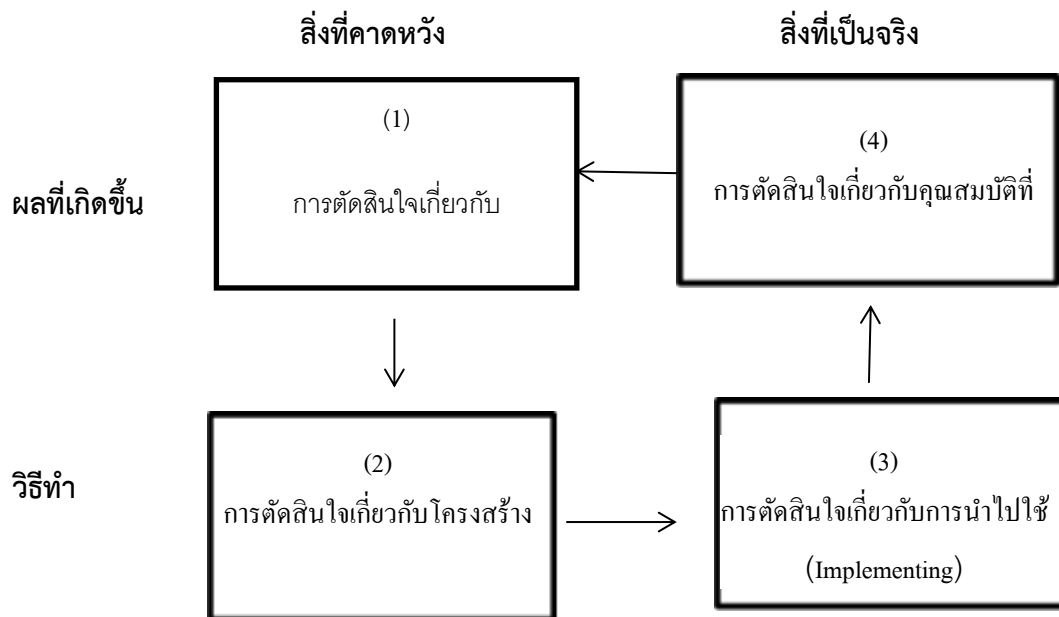
รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสตฟเฟิลบีม (Stufflebeam)

สตฟเฟิลบีม (Danie L. Stufflebeam) ได้อธิบายความหมายของการประเมินผลทางการศึกษาเอาไว้ว่าเป็นกระบวนการบรรยายการหาข้อมูล และการให้ข้อมูล เพื่อการตัดสินใจหาทางเลือก ฉะนั้นรูปแบบการประเมินผลหลักสูตรตามแนวคิดของสตฟเฟิลบีมจึงเป็นรูปแบบที่เหมาะสมแก่การช่วยตัดสินใจเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุด

ตามปกติสถานการณ์ในการตัดสินใจ (Decision Setting) โดยทั่วไปจะประกอบด้วยมิติที่สำคัญอยู่ 2 ประการ คือ

1. มิติด้านข้อมูลที่มีอยู่ (Information Grasp) คือถ้าเราจะตัดสินใจทำอะไรสักอย่างเราจำเป็นต้องคำนึงว่าเรามีข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนั้นอยู่มากน้อยเพียงใดแล้ว
2. มิติด้านปริมาณความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการให้เกิดขึ้น (Degree of Change) คือหมายความว่าถ้าเราจะตัดสินใจทำอะไรสักอย่างหนึ่ง เราต้องคำนึงว่าเมื่อเราทำไปแล้วจะเกิดการเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยสักแค่ไหน

การตัดสินใจนั้นไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์แบบใดก็ตามจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลเชิงประเมิน (Evaluation Data) มาช่วยเป็นพื้นฐานเพราะการตัดสินใจใดๆ ของผู้บริหารที่ไม่ใช่ข้อมูลเชิงปริมาณมาเป็นพื้นฐานในการหาทางเลือก ย่อมเสี่ยงต่อความล้มเหลวในการดำเนินงานตามทางเลือกนั้นอย่างมาก ส่วนการตัดสินใจทั้งปวงทางการศึกษานั้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องจะจัดเนื้อหาวิชาในหลักสูตรอย่างไร จะจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีไหน จะใช้สื่อการเรียนการสอนอะไรจะจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอะไร ถ้าพิจารณาในแง่ของวิธีการกับผลที่จะเกิดขึ้นและสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นและสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง เราอาจจำแนกการตัดสินใจออกเป็น 4 ประเภท คือ

แผนภาพที่ 7 ประเภทและความสัมพันธ์ของ Stufflebeam ต่อสิ่งที่คาดหวังและสิ่งที่เป็นอย่างจริง

ที่มา : สุนีย์ ภูพันธ์, แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546), 266.

1.การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน (Planning Decision) เป็นการตัดสินใจโดยการคาดหวังว่าเราต้องการให้เกิดผลทางการศึกษาอย่างไร เช่น หลักจากที่นักเรียนจบชั้นประถมปีที่ 6 ไปแล้วนักเรียนควรมีคุณสมบัติที่เด่น อย่างไรบ้าง ฉะนั้นการตัดสินใจชนิดนี้จึงนำมาเป็นประโยชน์ในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือในการวางแผนจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงเรียกการตัดสินใจอย่างนี้ว่า การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน

2.การตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้าง (Structuring Decision) เป็นการตัดสินใจโดยการคาดหวังว่ามีว่าถ้าต้องการให้เกิดผลทางการศึกษาตามที่คาดหวังไว้ในข้อ 1 นั้น เราควรจะวางโครงสร้างหรือวางรูปแบบของการใช้หลักสูตรที่พึงประสงค์เอาไว้อย่างไร เช่นถ้าจะให้ให้นักเรียนมีคุณสมบัติตรงตามที่คาดหวังเอาไว้ นั้น โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมอย่างไร การบริหารควรจะเป็นแบบใด ครูควรจัดการเรียนการสอนอย่างไร การจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรอะไรบ้าง ฯลฯ จึงเรียกการตัดสินใจแบบนี้ว่าการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้าง

3.การตัดสินใจเกี่ยวกับการนำไปใช้ (Implementing Decision) เป็นการตัดสินใจว่าตามความเป็นจริงนั้นได้มีการนำหลักสูตรไปใช้ตามแนวทางที่คาดหวังเอาไว้หรือไม่ มีคาควบคุมหรือแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้วิธีการที่เกิดขึ้นจริงๆ เป็นไปตามที่ต้องการมากน้อยเพียงใด จึงเรียกการตัดสินใจแบบนี้ว่า การตัดสินใจเกี่ยวกับการนำไปใช้

4. การตัดสินใจเกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ (Recycling Decisions) เป็นการตัดสินใจหลังจบการศึกษาตามหลักสูตรไปแล้วนั้นจริงแล้วนักเรียนมีคุณสมบัติเป็นอย่างไรมีความรู้ มีทักษะ มีเจตคติ เป็นอย่างไร และตรงตามที่คาดหวังเอาไว้หรือไม่ มีอะไรบ้างที่ต้องรักษาเอาไว้และมีอะไรบ้างที่ต้องละทิ้งหรือนำมาปรับขยายเสียใหม่ จึงเรียกการตัดสินใจแบบนี้ว่าการตัดสินใจเกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์

ทั้งหมดที่กล่าวมา 4 ข้อนี้ คือประเภทการตัดสินใจทางการศึกษา แต่ตามความคิดของสตัฟเฟิลบีมเน้นการตัดสินใจทุกๆ เรื่องจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ในการพิจารณาขั้นพื้นฐานและสตัฟเฟิลบีมได้ให้แนวคิดไว้ว่าในการประเมินผลหลักสูตรนั้นมีสิ่งสำคัญที่เราต้องประเมินอยู่ 4 ด้านคือ

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้หลักการและเหตุผลมากำหนดจุดมุ่งหมาย การประเมินสภาพแวดล้อมจะช่วยให้ผู้พัฒนาหลักสูตรรู้ว่า สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีอะไรบ้างสถานการณ์ที่คาดหวังกับสภาพที่แท้จริงในสภาพแวดล้อมดังกล่าวเป็นอย่างไร มีความต้องการ หรือปัญหาอะไรบ้างที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองหรือแก้ไข มีโอกาสและสรรพกำลังที่จำเป็นอะไรบ้างที่ยังไม่ได้ถูกนำมาใช้ในการศึกษา และสืบเนื่องมาจากปัญหาอะไร ฯลฯ ในการประเมินสภาพแวดล้อมนี้ ผู้ประเมินอาจใช้วิธีดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ความคิดรวบยอด (Conceptual Analysis)
2. การทำวิจัยด้วยการเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์จริง (Empirical Studies)
3. การอาศัยทฤษฎีและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญการประเมินสภาพแวดล้อมนี้จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจด้านการวางแผนหรือกำหนดจุดมุ่งหมาย (Planning Decision)

2. การประเมินตัวป้อน (Inputs Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ข้อมูลมาช่วยตัดสินใจว่าจะใช้ทรัพยากรหรือสรรพกำลังต่างๆ ที่มีอยู่เพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างไร จะขอความช่วยเหลือด้านทรัพยากรและสรรพกำลังจากแหล่งภายนอกหรือไม่จะใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใดดีซึ่งการประเมินตัวป้อนอาจกระทำได้โดย

1. จัดทำในรูปแบบของคณะกรรมการ
2. อาศัยผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีผู้ทำเอาไว้แล้ว
3. ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา
4. ทำการวิจัยเชิงทดลองเป็นการนำร่อง

อนึ่งข้อสังเกตว่าวิธีการประเมินตัวป้อนที่มีแตกต่างออกไปมาก นับแต่การใช้วิธีการง่ายๆ โดยอาศัยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ หรือของคณะกรรมการไปจนถึงวิธีการที่ซับซ้อน เช่น การวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงมีมากน้อยเพียงไรและข้อมูลที่มีอยู่จะนำมาสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนั้นมีอยู่มากหรือน้อยนั่นเอง ตัวอย่าง เช่น ในสถานการณ์การตัดสินใจแบบ Homeostatic ที่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยแต่หาว่าข้อมูลที่จะมาช่วยสนับสนุนนั้นมีอยู่มากแล้ว ในบางสถานการณ์อาจไม่จำเป็นต้องมีการ

ประเมินผลโดยลักษณะยุ่งยากซับซ้อนแต่ประการใด อย่างไรก็ตามถ้าสถานการณ์การตัดสินใจเป็นแบบ Incremental หรือ Neomobilistic ที่ต้องการนำนวัตกรรมบางอย่างมาใช้ในหลักสูตรการประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลมาสนับสนุนจำเป็นต้องวิธีที่รอบคอบรัดกุมยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ผลที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้นั่นเอง

ฉะนั้นการประเมินตัวป้อนนี้จะช่วยให้เราได้ข้อมูลในการตัดสินใจ ถ้าเราจะจัดการศึกษาตามหลักสูตร เราควรจะขอความร่วมมือและช่วยเหลือจากแหล่งภายนอกหรือไม่ควรจะหาวิธีการใด วิธีการที่มีอยู่แล้วหรือวิธีการที่คิดค้นขึ้นมาใหม่ การดำเนินงานในโรงเรียน เช่น การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างครู และนักเรียน ฯลฯ ควรเป็นอย่างไรจึงจะช่วยให้การนำหลักสูตรไปใช้ประสบผลสำเร็จ การประเมินตัวป้อนนี้จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจด้านโครงสร้างหรือการวางรูปแบบในการดำเนินงาน

3.การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสืบค้นจุดหมายของรูปแบบการดำเนินงานตามที่คาดหวังเอาไว้ หรือจุดอ่อนของการดำเนินงานในขั้นทดลองใช้หลักสูตร เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการเลือกวิธีการต่อไป ฉะนั้นจึงต้องมีการจดบันทึกผลการประเมินกระบวนการนั้นจำเป็นต้องอาศัยวิธีการหลายๆอย่าง ต่างๆกัน เช่น

1. การสังเกตแบบมีส่วนร่วมปฏิบัติ
- 2.การวิเคราะห์การปะทะสัมพันธ์
- 3.การสัมภาษณ์
- 4.การใช้แบบสอบถามประเภทตราส่วนประมาณค่า
- 5.การให้เขียนรายงานประเภทปลายเปิด

อย่างไรก็ตามในการประเมินกระบวนการนี้บางครั้งจำเป็นต้องตั้งคณะกรรมการในการประเมินผลขึ้นมาโดยเฉพาะและให้คณะกรรมการชุดนี้มีเวลาทำการประเมินอย่างเต็มที่ เช่น ถ้าเป็นสถาบันระดับอุดมศึกษาก็อาจจะได้แก่ทีมงานในหน่วยวิจัยของสถาบันเอง แต่ถ้าเป็นในโรงเรียนระดับประถมศึกษาอาจจะได้แก่ศึกษานิเทศก์ของจังหวัด เพราะการตั้งครูในโรงเรียนให้ทำหน้าที่ประเมินผลโดยเฉพาะนั้นทำได้ยากเนื่องจากมีข้อจำกัดอยู่หลายอย่าง เช่นเรื่องเวลาซึ่งมีความจำเป็นมากในกรณีที่สถานการณ์การตัดสินใจเป็นแบบ Incremental และ Neomobilistic เพราะมีข้อมูลที่จะช่วยในการตัดสินใจอยู่แล้วน้อยมาก แต่ถ้าหากสถานการณ์การตัดสินใจด้านการนำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติจริงๆ (Implementing Decision)

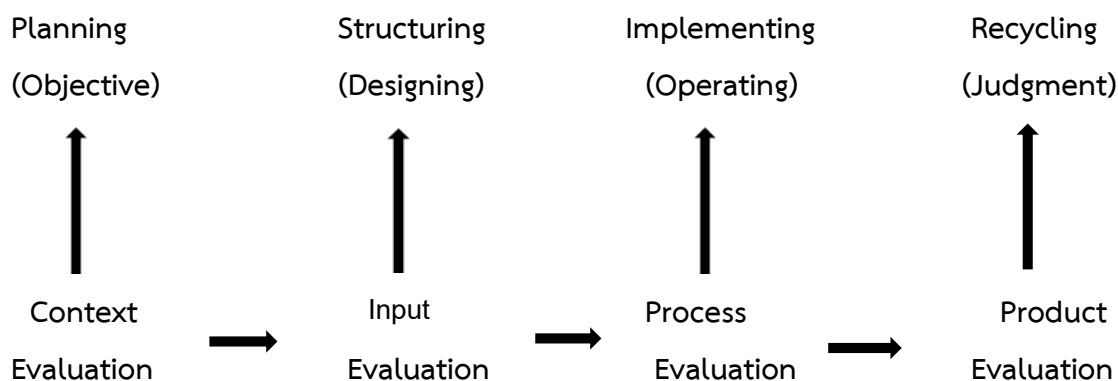
4.การประเมินผลผลิต (Products Evaluation) มีจุดมุ่งหมายจะตรวจสอบว่าผลที่เกิดขึ้นกับการนักเรียนนั้นเป็นไปตามที่คาดหวังเอาไว้มากน้อยเพียงใดอาจทำได้โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์สัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่มีอยู่ก็ได้

- ในกระบวนการการศึกษานั้นการประเมินผลผลิตจะให้ข้อมูลที่นำมาช่วยตัดสินใจว่ามีกิจกรรมทางการศึกษาอะไรบ้างที่ควรทำต่อไป เลิกทำ หรือควรนำมาปรับปรุงแก้ไขเสียใหม่ นอกจากนั้นยังให้ข้อมูลที่จะนำไปเชื่อมหรือสานต่อเข้ากับขั้นตอนอื่นๆ ของกระบวนการทางการศึกษาได้อีกด้วย เช่น โรงเรียนหนึ่งมีปัญหาครูไม่พอ

สอนหรือครูมีภารกิจมากจนไม่มีเวลาจะเตรียมการสอนให้ได้ผล จึงได้คิดค้นนวัตกรรมทางการสอบแบบ RIT (Reduced Instructional Time) ขึ้นมาใช้เสร็จแล้วก็ทำการประเมินผลผลิตของการเรียนแบบ RIT ดูพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้นอยู่ในขั้นที่น่าพอใจเป็นอย่างยิ่ง และยังพบว่านวัตกรรมดังกล่าวมีความพร้อมที่จะนำไปเผยแพร่ในโรงเรียนอื่นๆ ที่ประสบปัญหาอย่างเดียวกันได้ เพราะเป็นสิ่งที่ทำได้ง่ายไม่สิ้นเปลืองมากนัก อย่างนี้ผู้บริหารการศึกษาก็อาจใช้ผลจากการประเมินดังกล่าวมาช่วยในการตัดสินใจประกาศให้โรงเรียนต่างๆ นำนวัตกรรมแบบ RIT ไปใช้จัดการเรียนการสอนต่อไป

การประเมินผลผลิตนี้จะให้ข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจว่าจะเก็บรักษาไว้ เลิกใช้ หรือปรับปรุงแก้ไขใหม่ (Recycling Decisions)

เนื่องจากสตัฟเฟิลบีมให้แนวคิดว่าการประเมินผลหลักสูตรนั้นมีสิ่งที่จะต้องประเมินอยู่ 4 อย่างคือ Context , Input , Process และ Products และ Products รูปแบบการประเมินผลของเขาจึงเป็นที่รู้จักกัน โดยทั่วไปว่าเป็น CIPP Model ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผลกับการตัดสินใจตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม อาจเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผลกับการตัดสินใจ

ที่มา : สุนีย์ ภูพันธ์ , แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546), 270

ในการประเมินหลักสูตรตามแนวคิด CIPP Model ต่อมาได้มีการขยายแนวคิด โดยขยายผลผลิต (Product) ออกเป็น IEST โดย I (Impact) เป็นผลกระทบที่นอกเหนือจากผลผลิตที่ต้องการให้เกิด E (Effectiveness) เป็นประสิทธิผลที่เกิดขึ้น S (Sustainable) เป็นความยั่งยืนของผลที่เกิดขึ้นและ T (Transportation) เป็นผลที่สามารถถ่ายทอดขยายผลต่อเนื่องได้ ในช่วงแรกของการประเมินที่เน้น CIPP Model เน้นการประเมินเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรใน 4 ด้าน คือ (มาเรียม นิลพันธุ์ 2553: 30-35)

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้หลักการและเหตุผลมากำหนดจุดมุ่งหมาย การประเมินสภาพแวดล้อมจะช่วยให้ผู้พัฒนาหลักสูตรรู้ว่า สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีอะไรบ้าง สถานการณ์ที่คาดหวังกับสภาพที่แท้จริงในสภาพแวดล้อมดังกล่าวเป็นอย่างไร มีความต้องการ หรือปัญหาอะไรบ้างที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองหรือแก้ไข มีโอกาสและสรรพกำลังที่จำเป็นอะไรบ้างที่ยังไม่ได้ถูกนำมาใช้ในการศึกษา และสืบเนื่องมาจากปัญหาอะไร ประเด็นการประเมินครอบคลุมเกี่ยวกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา นโยบายขององค์กร มูลนิธิ สมาคม ความต้องการของชุมชน การดีตราของสังคม ความคาดหวังของผู้ปกครอง ผู้ใช้บัณฑิต แผน วิสัยทัศน์ จุดหมาย โครงสร้างหลักสูตรเป็นต้น

2. การประเมินปัจจัยหรือตัวป้อน (Inputs Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลมาช่วยตัดสินใจว่าจะใช้ทรัพยากรหรือสรรพกำลังต่างๆ ที่มีอยู่เพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างไร จะขอความช่วยเหลือด้านทรัพยากรและสรรพกำลังจากแหล่งภายนอกหรือไม่ อย่างไร ประเด็นการประเมินครอบคลุม เกี่ยวกับงบประมาณ อาคารสถานที่ คุณลักษณะ/ คุณวุฒิ/ คุณสมบัติ/ ประสบการณ์ของผู้บริหาร ผู้สอน/ จำนวน คุณภาพของผู้เรียน/พื้นฐานความรู้ผู้เรียน สื่อ วัสดุ/ อุปกรณ์/ หนังสือตำรา เอกสารหลักสูตร การสนับสนุนส่งเสริมของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร เวลาและช่วงเวลาเป็นต้น

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสืบค้น จุดเด่น จุดอ่อนหรือจุดที่ควรพัฒนาของรูปแบบการดำเนินงานตามที่คาดหวังเอาไว้ หรือจุดเด่นจุดอ่อน หรือจุดที่ควรพัฒนาของการดำเนินงานในการใช้หลักสูตร เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการเลือกวิธีการต่อไป ฉะนั้นจึงต้องมีการจดบันทึกผลการประเมินกระบวนการนั้นจำเป็นต้องอาศัยวิธีการหลายๆ วิธีทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ประเด็นการประเมินครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร การนิเทศ การกำกับติดตาม การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการประกันคุณภาพศึกษา เป็นต้น

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) มีจุดมุ่งหมายจะตรวจสอบว่าผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนนั้น เป็นไปตามที่กำหนดไว้โดยวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่คาดหวังเอาไว้มาน้อยเพียงใด ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถ สมรรถนะ และคุณธรรมจริยธรรม เจตคติ รวมทั้งความสามารถในการนำความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ สมรรถนะ จากการเรียนการสอนในหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริงได้หรือไม่ อย่างไร อาจทำได้โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์สัมพันธกับหลักสูตรอื่นที่มีอยู่ก็ได้ ประเด็นการประเมินครอบคลุมเหมาะสม เห็นด้วย สอดคล้อง ทักษะ ความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรม

ในการประเมินหลักสูตรตามแนวคิด CIPP Model ต่อมาได้มีการขยายแนวคิด โดยขยายผลผลิต (Product) ออกเป็น IEST โดย I (Impact) เป็นผลกระทบที่นอกเหนือจากผลผลิตที่ต้องการให้เกิด E (Effectiveness) เป็นประสิทธิผลที่เกิดขึ้น S (Sustainable) เป็นความยั่งยืนของผลที่เกิดขึ้นและ T (Transportation) เป็นผลที่สามารถถ่ายทอดขยายผลต่อเนื่องได้

Context	บริบท
Input	ปัจจัยนำเข้า
Process	กระบวนการ
Product	ผลผลิต
Impact	ผลกระทบ
Effectiveness	ประสิทธิผล
Sustainable	ความยั่งยืน
Transportation การถ่ายทอด การขยายผล	

ผลจากการขยายแนวคิดทำให้การประเมินหลักสูตรตามแนวคิดของ CIPP Model มีการขยายการประเมินผลผลิต (Product) โดยส่วนใหญ่นิยมขยายผลการประเมินผลผลิตครอบคลุมถึงผลกระทบ (Impact) ด้วย คือเน้นการประเมินกระทบ (Impact Evaluation) ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาผลที่ นอกเหนือจากวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ อาจมีผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ ประเด็นการประเมินครอบคลุมเกี่ยวกับการศึกษาต่อ การมีงานทำได้ รับรางวัล เกียรติยศ เกียรติบัตร การเป็นที่ยอมรับ การมีชื่อเสียงของสถาบัน การนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

การประเมินหลักสูตรสามารถทำได้หลายวิธีซึ่งควรเหมาะสมกับสิ่งที่ประเมินและผู้รู้ให้ข้อมูลในการประเมินหลักสูตร การประเมินหลักสูตรในแต่ละด้านตามแนวคิดของ CIPP โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 วัตถุประสงค์ของการประเมินหลักสูตรในแต่ละด้านตามแนวคิดของ CIPP

การประเมินบริบท	การประเมินปัจจัย	การประเมินกระบวนการ	การประเมินผลผลิต
1.เพื่อกำหนดบริบท / สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง 2.เพื่อหากลุ่มเป้าหมายและความต้องการของกลุ่ม 3.เพื่อหาเวลาและโอกาสที่ต้องการสนองความต้องการ 4.เพื่อวินิจฉัยปัญหาภายใต้ความต้องการนั้น ๆ เพื่อตัดสินใจว่าวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมของหลักสูตรควรเป็นอะไร	1.เพื่อกำหนดและประเมินสมรรถนะ 2.เพื่อหาทางเลือกยุทธวิธีในการดำเนินการตามหลักสูตร 3.เพื่อกำหนดการออกแบบการดำเนินการตามยุทธวิธี 4.เพื่อกำหนดงบประมาณ 5.เพื่อกำหนดเวลา 6.เพื่อกำหนดกิจกรรมต่างๆตามหลักสูตร	เพื่อหาและคาดคะเนเกี่ยวกับผลจากการดำเนินการตามหลักสูตรในด้านต่างๆ ดังนี้ 1.ขั้นตอนการดำเนินงาน 2.ผลจากการดำเนินงานตามการออกแบบ เพื่อที่จะหาข้อมูลและสารสนเทศในการตัดสินใจเกี่ยวกับแผนงานและกิจกรรมต่างๆ	1.เพื่อดัดสินผลผลิต 2.เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3.หาความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับบริบท ปัจจัยและกระบวนการ 4.เพื่อแปลความหมายในแง่คุณค่าของข้อ 1-3

การประเมินบริบท	การประเมินปัจจัย	การประเมินกระบวนการ	การประเมินผลผลิต
<p>โดยใช้วิธีวิเคราะห์ ระบบ</p> <p>การสำรวจ การวิจัย/</p> <p>วิเคราะห์/ตรวจสอบเอกสารการ</p> <p>สัมภาษณ์ การจัดลำดับ</p> <p>คุณภาพ การสอบถาม การ</p> <p>สนทนากลุ่มและวิธี Delphi</p> <p>Technique</p> <p>ความสอดคล้อง</p> <p>ความคิดเห็น</p> <p>ความพึงพอใจ</p> <p>ความเป็นไปได้</p>	<p>โดยการจัดลำดับคุณภาพ</p> <p>การวิเคราะห์ทรัพยากรการ</p> <p>วิจัย/วิเคราะห์/ตรวจ</p> <p>เอกสาร การสัมภาษณ์ การ</p> <p>สอบถาม</p> <p>ความเหมาะสม</p> <p>ความคิดเห็น</p> <p>ความเพียงพอ</p> <p>ความสะดวกในการใช้</p> <p>ความพึงพอใจ</p>	<p>3.เพื่อตัดสินใจกระบวนการ</p> <p>4.เพื่อตัดสินใจกิจกรรมภายใน</p> <p>กระบวนการ</p> <p>โดยกำกับ</p> <p>(Monitoring)และติดตาม</p> <p>เกี่ยวกับศักยภาพการ</p> <p>ดำเนินงานตามโครงการ</p> <p>กิจกรรมต่างๆ และโดยการ</p> <p>อธิบายกระบวนการกระทำ</p> <p>ระดับการปฏิบัติ ความ</p> <p>คิดเห็น ความเหมาะสม</p> <p>ความเพียงพอ ความพึง</p> <p>พอใจ ความสัมพันธ์</p>	<p>1.ระบุการปฏิบัติการ/วัด</p> <p>ผลสัมฤทธิ์ตามเกณฑ์ที่</p> <p>กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์</p> <p>ของโครงการ</p> <p>2.เปรียบเทียบผลของ</p> <p>โครงการกับเกณฑ์ /</p> <p>มาตรฐาน/ความคาดหวัง</p> <p>3.ผลเชิงปริมาณ และ</p> <p>คุณภาพระดับการปฏิบัติ</p> <p>ความคิดเห็น</p> <p>ความเหมาะสม</p> <p>ความพึงพอใจ</p>

3. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

3.1 ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย	หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ภาษาอังกฤษ	Master of Education Program in Curriculum and Instruction

3.2 ชื่อปริญญา

ชื่อเต็มภาษาไทย	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
ชื่อย่อภาษาไทย	ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน)
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ	Master of Education (Curriculum and Instruction)
ชื่อย่อภาษาอังกฤษ	M.Ed. (Curriculum and Instruction)

3.3 ปรัชญาความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1) ปรัชญาของหลักสูตร

สร้างสรรค์ความก้าวหน้าและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมทางการพัฒนาหลักสูตรและการสอน

2) ความสำคัญ

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตผู้นำทางการศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรและการสอน โดยเน้นกระบวนการวิจัยเพื่อมีความสามารถในการสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางการพัฒนาหลักสูตรและการสอน เชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ต่างๆ มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ

3) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. เพื่อผลิตมหาบัณฑิตทางการศึกษาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตรและการสอน
2. เพื่อผลิตมหาบัณฑิตให้มีทักษะการเป็นนักพัฒนาหลักสูตรและครูสอนมืออาชีพ
3. เพื่อให้มหาบัณฑิตผลิตงานวิจัยและผลงานทางวิชาการด้านหลักสูตรและการสอน

4. เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพนักพัฒนาหลักสูตรและวิชาชีพครู

4) จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

ประเภทที่ 1 ประกอบด้วย

4.1.1 แผน ก แบบ ก1	จำนวน 38 หน่วยกิต
4.1.2 แผน ก แบบ ก2	ไม่น้อยกว่า 38 หน่วยกิต
4.1.3 แผน ข	ไม่น้อยกว่า 38 หน่วยกิต

ประเภทที่ 2 ประกอบด้วย

4.2.1 แผน ก แบบ ก2	ไม่น้อยกว่า 55 หน่วยกิต
4.2.2 แผน ข	ไม่น้อยกว่า 55 หน่วยกิต

5) กำหนดการเปิดดำเนินการ ปีการศึกษา 2557

6) หลักสูตร

6.1) จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร

ประเภทที่ 1 ประกอบด้วย	แผน ก แบบ ก1	จำนวน 38 หน่วยกิต
	แผน ก แบบ ก2	ไม่น้อยกว่า 38 หน่วยกิต
	แผน ข	ไม่น้อยกว่า 38 หน่วยกิต
ประเภทที่ 2 ประกอบด้วย	แผน ก แบบ ก2	ไม่น้อยกว่า 55 หน่วยกิต
	แผน ข	ไม่น้อยกว่า 55 หน่วยกิต

6.2) โครงสร้างหลักสูตร หลักสูตรแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

ประเภทที่ 1 สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษา ประกอบด้วย แผนการศึกษา 3 แผน ดังนี้

แผน ก แบบ ก1	ทำวิทยานิพนธ์ มีค่าเทียบเท่า 38 หน่วยกิต
แผน ก แบบ ก2	ศึกษารายวิชาจำนวนไม่น้อยกว่า 26 หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์มีค่าเทียบเท่า 12 หน่วยกิต รวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 38 หน่วยกิต
แผน ข	ศึกษารายวิชาจำนวนไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต และทำการค้นคว้าอิสระมีค่าเทียบเท่า 6 หน่วยกิต รวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 38 หน่วยกิต

ประเภทที่ 2 สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่น และต้องการใบประกอบวิชาชีพครู ประกอบด้วยแผนการศึกษา 2 แผน ดังนี้

แผน ก แบบ ก2 ศึกษารายวิชาจำนวนไม่น้อยกว่า 31 หน่วยกิต และฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 12 หน่วยกิต รวมทั้งทำวิทยานิพนธ์มีค่าเทียบเท่า 12 หน่วยกิต รวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 55 หน่วยกิต

แผน ข ศึกษารายวิชาจำนวนไม่น้อยกว่า 37 หน่วยกิต และฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 12 หน่วยกิต รวมทั้งทำการค้นคว้าอิสระมีค่าเทียบเท่า 6 หน่วยกิต รวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 55 หน่วยกิต

การสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination)

นักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรประเภทที่ 1 แผน ก แบบ ก2 และแผน ข และนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรประเภทที่ 2 แผน ก แบบ ก2 และแผน ข ต้องเข้าสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ภายหลังจากที่ได้เรียนและสอบผ่านงานรายวิชา (Course Work) ครบทุกรายวิชา

	ประเภทที่ 1			ประเภทที่ 2	
	แผน ก แบบ ก1	แผน ก แบบ ก2	แผน ข	แผน ก แบบ ก 2	แผน ข
1. หมวดวิชาพื้นฐาน	-	9	9	26	26
1.1 วิชาพื้นฐานทางการศึกษา	-	9	9	9	9
1.2 วิชาพื้นฐานทางวิชาชีพครู	-	-	-	17	17
2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน	-	17	23	17	23
2.1 วิชาบังคับเอก	-	11	11	11	11
2.2 วิชาเลือก	-	6	12	6	12
3. วิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ	38	12	6	12	6
จำนวนหน่วยกิต	38	38	38	55	55

6.3) รายวิชา แบ่งตามประเภทของหลักสูตร จำนวน 2 ประเภท รายละเอียดดังนี้

ประเภทที่ 1 สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษา ประกอบด้วย แผนการศึกษา 3 แผน ดังนี้

แผน ก แบบ ก1

	แผน ก แบบ ก1
1. หมวดวิชาพื้นฐาน	-
1.1 วิชาพื้นฐานทางการศึกษา	-
1.2 วิชาพื้นฐานทางวิชาชีพครู	-
2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน	-
2.1 วิชาบังคับเอก	-
2.2 วิชาเลือก	-
3. วิทยานิพนธ์ มีค่าเทียบเท่า	38
รวมจำนวนหน่วยกิต	38

1. หมวดวิชาพื้นฐาน

1.1 วิชาพื้นฐานทางการศึกษา

466 503 ภาษาอังกฤษสำหรับครู

2* (2-0-4)

(English for Teachers)

* ไม่นับหน่วยกิต

1.2 วิชาพื้นฐานทางวิชาชีพครู

ไม่มี

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน

2.1 วิชาบังคับเอก

ไม่มี

2.2 วิชาเลือก

ไม่มี

3. วิทยานิพนธ์ มีค่าเทียบเท่า 38 หน่วยกิต

473 553 วิทยานิพนธ์
(Thesis)

มีค่าเทียบเท่า 38 หน่วยกิต

แผน ก แบบ ก2

	แผน ก แบบ ก2
1. หมวดวิชาพื้นฐาน	9
1.1 วิชาพื้นฐานทางการศึกษา	9
1.2 วิชาพื้นฐานทางวิชาชีพครู	-
2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน	17
2.1 วิชาบังคับเอก	11
2.2 วิชาเลือก	6
3. วิทยานิพนธ์ มีค่าเทียบเท่า	12
รวมจำนวนหน่วยกิต	38

1. หมวดวิชาพื้นฐาน จำนวน 9 หน่วยกิต

1.1 วิชาพื้นฐานทางการศึกษา จำนวน 9 หน่วยกิต

464 461	สถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา (Statistics for Educational Research)	3(3-0-6)
466 503	ภาษาอังกฤษสำหรับครู (English for Teachers)	2* (2-0-4)
473 511	สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน (Instructional Media and Innovation)	2* (2-0-4)
473 512	การวัดและประเมินผลทางการศึกษาสำหรับครู (Educational Measurement and Evaluation for Teachers)	3(3-0-6)
473 513	พื้นฐานทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู (Foundation of Education for Development of Profession of Teachers)	3(3-0-6)

* ไม่นับหน่วยกิต

1.2 วิชาพื้นฐานทางวิชาชีพครู

ไม่มี

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน จำนวนไม่น้อยกว่า 17 หน่วยกิต

2.1 วิชาบังคับเอก จำนวน 11 หน่วยกิต

473 521	ทฤษฎีหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Theories and Curriculum Development)	3(3-0-6)
473 522	การบริหารจัดการห้องเรียน (Classroom Administration and Management)	3(2-2-5)
473 523	ระเบียบวิธีวิจัยทางหลักสูตรและการสอน (Research Methodology in Curriculum and Instruction)	3(3-0-6)
473 524	สัมมนาบูรณาการหลักสูตรและการสอนกับวิชาเอก (Seminar in Integration of Curriculum and Instruction with Content Areas)	2(2-0-4)

2.2 วิชาเลือก จำนวนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

473 532	ประเด็นและแนวโน้มด้านหลักสูตรและการสอน (Issues and Trends in Curriculum and Instruction)	2(2-0-4)
473 533	ฝึกปฏิบัติการสอน (Practicum in Instruction)	2(2-2-2)
473 534	สัมมนาการเรียนการสอนรายบุคคล (Seminar in Individualized Instruction)	2(2-0-4)
473 535	สัมมนานวัตกรรมด้านหลักสูตรและการสอน (Seminar in Curriculum and Instruction Innovation)	2(2-0-4)
473 536	การศึกษาในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Education in a Culturally - Diverse Society)	2(2-0-4)
473 537	ปัญหาหลักสูตรในการศึกษายุคปัจจุบัน (Curriculum Problem in Current Education)	2(2-0-4)
473 538	หลักสูตรและการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิด (Curriculum and Instruction for Thinking Abilities Enhancement)	2(2-0-4)

3. วิทยานิพนธ์ มีค่าเทียบเท่า 12 หน่วยกิต

473 552 วิทยานิพนธ์
(Thesis)

มีค่าเทียบเท่า 12 หน่วยกิต

แผน ข

	แผน ข
1. หมวดวิชาพื้นฐาน	9
1.1 วิชาพื้นฐานทางการศึกษา	9
1.2 วิชาพื้นฐานทางวิชาชีพครู	-
2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน	23
2.1 วิชาบังคับเอก	11
2.2 วิชาเลือก	12
3. การค้นคว้าอิสระ มีค่าเทียบเท่า	6
รวมจำนวนหน่วยกิต	38

1. หมวดวิชาพื้นฐาน จำนวน 9 หน่วยกิต

1.1 วิชาพื้นฐานทางการศึกษา จำนวน 9 หน่วยกิต

464 461	สถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา (Statistics for Educational Research)	3(3-0-6)
466 503	ภาษาอังกฤษสำหรับครู (English for Teachers)	2* (2-0-4)
473 511	สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน (Instructional Media and Innovation)	2* (2-0-4)
473 512	การวัดและประเมินผลทางการศึกษาสำหรับครู (Educational Measurement and Evaluation for Teachers)	3(3-0-6)
473 513	พื้นฐานทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู (Foundation of Education for Development of Profession of Teachers)	3(3-0-6)

* ไม่นับหน่วยกิต

1.2 วิชาพื้นฐานทางวิชาชีพครู

ไม่มี

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน จำนวนไม่น้อยกว่า 23 หน่วยกิต

2.1 วิชาบังคับเอก จำนวน 11 หน่วยกิต

473 521	ทฤษฎีหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Theories and Curriculum Development)	3(3-0-6)
473 522	การบริหารจัดการห้องเรียน (Classroom Administration and Management)	3(2-2-5)
473 523	ระเบียบวิธีวิจัยทางหลักสูตรและการสอน (Research Methodology in Curriculum and Instruction)	3(3-0-6)
473 524	สัมมนาบูรณาการหลักสูตรและการสอนกับวิชาเอก (Seminar in Integration of Curriculum and Instruction with Content Areas)	2(2-0-4)

2.2 วิชาเลือก จำนวนไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

473 532	ประเด็นและแนวโน้มด้านหลักสูตรและการสอน (Issues and Trends in Curriculum and Instruction)	2(2-0-4)
473 533	ฝึกปฏิบัติการสอน (Practicum in Instruction)	2(2-2-2)
473 534	สัมมนาการเรียนการสอนรายบุคคล (Seminar in Individualized Instruction)	2(2-0-4)
473 535	สัมมนานวัตกรรมด้านหลักสูตรและการสอน (Seminar in Curriculum and Instruction Innovation)	2(2-0-4)
473 536	การศึกษาในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Education in a Culturally - Diverse Society)	2(2-0-4)
473 537	ปัญหาหลักสูตรในการศึกษายุคปัจจุบัน (Curriculum Problem in Current Education)	2(2-0-4)
473 538	หลักสูตรและการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิด (Curriculum and Instruction for Thinking Abilities Enhancement)	2(2-0-4)

3. การค้นคว้าอิสระ มีค่าเทียบเท่า 6 หน่วยกิต

473 551 การค้นคว้าอิสระ

มีค่าเทียบเท่า 6 หน่วยกิต

(Independent Study)

ประเภทที่ 2 หลักสูตรตามมาตรฐานวิชาชีพครู สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่น และต้องการใบประกอบวิชาชีพครูประกอบด้วยแผนการศึกษา 2 แผน ดังนี้

แผน ก แบบ ก2

	แผน ข
1. หมวดวิชาพื้นฐาน	26
1.1 วิชาพื้นฐานทางการศึกษา	9
1.2 วิชาพื้นฐานทางวิชาชีพครู	17
2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน	17
2.1 วิชาบังคับเอก	11
2.2 วิชาเลือก	6
3. วิทยานิพนธ์ มีค่าเทียบเท่า	12
รวมจำนวนหน่วยกิต	55

1. หมวดวิชาพื้นฐาน จำนวน 26 หน่วยกิต

1.1 วิชาพื้นฐานทางการศึกษา จำนวน 9 หน่วยกิต

464 461 สถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา 3(3-0-6)

(Statistics for Educational Research)

466 503 ภาษาอังกฤษสำหรับครู 2* (2-0-4)

(English for Teachers)

473 511 สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน 2* (2-0-4)

(Instructional Media and Innovation)

473 512 การวัดและประเมินผลทางการศึกษาสำหรับครู 3(3-0-6)

(Educational Measurement and Evaluation for Teachers)

473 513 พื้นฐานทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู 3(3-0-6)

(Foundation of Education for Development of Profession of Teachers)

* ไม่นับหน่วยกิต

1.2 วิชาพื้นฐานทางวิชาชีพครู จำนวน 17 หน่วยกิต

465 515	ภาษาไทยสำหรับครู (Thai for Teachers)	2(2-0-4)
473 541	การพัฒนาวิชาชีพครู (Development of Profession of Teachers)	3(2-2-5)
473 542	ฝึกปฏิบัติการครูอาชีพ 1 (Internship for Professional Teacher I)	6(0-12-6)
473 543	ฝึกปฏิบัติการครูอาชีพ 2 (Internship for Professional Teacher II)	6(0-12-6)

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน จำนวนไม่น้อยกว่า 17 หน่วยกิต

2.1 วิชาบังคับเอก จำนวน 11 หน่วยกิต

473 521	ทฤษฎีหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Theories and Curriculum Development)	3(3-0-6)
473 522	การบริหารจัดการห้องเรียน (Classroom Administration and Management)	3(2-2-5)
473 523	ระเบียบวิธีวิจัยทางหลักสูตรและการสอน (Research Methodology in Curriculum and Instruction)	3(3-0-6)
473 524	สัมมนาบูรณาการหลักสูตรและการสอนกับวิชาเอก (Seminar in Integration of Curriculum and Instruction with Content Areas)	2(2-0-4)

2.2 วิชาเลือก จำนวนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

473 532	ประเด็นและแนวโน้มด้านหลักสูตรและการสอน (Issues and Trends in Curriculum and Instruction)	2(2-0-4)
473 533	ฝึกปฏิบัติการสอน (Practicum in Instruction)	2(2-2-2)
473 534	สัมมนาการเรียนการสอนรายบุคคล (Seminar in Individualized Instruction)	2(2-0-4)
473 535	สัมมนานวัตกรรมด้านหลักสูตรและการสอน (Seminar in Curriculum and Instruction Innovation)	2(2-0-4)

- 473 536 การศึกษาในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม 2(2-0-4)
(Education in a Culturally - Diverse Society)
- 473 537 ปัญหาหลักสูตรในการศึกษายุคปัจจุบัน 2(2-0-4)
(Curriculum Problem in Current Education)
- 473 538 หลักสูตรและการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิด 2(2-0-4)
(Curriculum and Instruction for Thinking Abilities Enhancement)

3. วิทยานิพนธ์

- 473 552 วิทยานิพนธ์ มีค่าเทียบเท่า 12 หน่วยกิต
(Thesis)

แผน ข

	แผน ข
1. หมวดวิชาพื้นฐาน	26
1.1 วิชาพื้นฐานทางการศึกษา	9
1.2 วิชาพื้นฐานทางวิชาชีพครู	17
2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน	23
2.1 วิชาบังคับเอก	11
2.2 วิชาเลือก	12
3. การค้นคว้าอิสระ มีค่าเทียบเท่า	6
รวมจำนวนหน่วยกิต	55

1. หมวดวิชาพื้นฐาน จำนวน 26 หน่วยกิต

1.1 วิชาพื้นฐานทางการศึกษา จำนวน 9 หน่วยกิต

- 464 461 สถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา 3(3-0-6)
(Statistics for Educational Research)
- 466 503 ภาษาอังกฤษสำหรับครู 2* (2-0-4)
(English for Teachers)

- 473 511 สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน 2* (2-0-4)
(Instructional Media and Innovation)
- 473 512 การวัดและประเมินผลทางการศึกษาสำหรับครู 3(3-0-6)
(Educational Measurement and Evaluation for Teachers)
- 473 513 พื้นฐานทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู 3(3-0-6)
(Foundation of Education for Development of Profession of Teachers)
- * ไม่นับหน่วยกิต

1.2 วิชาพื้นฐานทางวิชาชีพครู จำนวน 17 หน่วยกิต

- 465 515 ภาษาไทยสำหรับครู 2(2-0-4)
(Thai for Teachers)
- 473 541 การพัฒนาวิชาชีพครู 3(2-2-5)
(Development of Profession of Teachers)
- 473 542 ฝึกปฏิบัติการครูอาชีพ 1 6(0-12-6)
(Internship for Professional Teacher I)
- 473 543 ฝึกปฏิบัติการครูอาชีพ 2 6(0-12-6)
(Internship for Professional Teacher II)

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน จำนวนไม่น้อยกว่า 23 หน่วยกิต

2.1 วิชาบังคับเอก จำนวน 11 หน่วยกิต

- 473 521 ทฤษฎีหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร 3(3-0-6)
(Curriculum Theories and Curriculum Development)
- 473 522 การบริหารจัดการห้องเรียน 3(2-2-5)
(Classroom Administration and Management)
- 473 523 ระเบียบวิธีวิจัยทางหลักสูตรและการสอน 3(3-0-6)
(Research Methodology in Curriculum and Instruction)
- 473 524 สัมมนาบูรณาการหลักสูตรและการสอนกับวิชาเอก 2(2-0-4)
(Seminar in Integration of Curriculum and Instruction with Content Areas)

2.2 วิชาเลือก จำนวนไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

- 473 532 ประเด็นและแนวโน้มด้านหลักสูตรและการสอน 2(2-0-4)
(Issues and Trends in Curriculum and Instruction)

473 533	ฝึกปฏิบัติการสอน (Practicum in Instruction)	2(2-2-2)
473 534	สัมมนาการเรียนการสอนรายบุคคล (Seminar in Individualized Instruction)	2(2-0-4)
473 535	สัมมนาวัตถกรรมด้านหลักสูตรและการสอน (Seminar in Curriculum and Instruction Innovation)	2(2-0-4)
473 536	การศึกษาในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Education in a Culturally - Diverse Society)	2(2-0-4)
473 537	ปัญหาหลักสูตรในการศึกษายุคปัจจุบัน (Curriculum Problem in Current Education)	2(2-0-4)
473 538	หลักสูตรและการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิด (Curriculum and Instruction for Thinking Abilities Enhancement)	2(2-0-4)

3. การค้นคว้าอิสระ

473 551	การค้นคว้าอิสระ (Independent Study)	มีค่าเทียบเท่า 6 หน่วยกิต
---------	--	---------------------------

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ และนุสรา พีระพัฒน์พงศ์ (2559: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรและความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต : กรณีศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต 2) เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้มหาบัณฑิต 3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะและแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา การวิจัยนี้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย กรรมการบริหารหลักสูตรฯ อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรฯ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรฯ และผู้ใช้บัณฑิตตามหน่วยงาน/สถานประกอบการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบมาตราประมาณค่า และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าผลการประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ที่ได้จากกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และบัณฑิตในหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ

เหมาะสมมากด้านบริบท(Context) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมเป็นลำดับแรก มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คุณสมบัติ คุณวุฒิ และคุณลักษณะของกรรมการบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมลำดับแรกระดับมากที่สุด ด้านกระบวนการ(Process) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมลำดับแรก ระดับมาก ด้านผลผลิต(Product) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จำนวนการมีงานทำมีค่าเฉลี่ยลำดับแรกระดับมาก ภาพรวมความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณลักษณะและการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาพบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ลำดับแรก คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีค่าเฉลี่ยระดับมาก

รัตน์ศิริ เข้มราช และคณะ (2558: บทคัดย่อ) ดำเนินการวิจัยประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาโลก (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2554 ภาควิชาบัณฑิตศึกษานานาชาติการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มนิสิตปัจจุบัน กลุ่มมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาและทำงานแล้ว และอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตร ได้มาตรฐาน สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF) โดยผ่านเกณฑ์ประเมินตัวบ่งชี้บังคับ และตัวบ่งชี้ร่วม รวมทั้งสิ้น 12 ตัวบ่งชี้ 2) หลักสูตรมีผลการบริหารจัดการหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา (IQA) โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ ทั้ง 12 ข้อ 3) ผลการประเมินตามแนวคิด CIPP Model พบว่า 3.1) ด้านบริบทของหลักสูตร นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับความเห็นของอาจารย์ผู้สอนในเรื่องวัตถุประสงค์ของหลักสูตร แผนการจัดการศึกษา ความทันสมัยของหลักสูตร และ เนื้อหารายวิชามีความเหมาะสม สอดคล้อง และ ทันสมัย แต่ยังคงต้องปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น 3.2) ปัจจัยนำเข้า นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับกับอาจารย์ผู้สอน ในเรื่อง สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สิ่งสนับสนุนต่างๆ มีความเพียงพอ เหมาะสม นิสิตและกระบวนการคัดเลือกนิสิต นิสิตมีพื้นฐานที่แตกต่างหลากหลาย การปรับพื้นฐานทักษะการเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็น และอาจารย์ผู้สอนมีคุณภาพสามารถปรับการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน แต่ควรเพิ่มเติมทรัพยากรสารสนเทศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น 3.3) กระบวนการ อาจารย์ประจำหลักสูตรมีความพึงพอใจต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับนิสิตมีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุด โดยนิสิตมีความต้องการการเรียนรู้เสริมทักษะภาษาอังกฤษ เนื่องจากพื้นฐานภาษาอังกฤษของกลุ่มผู้เรียนมีความหลากหลาย และผู้สอนได้เน้นการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม สร้างพื้นฐานและผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ยอมรับได้เหมือนกัน รวมทั้งการสอนเสริมตามความสนใจและศักยภาพของผู้เรียน 3.4) ผลผลิต นิสิตมีความพึงพอใจต่อ

คุณลักษณะของนิสิตที่ได้รับการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด และ ผู้ใช้มหาวิทยาลัยมีความพึงพอใจต่อมหาวิทยาลัยใหม่ อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน สอดคล้องกับความคิดเห็นจากอาจารย์ผู้สอนในด้านรายวิชาที่เรียนตามหลักสูตร มีความเหมาะสม ตรงตามวัตถุประสงค์ ประสพการณ์จากการเรียนและการวิจัยที่ได้รับการพัฒนานำมาปรับใช้ในการทำงานได้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

ศรายุทธ เงามคำ และพัชรวิพรรณ กิจมี (2558: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ในด้านคุณสมบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ในด้านคุณสมบัติของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ระหว่างปีการศึกษา 2556 ถึงปีการศึกษา 2557 จำนวน 4 คน และผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ระหว่างปีการศึกษา 2556 ถึง 2557 จำนวน 4 คน รวมจำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการประเมินแบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม และความเสียสละมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำเอาหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีความรับผิดชอบต่อนตนเองและสังคมมากขึ้น (2) ด้านความรู้ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ และทักษะที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้แก้ปัญหาในการทำงานได้อย่างสร้างสรรค์ (3) ด้านทักษะทางปัญญา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ทั้งภาคทฤษฎี และประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปใช้ในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเด็นหรือปัญหาที่สนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้เกิดการคิดวิเคราะห์จนสามารถกำหนดกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ได้ (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีการสื่อสาร และสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ อีกทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีสมรรถนะทางสังคมอย่างมีคุณภาพ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในการประสานประโยชน์ระหว่างบุคคล และองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีการแก้ปัญหาโดยใช้ สารสนเทศทางคณิตศาสตร์หรือสถิติมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุจิตรา ศิริการุณย์ (2557: บทคัดย่อ) การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา วิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยใช้แนวคิด BALANCED SCORECARD (BSC) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยใช้แนวคิด BALANCED SCORECARD (BSC) ใน 4 มุมมอง ได้แก่ มุมมองด้านนักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง มุมมองด้านกระบวนการพัฒนาหลักสูตร มุมมองด้านการพัฒนาบุคลากร และมุมมองด้านงบประมาณและทรัพยากร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ประจำ

อาจารย์พิเศษ คณะ กรรมการบริหารหลักสูตร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในรายวิชาของ สาขาวิชาวิจัยประเมินผลการศึกษา และที่สำเร็จการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 205 คน กำหนดขนาดของกลุ่ม ตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซ์และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามประมาณ ค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย และประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี มีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย มุมมอง พบว่า ในทุกมุมมอง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2) มุมมองด้านนักเรียนและผู้เกี่ยวข้อง พบว่า คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ความสามารถในการคิด และมีวิสัยทัศน์ การแสวงหาความรู้ด้วย ตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทักษะในการทำงาน รักการทำงาน และเจตคติต่ออาชีพ สุข นิสัย สุขภาพ และสุขภาพจิตที่ดี ความพึงพอใจของนักศึกษา ความพึงพอใจของผู้บริหาร มีความเหมาะสมระดับ มาก แต่ควรปรับปรุง ความรู้ด้านใหม่ๆ และทักษะการสอนที่มีเทคนิคพิเศษ ที่จำเป็นตามหลักสูตร 3) มุมมอง ด้านกระบวนการพัฒนาหลักสูตร พบว่า การจัดทำหลักสูตร การใช้และบริหารหลักสูตร คุณภาพของอาจารย์ ผู้สอนตามรูปแบบการเรียนรู้เพื่อรอบรู้ การประเมินผลนักศึกษาในแต่ละรายวิชามีความเหมาะสมระดับมาก 4) มุมมองด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า อาจารย์ มีความสามารถในการจัดทำหลักสูตร ความสามารถในการ สอนของ อาจารย์ผู้สอน ความพึงพอใจของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในการปฏิบัติงาน ความสามารถของ ผู้บริหารในการใช้หลักสูตร มีความเหมาะสมระดับมาก 5) มุมมองด้านงบประมาณและทรัพยากร พบว่า งบประมาณในการบริหารจัดการ ความคุ้มค่าในการจัดการศึกษามีความเหมาะสมระดับมาก

สมคิด ดวงจักร์ (2557: บทคัดย่อ) การประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ในด้านบริบทของหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ 2) เพื่อศึกษาแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ประชากรในการศึกษา คือ อาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้สอน นักศึกษาปัจจุบัน บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ในปี การศึกษา 2557 และผู้ใช้บัณฑิต รวมจำนวน 81 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณเป็น แบบสอบถาม ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ บันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูล เชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรรัฐ ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนแนวทางในการปรับปรุง หลักสูตร คือ การเร่งการพัฒนาคุณภาพของอาจารย์ การให้งบประมาณเพื่อการสนับสนุนการทำผลงานทาง วิชาการ และการอำนวยความสะดวกด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน

ปรัชพร ศิริเชตร และคณะ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ความสามารถในการประกอบวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิต/มหาบัณฑิตที่เข้าเรียนในสาขาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547-2552 จำนวน 278 คน อาจารย์ผู้สอนจำนวน 7 คน ผู้บังคับบัญชาของนิสิต/บัณฑิตจำนวน 278 คนและผู้ร่วมงานของบัณฑิต จำนวน 278 คน รวมทั้งหมด 841 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับประเมินการใช้หลักสูตรจำนวน 4 ฉบับ เป็นแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการและแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง จำนวน 4 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของอาจารย์ นิสิต/บัณฑิตเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์ทั้งในภาพรวมและรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมาก จุดเด่นในสาขาการวิจัยการศึกษา คือ อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถดูแลนิสิตด้วยความจริงใจ 2) ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตและผู้ร่วมงานของนิสิต/มหาบัณฑิตเกี่ยวกับคุณภาพและการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) นิสิต/บัณฑิตส่วนใหญ่มีความภาคภูมิใจมากที่ได้เข้ามาศึกษาในหลักสูตรนี้

ภาณุการณ์ สนใจ และน้ำอ้อย คำชื่น (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการประเมินผลหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม และพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม ให้สอดคล้องกับยุค โลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยในรูปแบบการประเมินผล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม ซึ่งกำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 จำนวน 35 คน ผู้สำเร็จการศึกษาดังแต่ปี การศึกษา 2550 ถึงปีการศึกษา 2552 จำนวน 11 คน และผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 6 คน รวมทั้งคณาจารย์ ในหลักสูตร จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 56 คน ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรมจากคณาจารย์ภายในหลักสูตร พบว่า ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (Context Evaluation) ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร และด้านคุณภาพของนักศึกษา (Input Evaluation) และด้านผลการดำเนินการของหลักสูตร (Product Evaluation) คณาจารย์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วยหรือเหมาะสม ส่วนการศึกษาประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรมจากนักศึกษา ปัจจุบันในหลักสูตร พบว่า ด้านการให้บริการทางการศึกษา และด้านคุณภาพของอาจารย์ หลักสูตร (Input Evaluation) นักศึกษาปัจจุบันมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล (Process Evaluation) พบว่า นักศึกษาปัจจุบันมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือ

เหมาะสม การศึกษาประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรมจากผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร พบว่า ด้านการให้บริการทางการศึกษา (Input Evaluation) ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านคุณภาพของอาจารย์หลักสูตร พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งหรือเหมาะสมอย่างยิ่ง ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล (Process Evaluation) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม อย่างไรก็ตามด้านการจัดทำวิทยานิพนธ์ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งหรือเหมาะสมอย่างยิ่ง ส่วนด้านผลการดำเนินการของหลักสูตร (Product Evaluation) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นต่อการดำเนินการของหลักสูตรอยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม และการศึกษาประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรมจากผู้ใช้บัณฑิตของหลักสูตร พบว่า ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตต่อผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งหรือเหมาะสมอย่างยิ่ง ได้แก่ บัณฑิตมีความรู้ ความสามารถในการวิชาการ วิชาชีพ ในประเด็น มีความรอบรู้ ในสาขาวิชาของตนเองอย่างถูกต้อง ส่วนบัณฑิต มีคุณธรรม จริยธรรม ในประเด็น มีความซื่อสัตย์ สุจริต และมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ รวมทั้งบัณฑิตมีทักษะการครองตนและมนุษยสัมพันธ์ ในประเด็นมี น้ำใจ ช่วยเหลือผู้อื่น สำหรับการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันและผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับด้านการให้บริการทางการศึกษา ด้านคุณภาพของอาจารย์ หลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน (Input Evaluation) และการประเมินผล (Process Evaluation) พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันและผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับด้านการให้บริการทางการศึกษา ด้านคุณภาพของอาจารย์ หลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งด้านการประเมินผล อยู่ในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสม ซึ่งนักศึกษาปัจจุบันและผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรไม่แตกต่างกัน

ศิริพรรณ บุญถึง (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สอง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่ ใช้ก่อนปรับปรุงเป็นสาขาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาโลก โดยใช้รูปแบบ CIPP ศึกษาแก่นิสิตศิษย์เก่า นิสิตปัจจุบัน และอาจารย์ผู้สอนรวม 65 คน ผลการศึกษาพบว่า มีความพึงใจ ต่อภาพรวมของหลักสูตรระดับสูง (เฉลี่ย 3.94) และในแต่ละด้านดังนี้ ด้านบริบท (เฉลี่ย 3.9) ด้านปัจจัยนำเข้า (เฉลี่ย 3.83) ด้านกระบวนการ (เฉลี่ย 4.04) และด้านผลผลิต (เฉลี่ย 3.94) แสดงถึง ความเหมาะสมของหลักสูตรในภาพรวม ความสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร ความสำเร็จของหลักสูตร และประสิทธิภาพของหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอน ผู้ประเมินยังได้เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตชาวไทยกับนิสิตชาวต่างชาติพบว่านิสิต ชาวต่างชาติมีระดับความพึงพอใจในด้านกระบวนการสูงกว่านิสิตไทยเล็กน้อยโดยเชื่อมั่นว่างานที่ได้รับ มอบหมายในแต่ละวิชาเพียงพอและเหมาะสม ด้านปัจจัยนำเข้านิสิตไทยมีความพึงพอใจน้อยกว่า ในขณะที่นิสิตต่างชาติมีความพึงพอใจด้านบริบทน้อยกว่า แสดงว่านิสิตไทยเห็นว่า หนังสือและเอกสารการสอนไม่ครอบคลุม ไม่ทันสมัย และงานที่ได้รับมอบหมายไม่เหมาะสม

กับทักษะของแต่ละคน ส่วนนิสิตต่างชาติอาจเห็นว่าหลักสูตรไม่ตรงกับความต้องการ และศิษย์เก่ากับศิษย์ปัจจุบันยังมีระดับ ความคิดเห็นที่แตกต่างกันด้วย ทั้งนี้อาจเป็นแนวโน้มบทบาทของภาษาอังกฤษที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะหลักสูตรได้ใช้มาถึงระยะเวลา 7 ปีแล้ว ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้สามารถแข่งขัน สอดคล้อง กับข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และนโยบายภาษาอังกฤษของชาติ สรุปได้ว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมกับผู้สนใจในอาชีพการสอนภาษาอังกฤษ โดยมีจุด แข็งในด้านกระบวนการและผลผลิต ส่วนจุดอ่อนคือด้านปัจจัยนำเข้าและด้านบริบท ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ดังนี้ 1) หลักสูตรมีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ แต่ควรปรับปรุง ตามแนวโน้มบทบาทของภาษาอังกฤษที่เปลี่ยนแปลงไป 2) ควรเก็บข้อมูลจากผู้ใช้นักศึกษาและผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ เพิ่มเติม

นิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว และคณะ (2556: บทคัดย่อ) ได้วิจัยประเมินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ซึ่งประเมินทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ประชากรประกอบด้วย อาจารย์ นักศึกษา มหาบัณฑิต ผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การประเมินด้านบริบท พบว่าในภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับ “มาก” โดยมีความพึงพอใจในภาพรวมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในระดับ “ปานกลาง” พึงพอใจในด้านโครงสร้างหลักสูตรในระดับ “มาก” 2) การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่าในภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับ “ปานกลาง” โดยมีความพึงพอใจด้านกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาในระดับ “ปานกลาง” มีความพึงพอใจด้านเนื้อหาวิชาในระดับ “มาก” และพึงพอใจด้านทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับ “ปานกลาง” 3) การประเมินด้านกระบวนการ พบว่าในภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับ “มาก” โดยมีความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับ “ปานกลาง” มีความพึงพอใจด้านการวัดผลในระดับ “ปานกลาง” และมีความพึงพอใจด้านบทบาทของอาจารย์ผู้สอนในระดับ “มาก” 4) การประเมินด้านผลผลิต พบว่าในภาพรวมมีความพึงพอใจในด้านความเหมาะสมของผลที่ได้รับจากการศึกษาอยู่ในระดับ “ปานกลาง”

มาเรียม นิลพันธุ์ (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินบริบทของหลักสูตรในด้าน วัตถุประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชา 2) ประเมินปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรในด้าน สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ สภาพห้องเรียน จำนวนอาจารย์ และสิ่งอำนวยความสะดวก 3) ประเมินกระบวนการของหลักสูตรในด้าน การจัดการเรียนรูการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติการ การ

บริหารจัดการหลักสูตร และ กระบวนการทำวิทยานิพนธ์ 4) ประเมินผลผลิต ของหลักสูตรในด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการสอน และการนิเทศ ความสามารถในการวิจัย และการมีคุณธรรม และ 5) ประเมินผลกระทบของ หลักสูตร ในด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้เพื่อการ ปฏิบัติงาน การพัฒนาวิชาชีพ ความเป็นผู้นำ สมรรถนะในดานหลักสูตร การสอน และการนิเทศ โดยใช้รูปแบบ การประเมิน CIPPI Model กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนในรายวิชา จำนวน 15 คน นักศึกษา ปัจจุบันจำนวน 110 คน มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา จำนวน 95 คน และผู้ใช้บัณฑิตจำนวน 15 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 235 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และ ประเด็น สอนทนากลุ่มที่เ็นความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการนิเทศการวิ เคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) ดานบริบทหลักสูตรพบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสม และโครงสร้าง หลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สอนรายวิชาต่างๆ มีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก การจัดโครงสร้างของหลักสูตร และโครงสร้างรายวิชามีความเหมาะสมและสอดคล้อง และควรมีการปรับปรุง รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาบังคับ และรายวิชาเลือก รายวิชาที่มีความเหมาะสมมาก คือ รายวิชาการวิจัยทาง การศึกษา ควรเปิดวิชาเลือกเพิ่มเกี่ยวกับหลักสูตร การสอน หรือการนิเทศที่ระบุ เฉพาะระดับชั้นเรียน 2) ดานป จจัยนำเขา พบว่าโดยภาพรวมและรายขอมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มี ทรัพยากรการเรียนรู้แหล่งสืบคนแส วหาความรู้ที่ตอบสนองต่อการสืบคนหาความรู้ ควรเพิ่มจำนวน อาจารย์ผู้สอนให้เพียงพอสำหรับการสอนและ การให้คำปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ 3) ดานกระบวนการ พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมและรายขอมี ความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก มีบรรยากาศเรียนรู้แบบร่วมมือกัน มีการปฏิบัติการวิจัยทางดานหลักสูตรและการ นิเทศ นักศึกษามีส่วนรวมในการวางแผนการออกแบบการจัดการเรียนรู้ มีการประเมินความก้าวหน้าและ พัฒนาการ 4) ดานผลผลิต โดยภาพรวมและรายขอ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือมีความรู้ ความเข้าใจ และเชี่ยวชาญดานหลักสูตรและการนิเทศ มีความสามารถในการปฏิบัติงานเป็น ศึกษานิเทศก์ นักพัฒนาหลักสูตร ฝ่ายวิชาการของสถานศึกษา ผู้สอนมีคุณธรรมในวิชาชีพมี ความสามารถในการศึกษาค้นคว้าวิจัยดานการศึกษา หลักสูตรและการนิเทศ 5) ดานผลกระทบ พบว่าโดยภาพรวมและรายขอมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สามารถ นำ ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงาน และวิชาชีพของตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ แนวคิด ทฤษฎีทางดานหลักสูตรและการนิเทศไปพัฒนางาน มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ภาวะ ความเป็นผู้นำทา งดานวิชาการ ทักษะการสื่อสาร และเป็นผู้นำการเ็นวัตกรรมและเทคโนโลยีการ จัดการเรียนการสอน มีความ รับผิดชอบต่อสังคม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดและขยาย ผลให้ผู้อื่นได้

พรทิพย์ ไชยโสและคณะ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา หลักสูตร 5 ปี ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิธีการวิจัย ใช้การรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตรคือ บัณฑิต ผู้บังคับบัญชาบัณฑิต อาจารย์ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตร ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้สอน นิสิตปัจจุบัน และอาจารย์ผู้ประสานงานจากมหาวิทยาลัย Waikato ประเทศนิวซีแลนด์ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีความร่วมมือในการรับนิสิตไปศึกษาเป็นเวลา 1 ปี วิเคราะห์หาค่าความถี่และค่าร้อยละของคำตอบ ผลการวิจัย พบว่า 1) วัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมตั้งแต่ระดับมากขึ้นไป 2) การดำเนินการใช้หลักสูตรมีความเหมาะสมทั้งในเรื่องของ คุณสมบัติของนิสิตที่รับเข้ามาเรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ การจัดปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน ประโยชน์ของกิจกรรมต่างๆ ที่จัด และการดำเนินงานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย Waikato 3) บัณฑิตมีความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนการสอนและ การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับตั้งแต่มากขึ้นไป ผู้บังคับบัญชาบัณฑิต มีความพึงพอใจต่อบัณฑิตในระดับมากที่สุด

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2553: บทคัดย่อ) ได้ดำเนินการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2551 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยการสำรวจความคิดเห็นของมหาบัณฑิตและนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อหลักสูตรในด้านต่างๆ ได้แก่ หลักสูตร การเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมในการดำเนินการตามหลักสูตร การสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต รวมทั้งข้อมูลจากเอกสารการประชุมอาจารย์ผู้สอนและผู้บริหารหลักสูตร ผลการประเมินพบว่า ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรมีความเหมาะสมมากในเรื่องโครงสร้างของหลักสูตร จุดมุ่งหมาย และการแบ่งหมวดวิชา ส่วนจำนวนหน่วยกิตอยู่ในระดับเหมาะสม สิ่งที่ต้องปรับปรุงคือแผนการเรียนสำหรับผู้ที่ต้องการประกอบวิชาชีพครู วิทยาศาสตร์และเพิ่มรายวิชาเกี่ยวกับการวิจัยและจำนวนหน่วยกิตภาคปฏิบัติ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับเหมาะสม โดยเฉพาะคุณธรรมจริยธรรมของผู้สอน ส่วนคุณวุฒิและประสบการณ์ของผู้สอนมีความเหมาะสมมาก แต่อย่างไรก็ตามพบว่า จำนวนอาจารย์ในหลักสูตรมีน้อย ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมต่างๆ โดยภาพรวมแล้วมีความเหมาะสมในระดับมาก ผลที่ได้จากการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าควรมีการปรับปรุงและพัฒนาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแผนการเรียน รายวิชาการวิจัย จำนวนหน่วยกิตภาคปฏิบัติ ห้องสมุด และจำนวนอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษาเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จรรยา ดาสา และคณะ (2553: บทคัดย่อ) ได้ดำเนินการประเมินและติดตามผลหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา (แผน ข) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ผู้สำเร็จการศึกษา นิสิตที่กำลังศึกษา และอาจารย์ผู้สอน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ละจัดกลุ่ม นำเสนอโดยการพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า การประเมินภาพรวมมีผลการประเมินเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ในด้าน

บริบท พบว่า ได้รับการประเมินในระดับมาก โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมในทุกหมวดวิชา ส่วนของเนื้อหาทั้งภาพรวมและรายวิชา ส่วนใหญ่มีการประเมินในระดับมาก ในด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ส่วนของนิสิตแรกเข้าส่วนใหญ่มีพื้นฐานที่ไม่ใช้วิทยาศาสตร์ ส่วนของสื่อประกอบการเรียนมีความเพียงพอและเหมาะสมในระดับมาก สำหรับสถานที่เรียนและห้องปฏิบัติการมีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนของห้องพักนิสิตมีการประเมินในระดับพอใช้ ในด้านกระบวนการและการวัดและประเมินผลในภาพรวม พบว่า ได้รับการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และแต่ละรายวิชาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ในด้านผลผลิต บัณฑิตและนิสิตมีความพึงพอใจต่อตนเองในด้านความรู้ ด้านความสามารถในการสอน ด้านความสามารถในการวิจัย ความเป็นผู้นำ การพัฒนาตนเองและสังคม ในระดับมาก สำหรับด้านเจตคติ คุณธรรม จริยธรรม ประเมินในระดับมากที่สุด

สุนันทา แก้วสุข (2552: บทคัดย่อ) ได้วิจัยการประเมินหลักสูตรครุศาสตร

มหา บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2549) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2549) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) ประชากรคือ นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 47 คน ผู้บังคับบัญชา/ผู้จ้างงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 47 คน และอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 10 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแนวคำถาม สำหรับการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์แบบอุปนัย ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านผลผลิต ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านบริบทของหลักสูตร 2) ผู้บังคับบัญชา/ผู้จ้างงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่าคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เหมาะสมมากที่สุด 2 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษานำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อการค้นคว้าและกระบวนการเรียนการสอนและการทำวิทยานิพนธ์ช่วยให้นักศึกษาเกิดความเชื่อมั่น และสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง 3) อาจารย์ผู้สอนนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นด้วยกับจุดประสงค์ โครงสร้างเนื้อหาสาระและการบริหารหลักสูตร มีข้อเสนอแนะที่สำคัญคือ ต้องการให้นักศึกษาเรียนแผน ก. (ทำวิทยานิพนธ์) การสอนของอาจารย์ที่สอนร่วมกันควรวางแผนร่วมกันอย่างจริงจัง และควรรับอาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษาเพิ่มเติม และ 4) นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นด้วยกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ระยะเวลาในการศึกษา คำอธิบายในบางรายวิชาให้ปรับแก้ไขเล็กน้อยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ระยะเวลาในการศึกษา คำอธิบายในบางรายวิชาให้ปรับแก้ไขข้อความ และเสนอให้เพิ่มเติมรายวิชาใหม่

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2552: บทคัดย่อ) ดำเนินการวิจัยประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา พุทธศักราช 2538 มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา พุทธศักราช 2538 มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP (CIPP Model) เป็นกรอบในการประเมินหลักสูตร 4 ด้าน คือ ด้านบริบทของหลักสูตร ด้านปัจจัยเบื้องต้นในการผลิต ด้านกระบวนการใช้หลักสูตร และด้านผลผลิต เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ชนิดตรวจสอบรายการ มาตราส่วนประมาณค่า และปลายเปิด จำนวน 4 ชุด โดยเก็บข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม 249 คน ประกอบด้วยอาจารย์ 6 คน นักศึกษา 10 คน มหาคณบดี 118 คน และผู้สมัครเข้าศึกษา 115 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า ที ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ด้านบริบทของหลักสูตร อาจารย์ นักศึกษา และมหาคณบดี มีความเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ในทุกประเด็นหลักได้แก่ หลักการและเหตุผลของ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาวิชาของหลักสูตร 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้นในการผลิต อาจารย์ นักศึกษา และมหาคณบดี มีความเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ในทุกประเด็นหลักได้แก่อาจารย์ผู้สอน ผู้เรียน สถานที่เรียน สื่ออุปกรณ์การเรียน การสอน วัสดุและครุภัณฑ์การศึกษา สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน วัสดุและครุภัณฑ์การศึกษา 3) ด้านกระบวนการใช้หลักสูตร อาจารย์ นักศึกษา และมหาคณบดี มีความเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ในทุกประเด็นหลักได้แก่การบริหารจัดการหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล 4) ด้านผลผลิต ประเด็นหลักได้แก่คุณลักษณะของบัณฑิตที่มีคุณภาพ มหาคณบดีและผู้สมัครเข้าศึกษาเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มหาคณบดีมีความเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้สมัครเข้าศึกษาเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาคณบดีและผู้สมัครเข้าศึกษาเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 5) เปรียบเทียบผลผลิตของหลักสูตร ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาคณบดีที่เป็นจริงกับที่ใช้ มหาคณบดีคาดหวังพบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

กฤติมา เหมวิภาต (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้ เกณฑ์ และรูปแบบ การประเมินหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิตกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ เกณฑ์การตัดสินคุณค่า และรูปแบบการประเมินหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิตกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นจากกฎหมายการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ จำนวน 71 ตัวบ่งชี้ ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม สัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.983 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารหลักสูตร ในสถาบันอุดมศึกษาระบบจำกักรับ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ด้วยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายแบ่งชั้นภูมิ

หลายขั้นตอน (multi-stage sample random sampling) ขนาดตัวอย่าง 800 คน จากสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 60 สถาบัน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second Order Confirmatory Factor Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ พบว่าองค์ประกอบของการประเมินหลักสูตรมีจำนวน 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบริหารและพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านปัจจัยสนับสนุน 3) เอกสารหลักสูตร 4) คุณภาพอาจารย์ 5) คุณลักษณะผู้เรียน 6) การเรียนการสอน 7) การพัฒนานักศึกษา และ 8) ประสิทธิภาพหลักสูตร การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้จำนวน 71 ตัว พบว่า โมเดลการวัดตัวแปรแฝงทุกองค์ประกอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงการประเมินหลักสูตรด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง พบว่าโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ลำดับที่ สอง มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 10.03$ $df = 9$ $P = 0.35$) ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ องค์ประกอบเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การเรียนการสอน 2) ประสิทธิภาพหลักสูตร 3) ด้านปัจจัยสนับสนุน 4) เอกสารหลักสูตร 5) การบริหารและพัฒนาหลักสูตร 6) คุณภาพอาจารย์ 7) การพัฒนานักศึกษา และ 8) คุณลักษณะผู้เรียน ค่าสัมประสิทธิ์การพยายกรณ์ (R^2) ของแต่ละองค์ประกอบเท่ากับ 0.81 0.57 0.79 0.72 0.80 0.66 0.60 และ 0.45 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้การประเมินหลักสูตรมีเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้จำนวน 43 ตัวบ่งชี้ ผลการตรวจสอบโมเดลการวัดตัวแปรแฝงของการประเมินหลักสูตรด้วยตัวบ่งชี้ 71 ตัว และ 43 ตัว พบว่าโมเดลการวัดตัวแปรทั้ง 2 แบบ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และลำดับค่าน้ำหนักองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน เกณฑ์การประเมินใช้ระบบเต็มคะแนน 4 ระดับ

นวลฉวี ประเสริฐสุข และคณะ (2551) ดำเนินการวิจัยประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยใช้รูปแบบซีปปี้ (CIPP Model) ประเมินในด้านสภาวะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต วิธีการศึกษาใช้ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทั้งนี้การศึกษาเชิงปริมาณ ทำการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชนจำนวน 32 คน นักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาชุมชนที่ผ่านการฝึกงานทางด้านจิตวิทยาชุมชนมาแล้วจำนวน 33 คน และหัวหน้าหน่วยงานในหน่วยงานต้นสังกัดของมหาบัณฑิตจำนวน 30 คน การศึกษาเชิงคุณภาพ ทางการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญสาขาจิตวิทยาชุมชนจำนวน 3 คน อาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 7 คน และมหาบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาชุมชนจำนวน 15 คน และทำการศึกษาเอกสารหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน พ.ศ. 2541 และเอกสารประกันคุณภาพของภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ด้านสภาวะแวดล้อมพบว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความ

เหมาะสมในระดับมาก โครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนดหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต มีความเหมาะสมทั้งในสัดส่วนของวิชาบังคับและวิชาเลือก โดยการกำหนดให้ทวียนพนธ์มีความเหมาะสมมากที่สุด ด้านปัจจัยนำเข้าพบว่า การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร ควรเน้นให้นักศึกษามีโอกาสเรียนรู้โดยการศึกษาในชุมชนจริงรวมกับการศึกษาในชั้นเรียน การกำหนดคุณสมบัติของผู้เรียน การสอบคัดเลือก มีความเหมาะสม วุฒิการศึกษาและอัตราส่วนของอาจารย์ต่อนักศึกษามีความเหมาะสม ด้านกระบวนการพบว่า พฤติกรรมการสอนของอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก พฤติกรรมผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก การฝึกปฏิบัติงานในชุมชนและการนิเทศการฝึกงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก นักศึกษาได้รับการสนับสนุน คำแนะนำ กำลังใจจากผู้ดูแลนักศึกษาเป็นอันดับแรก การจัดรายวิชาเรียนโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด นักศึกษาเห็นว่าการจัดรายวิชาโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก การให้บริการและการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของนักศึกษา ได้รับการบริการจากเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของคณะศึกษาศาสตร์ และบรรณารักษ์หอสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากรในระดับมาก และในการประเมินด้านผลผลิตพบว่า มหาบัณฑิตเห็นด้วยในระดับมากเกี่ยวกับคุณลักษณะของมหาบัณฑิตในการได้รับความรู้จากการศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน และการนำความรู้ทางวิชาการไปใช้ปฏิบัติจริง โดยคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีความรู้สึภาคภูมิใจและรู้สึกถึงคุณค่าของตนเองมากขึ้น นอกจากนี้มีความพึงพอใจต่อผลที่ได้รับจากการศึกษาในสาขาวิชาจิตวิทยาชุมชนในระดับมาก โดยมหาบัณฑิตส่วนใหญ่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้จริงในการทำงานในระดับมาก ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นเห็นด้วยกับคุณลักษณะของมหาบัณฑิตในด้านการปฏิบัติงานทั่วไป และการปฏิบัติงานในฐานะนักจิตวิทยาชุมชนโดยรวมในระดับมาก และมีความพึงพอใจต่อมหาบัณฑิตในภาพรวมระดับมาก ทั้งนี้ ผู้บังคับบัญชาเห็นว่ามหาบัณฑิตมีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ และกระตือรือร้นทำงานบรรลุเป้าหมายขององค์กร ในระดับมากที่สุด และมหาบัณฑิตสามารถปฏิบัติงานในฐานะนักจิตวิทยาชุมชนในการให้ความรู้แก่ชุมชน เข้าใจปัญหาชุมชน มีความสามารถในการศึกษาวิจัยชุมชน และอำนวยความสะดวกให้กับชุมชนในระดับมาก

4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

คอกซ์- พีเตอร์สัน (Cox- Peterson 2004: Abstract) ทำการวิจัยประเมินหลักสูตรปริญญาคุชฎบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรปริญญาคุชฎบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยเพอร์ดู (Purdue University) ตามรูปแบบการประเมินของ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) โดยศึกษาความคาดหวังของนักศึกษา หลักสูตร การศึกษาทางไกล วิธีการติดต่อสื่อสาร เส้นทางสู่ความสำเร็จและความช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การใช้วิธีการพี่เลี้ยง (Mentor) การใช้เวปไซด์เพื่อการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูที่ปรึกษาและนักศึกษา การใช้

กรณีศึกษาเพื่อการเรียนรู้และการประยุกต์เข้ากับสถานการณ์ของสถานศึกษาในปัจจุบัน วิชาที่เรียนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือให้นักศึกษาสามารถเตรียมหัวข้อการวิจัย 3 บท การเรียนทางไกลทำให้นักศึกษาตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีบัณฑิตกับมหาวิทยาลัยเพอร์ดู

อาซิซิ (2547) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพของการนำโครงการทักษะการดำเนินชีวิตของนักเรียนมัธยมในประเทศมาเลเซีย โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป (CIPP Model) ผลการวิจัยพบว่าทัศนคติของครูต่อการเปลี่ยนแปลงและปัญหาที่ครูพบยังไม่เป็นผลเพราะมีปัญหาที่เกิดขึ้นมากมายกับตัวแปร ประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของทักษะการดำเนินชีวิต และ ประสิทธิภาพการศึกษาของชาติและความมั่นใจของครูต่อการสอนทักษะการดำเนินชีวิต ปัจจัยนำเข้า พบว่าเครื่องมือ ความสะดวกสบาย สถานที่ทำงาน การสนับสนุนของครูใหญ่ ทักษะในการสอนการดำรงชีวิตของครูยังไม่มีประสิทธิภาพ ส่วนทางด้านงบประมาณ จำนวนเวลาเรียน และความรู้ของครู มีประสิทธิภาพ ด้านกระบวนการ พบว่า การสอนและยุทธวิธีการเรียนการสอน มีประสิทธิภาพ แต่วิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนนั้นไม่มีประสิทธิภาพ ด้านผลผลิต พบว่า จุดประสงค์ของทักษะการดำเนินชีวิตโดยภาพรวมแล้วไม่ประสบผลสำเร็จ แม้จะมีผลดีทางด้านเจตคติ ความรู้ และค่านิยมทางศีลธรรมเกี่ยวกับทักษะการดำเนินชีวิต

มาร์โกท์ (Margot. 1992: 1372-A) ได้ประเมินหลักสูตรสารสนเทศเพื่อการบริหาร (MIS) ของสถาบันอุดมศึกษาในรัฐโอไฮโอ เพื่อสำรวจความรู้ความสามารถทางคอมพิวเตอร์ที่ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรต้องการเปรียบเทียบกับความต้องการของธุรกิจโดยใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นผู้สอนสาขาระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารจากสถาบันอุดมศึกษาในรัฐโอไฮโอ เกี่ยวกับเนื้อหาสาระรายวิชาของหลักสูตรที่ใช้และศึกษาความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารของบริษัทชั้นนำโอไฮโอ จำนวน 500 บริษัท เกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่ผู้สำเร็จการศึกษาต้องใช้ในการจัดการธุรกิจ ผลการวิจัยพบว่าสถาบันอุดมศึกษาและธุรกิจมีความเห็นตรงกันที่ต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษามีทักษะ ความชำนาญเกี่ยวกับเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ (Mainframe Computer) แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความเชี่ยวชาญในเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดกลาง และเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดเล็ก ความเชี่ยวชาญด้านการจัดระบบทำงานและฐานข้อมูล สถานศึกษาเห็นว่าความเชี่ยวชาญในการประยุกต์ ใช้ซอฟต์แวร์ มีความสำคัญมากกว่าความต้องการของธุรกิจ ทั้งธุรกิจและสถานศึกษาต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในโปรแกรมภาษาโคบอล แต่ธุรกิจให้ความสำคัญกับโปรแกรมภาษาต่างๆ น้อยกว่าสถานศึกษา นอกจากนี้ธุรกิจและสถานศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันบางอย่างในการให้ความสำคัญของข่ายรายวิชาคอมพิวเตอร์ที่สัมพันธ์กัน ซึ่งสถานศึกษาเห็นว่า ระบบความเชี่ยวชาญและโครงสร้างตรรกวิทยา มีความสำคัญต่อผู้สำเร็จการศึกษามากกว่าธุรกิจ และเห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษาต้องการอบรมเทคนิคต่างๆ มากยิ่งขึ้น

สรุป ผลการวิจัยประเมินหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาจะพิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญ คือ 1) การบริหารและพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านปัจจัยสนับสนุน 3) เอกสารหลักสูตร 4) คุณภาพอาจารย์ 5) คุณลักษณะผู้เรียน 6) การเรียนการสอน 7) การพัฒนานักศึกษา และ 8) ประสิทธิภาพหลักสูตร ส่วนใหญ่ได้ใช้รูปแบบการประเมิน ชิปปี้ (CIPP Model) ซึ่งจะพิจารณา บริบท(Context) ปัจจัยนำเข้า(Input) กระบวนการ(Process) และ ผลผลิต(Product) ครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและพัฒนาหลักสูตร โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม และประเด็นสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ จะเป็นสถิติบรรยาย ซึ่งผลของการประเมินหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาโดยรวมมีคุณภาพของหลักสูตรที่เหมาะสม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในด้านบริบทของหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านการผลิตโดยเป็นการประเมินผลผลิตระหว่างทางของหลักสูตร และเพื่อศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย นักศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ที่กำลังศึกษาอยู่ระหว่างปีการศึกษา 2557 ถึง ปีการศึกษา 2558 จำนวน 21 คน อาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่างๆ ในสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ จำนวน 12 คน ผู้บริหารมหาวิทยาลัย และผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 2 คน และคณะกรรมการดำเนินงาน/อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนจำนวน 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งจะสอบถามและสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 4 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับนักศึกษา เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556)

ชุดที่ 2 สำหรับนักศึกษา เป็นประเด็นข้อคำถามในการสนทนากลุ่ม (focus group) ในเรื่องความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน สิ่งสนับสนุน และข้อเสนอแนะอื่นๆ

ชุดที่ 3 สำหรับอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556)

ชุดที่ 4 สำหรับผู้บริหารและกรรมการบริหารหลักสูตรเป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตร ข้อคำถามในประเด็นเกี่ยวกับ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการด้านผลผลิต และข้อเสนอแนะอื่นๆ

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

คณะผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

3.1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง

- 1) ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร
- 2) สร้างแบบสัมภาษณ์ตามขอบเขตของเนื้อหา ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัยและครอบคลุมในประเด็นที่ศึกษา

- 3) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการประเมินผล จำนวนทั้งสิ้น 3 ท่าน และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และมีค่าระดับอยู่ที่ 0.67 – 1.00

3.2 แบบสอบถามความคิดเห็น

- 1) ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร
- 2) สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นตามขอบเขตของเนื้อหา ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัยและครอบคลุมในประเด็นที่ศึกษา

- 4) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการประเมินผล จำนวนทั้งสิ้น 3 ท่าน และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และมีค่าระดับอยู่ที่ 0.67 – 1.00

3.3 ประเด็นสนทนากลุ่ม

- 3) ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร
- 4) ตั้งประเด็นสนทนากลุ่มตามขอบเขตของเนื้อหา ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัยและครอบคลุมในประเด็นที่ศึกษา

- 5) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการประเมินผล จำนวนทั้งสิ้น 3 ท่าน และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และมีค่าระดับอยู่ 1.00

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียด

4.1 คณะผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารคณะ คณะกรรมการดำเนินงาน/อาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน นักศึกษาที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน เพื่อขออนุญาตหมายกำหนดเวลาการสัมภาษณ์ หรือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

4.2 คณะผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ครบตามจำนวนที่กำหนด โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโดยใช้แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง เก็บข้อมูลจากคณาจารย์โดยใช้แบบสอบถาม และเก็บข้อมูลจากนักศึกษาปัจจุบันโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นและการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

4.3 นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และการวิเคราะห์เนื้อหา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการคำนวณไปเทียบกับเกณฑ์ในการประเมินที่ได้กำหนดไว้ โดยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1977. อ้างถึงใน มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 196)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 -5.00 หมายถึง หลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 -4.49 หมายถึง หลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 -3.49 หมายถึง หลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 -2.49 หมายถึง หลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 -1.49 หมายถึง หลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

5.2 วิเคราะห์ข้อความปลายเปิด และผลที่ได้จากการสัมภาษณ์คณะผู้วิจัยได้นำมาจัดหมวดหมู่และลำดับของคำตอบเพื่อนำไปวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในลักษณะความเรียง

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ค่าความถี่ (frequency)

6.2 ค่าร้อยละ (%)

6.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

6.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6.5 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งรายละเอียดออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตของนักศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตของนักศึกษา

ตอนที่ 1.1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถาม 21 คน

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

(N=21)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน / คน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	3	14.28
1.2 หญิง	18	85.72
รวม	21	100.00
2. ตำแหน่ง/หน้าที่		
2.1 ผู้บริหาร	-	-
2.2 ผู้สอน	20	95.23
2.3 ศึกษานิเทศก์	-	-
2.4 อื่นๆ (ผู้ฝึกสอนส่วนตัว)	1	4.77
รวม	21	100.00
3. ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน		
3.1 ระหว่าง 1 – 5 ปี	7	33.33
3.2 ระหว่าง 6 – 10 ปี	12	57.14
3.3 ระหว่าง 11 – 15 ปี	2	9.53
3.4 16 ปีขึ้นไป	-	-
รวม	21	100.00
4. สถานที่ทำงาน		
4.1 สำนักงานเขตพื้นที่	-	-

4.2 โรงเรียน	20	95.23
4.3 วิทยาลัย/อาชีวศึกษา	-	-
4.4 อื่น ๆ	1	4.77
รวม	21	100.00
6. ชั้นปี		
3.1 ชั้นปีที่ 1	16	76.19
3.2 ชั้นปีที่ 2	5	23.81
รวม	103	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 21 คน จำแนกเป็นเพศหญิงจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 85.72 เป็นเพศชายจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.28 จำแนกตำแหน่ง/หน้าที่ของกลุ่มเป้าหมายมีตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้สอนจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 95.23 และเป็นผู้ฝึกสอนส่วนตัว 1 คิดเป็นร้อยละ 4.77 โดยมีประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบันอยู่ระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 อยู่ระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และอยู่ระหว่าง 11 – 15 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.53 สถานที่ทำงานอยู่ที่โรงเรียน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 95.23 และอื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.77 และกำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 76.19 และชั้นปีที่ 2 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 23.81

ตอนที่ 1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษาปัจจุบัน

ผลการประเมินของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนใน 8 ด้าน คือ 1) ด้านบริบท 2) ปัจจัยเกี่ยวกับสื่อการจัดการเรียนรู้ 3) รายวิชาพื้นฐาน 4) รายวิชาบังคับ 5) รายวิชาเลือก 6) รายวิชาวิทยานิพนธ์ 7) ด้านกระบวนการเกี่ยวกับการจัดการจัดการเรียนรู้ 8) ด้านกระบวนการเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และ 9) ด้านผลผลิต มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษา
ปัจจุบันในภาพรวมในทุกด้าน

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ด้านบริบท	4.57	0.66	มากที่สุด	1
2	ด้านปัจจัยนำเข้า	4.14	1.10	มาก	4
	2.1 เกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.03	0.81	มาก	3
	2.2 รายวิชาพื้นฐานการศึกษา	4.72	0.49	มากที่สุด	2
	2.3 รายวิชาบังคับ	4.83	0.36	มากที่สุด	1
	2.4 รายวิชาเลือก	3.86	1.65	มาก	4
	2.5 วิทยานิพนธ์/ค้นคว้าอิสระ	3.26	2.18	ปานกลาง	5
3	ด้านกระบวนการ	4.48	0.64	มาก	2
	3.1 เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้	4.54	0.65	มากที่สุด	1
	3.2 เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้	4.42	0.62	มาก	2
4	ด้านผลผลิต	4.39	0.54	มาก	3
	รวม	4.29	0.88	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษาปัจจุบันในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29) ในด้านบริบทอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D.= 0.36) รองลงมาคือด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.48$, S.D.= 0.64) ด้านผลผลิต($\bar{X} = 4.39$, S.D.= 0.54) และลำดับสุดท้ายด้านบริบท ($\bar{X} = 4.57$, S.D.= 0.66)

1. ด้านบริบท เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชา

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษา
ปัจจุบันในด้านบริบทเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชา

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.1	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร	4.67	0.48	มากที่สุด	2
1.2	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้	4.76	0.44	มากที่สุด	1
1.3	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะกระบวนการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมทางด้านหลักสูตร	4.57	0.60	มากที่สุด	3
1.4	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะกระบวนการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้	4.52	1.12	มากที่สุด	4
1.5	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์องค์ความรู้ ด้านหลักสูตรและการสอน	4.57	0.60	มากที่สุด	3
1.6	รายวิชาช่วยให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญทางวัฒนธรรมทั้งระดับ ท้องถิ่นและระดับสากล	4.24	0.70	มาก	5
1.7	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณ วิชาชีพครู	4.67	0.66	มากที่สุด	2
	รวม	4.57	0.66	มากที่สุด	

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ของนักศึกษาปัจจุบันในด้านบริบทเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชาอยู่ใน **ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57)** ในประเด็นด้านรายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D.= 0.44) รองลงมาคือด้านรายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.67$, S.D.= 0.48) และลำดับสุดท้ายคือด้านรายวิชาช่วยให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญทางวัฒนธรรมทั้งระดับท้องถิ่นและระดับสากล ($\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.70)

2. ด้านปัจจัยนำเข้า เกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษาปัจจุบันในด้านปัจจัยนำเข้า เกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
2.1	มีทรัพยากรการเรียนรู้ที่เอื้อและสนับสนุนผู้เรียนและตรงกับความต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้	3.86	0.79	มาก	6
2.2	มีแหล่งสืบค้นแสวงหาความรู้ที่ตอบสนองต่อการสืบค้นหาความรู้	4.29	0.56	มาก	3
2.3	สภาพห้องเรียนมีสื่อและวัสดุที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.62	0.92	มาก	8
2.4	อาจารย์ให้คำแนะนำปรึกษาในการปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม	4.38	0.92	มาก	2
2.5	มีบุคลากรภายนอก (วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ) เข้ามาร่วมในระบบการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้และกระบวนการคิด	4.05	0.86	มาก	5
2.6	มีการศึกษาดูงาน/เข้าร่วมอบรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ	3.76	0.89	มาก	7
2.7	ในช่วงระยะเวลาการศึกษา ได้มีการแสวงหาความรู้ในการพัฒนาตนเอง	4.33	0.66	มาก	4
2.8	มีการจัดการด้านเวลาในชั่วโมงเรียนโดยมุ่งเน้นไม่ให้เกิดความสูญเปล่าของช่วงเวลาในการเรียนรู้	4.48	0.68	มาก	1
2.9	ความสะดวกในการเลือกใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อนำมาประกอบการเรียนรู้ในห้องเรียน	4.05	0.92	มาก	5
2.10	มีหน่วยงานองค์กรจากภายนอกให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	3.48	0.87	มาก	9
รวม		4.03	0.81	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษาปัจจุบันในด้านปัจจัยนำเข้า เกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03) ในประเด็นมีการจัดการด้านเวลาในชั่วโมงเรียน โดยมุ่งเน้นไม่ให้เกิดความสูญเปล่าของช่วงเวลาในการเรียน

รู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D.= 0.68) รองลงมาคือประเด็นอาจารย์ให้คำแนะนำปรึกษา ในการปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= 0.92) และลำดับสุดท้ายคือมีหน่วยงาน องค์กรจากภายนอกให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือ เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.48$, S.D.= 0.87)

3. วิชาพื้นฐานการศึกษา

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษาปัจจุบันในด้านวิชาพื้นฐานการศึกษา

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
3.1	464 461 สถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา	4.81	0.40	มากที่สุด	2
3.2	466 503 ภาษาอังกฤษสำหรับครู	4.52	0.60	มากที่สุด	5
3.3	473 511 สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน	4.62	0.59	มากที่สุด	4
3.4	473 512 การวัดและประเมินผลทางการศึกษาสำหรับครู	4.90	0.30	มากที่สุด	1
3.5	473 513 พื้นฐานทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู	4.76	0.54	มากที่สุด	3
	รวม	4.72	0.49	มากที่สุด	

จากตารางที่ 7 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษาปัจจุบันในด้านวิชาพื้นฐานการศึกษายู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72) โดยวิชาการวัดและประเมินผลทางการศึกษาสำหรับครูอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, S.D.= 0.30) รองลงมาคือวิชาสถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.81$, S.D.= 0.40) และลำดับสุดท้ายคือวิชาภาษาอังกฤษสำหรับครู ($\bar{X} = 4.52$, S.D.= 0.60)

4. วิชาบังคับ

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษาปัจจุบันในด้านวิชาบังคับ

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
4.1	473 521 ทฤษฎีหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร	4.81	0.40	มากที่สุด	3
4.2	473 522 การบริหารจัดการห้องเรียน	4.86	0.36	มากที่สุด	2
4.3	473 523 ระเบียบวิธีวิจัยทางหลักสูตรและการสอน	4.95	0.22	มากที่สุด	1
4.4	473 524 สัมมนาบูรณาการหลักสูตรและการสอนกับวิชาเอก	4.71	0.46	มากที่สุด	4
	รวม	4.83	0.36	มากที่สุด	

จากตารางที่ 8 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษาปัจจุบันในด้านวิชาบังคับอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83) โดยวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางหลักสูตรและการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$, S.D.= 0.22) รองลงมาคือวิชาการบริหารจัดการห้องเรียน ($\bar{X} = 4.86$, S.D.= 0.36) และลำดับสุดท้ายคือวิชาสัมมนาบูรณาการหลักสูตรและการสอนกับวิชาเอก ($\bar{X} = 4.71$, S.D.= 0.46)

5. วิชาเลือก

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษาปัจจุบันในด้านวิชาเลือก

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
5.1	473 532 ประเด็นและแนวโน้มด้านหลักสูตรและการสอน	4.05	1.77	มาก	3
5.2	473 533 ฝึกปฏิบัติการสอน	2.67	2.03	ปานกลาง	6
5.3	473 534 สัมมนาการเรียนการสอนรายบุคคล	4.05	1.75	มาก	3
5.4	473 535 สัมมนานวัตกรรมด้านหลักสูตรและการสอน	4.14	1.77	มาก	2
5.5	473 536 การศึกษาในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม	3.67	1.88	มาก	5
5.6	473 537 ปัญหาหลักสูตรในการศึกษายุคปัจจุบัน	3.71	1.90	มาก	4
5.7	473 538 หลักสูตรและการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิด	4.76	0.44	มาก	1
	รวม	3.86	1.65	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของนักศึกษาปัจจุบันในด้านวิชาเลือกอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86) โดยวิชาหลักสูตรและการสอนเพื่อ ส่งเสริมความสามารถด้านการคิดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D.= 0.44) รองลงมาคือสัมมนาวัฒนธรรม ด้านหลักสูตรและการสอน ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 1.77) และลำดับสุดท้ายคือวิชาฝึกปฏิบัติการสอน ($\bar{X} = 2.67$, S.D.= 2.03)

6. วิทยานิพนธ์/ค้นคว้าอิสระ

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษา ปัจจุบันในด้านวิทยานิพนธ์/ค้นคว้าอิสระ

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
6.1	473 551 การค้นคว้าอิสระ	3.19	2.16	มาก	2
6.2.	473 552 วิทยานิพนธ์	3.33	2.20	มาก	1
	รวม	3.26	2.18	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของนักศึกษาปัจจุบันในด้านวิทยานิพนธ์/ค้นคว้าอิสระอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26) โดยวิชา วิทยานิพนธ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.33$, S.D.= 2.18) รองลงมาคือการค้นคว้าอิสระ ($\bar{X} = 3.19$, S.D.= 2.16)

7. ด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษา
ปัจจุบันในด้านกระบวนการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
7.1	สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมเรียนรู้แบบร่วมมือกัน	4.62	0.59	มากที่สุด	4
7.2	สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมีการจัดการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ในประเด็นที่สำคัญ ทั้งเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล	4.71	0.46	มากที่สุด	3
7.3	สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สื่อและนวัตกรรมที่หลากหลาย	4.38	0.80	มาก	6
7.4	นักศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการออกแบบการจัดการเรียนรู้	4.43	0.75	มาก	5
7.5	ประเด็นการเรียนรู้ที่น่าสนใจและครอบคลุมองค์ความรู้ทางด้านหลักสูตรและการสอน	4.38	0.86	มาก	6
7.6	มีการปฏิบัติการวิจัยทางด้านหลักสูตรและการสอนที่เน้นชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.14	0.79	มาก	8
7.7	นักศึกษาได้รับการตอบสนองจากอาจารย์เมื่อต้องการได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษ	4.33	0.91	มาก	7
7.8	นักศึกษาได้รับการกระตุ้นให้กล้าซักถามเพื่อพัฒนาความรู้	4.76	0.54	มากที่สุด	2
7.9	นักศึกษาได้รับการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน(Interactive Communication)	4.76	0.44	มากที่สุด	2
7.10	ในชั้นเรียนอาจารย์และนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน	4.86	0.36	มากที่สุด	1
	รวม	4.54	0.65	มากที่สุด	

จากตารางที่ 11 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของนักศึกษาปัจจุบันในด้านกระบวนการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54) โดยในประเด็นในชั้นเรียนอาจารย์และนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D.= 0.36) รองลงมาคือนักศึกษาได้รับการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน (Interactive Communication) ($\bar{X} = 4.76$, S.D.= 0.44) และลำดับสุดท้ายคือมีการปฏิบัติกรวิจัยทางด้านหลักสูตรและการสอนที่เน้นชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.79)

8. ด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 12 ตารางที่ พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของนักศึกษาปัจจุบันในด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
8.1	มีการประเมินความก้าวหน้าของนักศึกษาที่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นปรนัย ตรวจสอบได้	4.43	0.60	มาก	3
8.2	นักศึกษาได้ร่วมประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ และปรับแผนการจัดการเรียนรู้	4.38	0.67	มาก	4
8.3	การประเมินกระบวนการเรียนรู้มีใช้พิจารณาเฉพาะผลงานเท่านั้น	4.29	0.64	มาก	5
8.4	มีตัวบ่งชี้ชัดเจนของเกณฑ์คุณภาพที่พึงประสงค์ที่มีประสิทธิผลในการจัดการเรียนรู้	4.48	0.60	มาก	2
8.5	การประเมินในรูปแบบของคณะกรรมการ (อาจารย์ คณะอาจารย์ และนักศึกษา)	4.52	0.60	มากที่สุด	1
รวม		4.42	0.62	มาก	

จากตารางที่ พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของนักศึกษาปัจจุบันในด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42) โดยการประเมินในรูปแบบของคณะกรรมการ (อาจารย์ คณะอาจารย์ และนักศึกษา) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D.= 0.60) รองลงมาคือมีการประเมินความก้าวหน้าของนักศึกษาที่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นปรนัยตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= 0.06) และลำดับสุดท้ายคือมีการประเมินกระบวนการเรียนรู้มีใช้พิจารณาเฉพาะผลงานเท่านั้น ($\bar{X} = 4.29$, S.D.= 0.64)

9. ด้านผลผลิต

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของนักศึกษา
ปัจจุบันในด้านผลผลิต

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
9.1	มีความรู้ความเข้าใจ และเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน	4.29	0.56	มาก	4
9.2	สามารถสืบค้นและแสวงหาความรู้ในการพัฒนางานทางด้าน หลักสูตรและการสอนได้ด้วยตนเอง	4.29	0.56	มาก	4
9.3	สามารถปฏิบัติงานเป็นนักพัฒนาหลักสูตรหรือฝ่ายวิชาการของ สถานศึกษาหรือผู้สอน	4.14	0.57	มาก	5
9.4	สามารถศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านการศึกษ หลักสูตรและการสอน	4.52	0.60	มากที่สุด	2
9.5	มีแรงบันดาลใจและแนวทางในการสร้างพัฒนาหลักสูตรและการ สอน	4.38	0.50	มาก	3
9.6	มีคุณธรรมในวิชาชีพครู	4.71	0.46	มากที่สุด	1
รวม		4.39	0.54	มาก	

จากตารางที่ 13 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ของนักศึกษาปัจจุบันในด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39) โดยมีคุณธรรมในวิชาชีพครูอยู่ใน
ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D.= 0.46) รองลงมาคือประเด็นด้านสามารถศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านการศึกษ
หลักสูตรและการสอน ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= 0.06) และลำดับสุดท้ายคือสามารถปฏิบัติงานเป็นนักพัฒนาหลักสูตร
หรือฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาหรือผู้สอน ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.57)

ตอนที่ 1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ

ที่	รายการ	ข้อเสนอแนะ
1	ด้านบริบท	<ul style="list-style-type: none"> - รายวิชาที่เรียนสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและงานในโรงเรียนได้ - ได้เรียนรู้เรื่องการทําวิจัยและได้ฝึกปฏิบัติการทําวิจัยจริงในหลายวิชา ซึ่งบางครั้งมีความซ้ำซ้อนกัน - อยากให้เพิ่มรายวิชาการจัดการเรียนรู้มากขึ้น
2	ด้านปัจจัยนำเข้า	<ul style="list-style-type: none"> - คณะควรมีห้องสมุดเฉพาะทางของคณะ - ฐานข้อมูลวิชาการเทคโนโลยีสารสนเทศมีจำนวนมาก แต่ยังไม่คุ้มค่า - ระบบเครื่องปรับอากาศของห้องเรียนขัดข้องและทำงานไม่เต็มประสิทธิภาพ เสียบ่อย - ในห้องเรียนระบบสัญญาณไร้สายไม่มีและไม่เสถียรใช้งานไม่ได้ - ภาพรวมของการจัดรายวิชาสามารถเพิ่มพูนความรู้ด้านหลักสูตรและการสอนนำไปใช้ในการพัฒนางานของตนเองได้ - อยากให้เพิ่มรายวิชาเรื่องการสอนเพิ่มขึ้น
3	ด้านกระบวนการ	<ul style="list-style-type: none"> - อยากให้เพิ่มรายวิชาเรื่องการสอนเพิ่มขึ้น - อยากให้อาจารย์มีเอกสาร/หนังสือเป็นของตนเอง - บางครั้งอาจารย์ผู้สอนรายวิชาร่วมสั่งงานซ้ำซ้อนกัน - เนื้อหารายวิชามีความทันสมัย - การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกรายวิชาได้มุ่งวัดผลจากการให้ใช้ความรู้ความเข้าใจนำมาประยุกต์และแก้ไขปัญหาจากโจทย์ที่กำหนดดี - การวัดและประเมินผลมีความยืดหยุ่น
4	ด้านผลผลิต	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถนำความรู้ไปใช้ที่ทำงานได้ และปรับปรุงการทำงานหลักสูตรและการสอนของตนเองได้ดีขึ้น - อยากจะพัฒนาหลักสูตรที่ตนเองรับผิดชอบให้ดี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของอาจารย์
ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ตอนที่ 2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ตารางที่ 15 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

(N=12)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน/ คน	ร้อยละ
1.เพศ		
1.1 ชาย	4	33.33
1.2 หญิง	8	66.67
รวม	12	100.00
2. ตำแหน่งทางวิชาการ		
2.1 อาจารย์	8	66.67
2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์	4	33.33
2.3 รองศาสตราจารย์	-	-
2.4 ศาสตราจารย์	-	-
รวม	12	100.00
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
3.1 ปริญญาโท	-	-
3.2 ปริญญาเอก	12	100.00
รวม	12	100.00
4. ประสบการณ์ในการสอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์		
4.1 ระหว่าง 1 – 5 ปี	3	25.00
4.2 ระหว่าง 6 – 10 ปี	5	41.68
4.3 ระหว่าง 11 – 15 ปี	2	16.66
4.4 16 ปีขึ้นไป	2	16.66
รวม	12	100.00

จากตารางที่ 15 พบว่า มีจำนวนผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ จำนวน 12 คน เป็นเพศชาย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และเป็นเพศหญิง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการกลุ่มเป้าหมายมีตำแหน่งอาจารย์สอนจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และผู้ช่วยศาสตราจารย์จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบันอยู่ระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 อยู่ระหว่าง 11 – 15 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66 และ 16 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66

ตอนที่ 2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ตารางที่ 16 ผลประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1	ด้านบริบท	4.29	0.85	มาก	4
	1.1 เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อวัตถุประสงค์	4.32	0.84	มาก	
	1.2 เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชา	4.27	0.85	มาก	
2	ด้านปัจจัยนำเข้า	4.48	0.66	มาก	2
	2.1 เกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	3.89	1.00	มาก	
	2.2 โครงสร้างรายวิชา (ความเหมาะสมของการกำหนดสัดส่วนหมวดวิชา/รายวิชา)	4.43	0.84	มาก	
	2.3 วิชาพื้นฐานการศึกษา	4.60	0.48	มากที่สุด	
	2.4 วิชาบังคับ	4.80	0.42	มากที่สุด	
	2.5 วิชาเลือก	4.51	0.75	มากที่สุด	
	2.6 วิทยานิพนธ์/ค้นคว้าอิสระ	4.70	0.47	มากที่สุด	
3	ด้านกระบวนการ	4.44	0.53	มาก	3
	เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้	4.45	0.54	มาก	
	เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้	4.42	0.51	มาก	
4	ด้านผลผลิต	4.60	0.48	มากที่สุด	1
	รวม	4.45	0.65	มาก	

จากตารางที่ 16 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45) ในด้านผลผลิตอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.48) รองลงมาคือ ด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{X} = 4.48$, S.D.= 0.66) ด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.53) และลำดับสุดท้ายคือด้านบริบท($\bar{X} = 4.29$, S.D.= 0.85)

1. ด้านบริบท เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อวัตถุประสงค์

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านบริบทเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อวัตถุประสงค์

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1.1	วัตถุประสงค์หลักสูตรบ่งบอกคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาด้านความรู้	4.60	0.84	มากที่สุด	1
1.2	วัตถุประสงค์หลักสูตรบ่งบอกคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาด้านคุณลักษณะบัณฑิต	3.80	1.23	มาก	4
1.3	วัตถุประสงค์หลักสูตรบ่งบอกคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาด้านความสามารถในการนำความรู้ไปปฏิบัติ/ทักษะ	4.60	0.52	มากที่สุด	1
1.4	วัตถุประสงค์หลักสูตรสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.20	0.79	มาก	3
1.5	ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์หลักสูตรในการสร้างองค์ความรู้สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน	4.40	0.84	มาก	2
	รวม	4.32	0.84	มาก	

จากตารางที่ 17 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านบริบทเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32) ในประเด็นด้านวัตถุประสงค์หลักสูตรบ่งบอกคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาด้านความสามารถในการนำความรู้ไปปฏิบัติ/ทักษะอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.52) รองลงมาคือด้านวัตถุประสงค์หลักสูตรบ่งบอกคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.84) และลำดับสุดท้ายคือด้านวัตถุประสงค์หลักสูตรบ่งบอกคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาด้านคุณลักษณะบัณฑิต ($\bar{X} = 3.80$, S.D.= 1.23)

2. ด้านบริบท เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชา

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านบริบท เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชา

ที่	ประเด็น		S.D.	ระดับ	ลำดับ
2.1	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร	4.80	0.42	มากที่สุด	1
2.2	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้	4.80	0.42	มากที่สุด	1
2.3	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะกระบวนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางด้านหลักสูตร	4.20	1.23	มาก	3
2.4	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะกระบวนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้	4.20	1.23	มาก	3
2.5	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์องค์ความรู้ด้านหลักสูตรและการสอน	4.10	1.20	มาก	4
2.6	รายวิชาช่วยให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญทางวัฒนธรรมทั้งระดับท้องถิ่นและระดับสากล	3.50	0.97	มาก	5
2.7	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.30	0.48	มาก	2
รวม		4.27	0.85	มาก	

จากตารางที่ 18 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านบริบท เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27) ในประเด็นรายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรและรายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.80$, S.D.= 0.42) รองลงมาคือประเด็นรายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($\bar{X} = 4.30$, S.D.= 0.48) และลำดับสุดท้ายคือรายวิชาช่วยให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญทางวัฒนธรรมทั้งระดับท้องถิ่นและระดับสากล ($\bar{X} = 3.50$, S.D.= 0.97)

3. ด้านปัจจัยนำเข้า เกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของ
อาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านปัจจัยนำเข้า เกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
3.1	มีทรัพยากรการเรียนรู้ที่เอื้อและสนับสนุนผู้เรียนและตรงกับความต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้	3.70	1.16	มาก	4
3.2	มีแหล่งสืบค้นแสวงหาความรู้ที่ตอบสนองต่อการสืบค้นหาความรู้	3.70	1.16	มาก	4
3.3	สภาพห้องเรียนมีสื่อและวัสดุที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.40	1.07	มาก	6
3.4	อาจารย์ให้คำแนะนำปรึกษา ในการปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม	4.40	0.84	มาก	1
3.5	มีบุคลากรภายนอก (วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ) เข้ามาร่วมในระบบการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้และกระบวนการคิด	4.40	0.84	มาก	1
3.6	มีการศึกษาดูงาน/ เข้าร่วมอบรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ	4.10	1.20	มาก	3
3.7	ในช่วงระยะเวลาการศึกษา ได้มีการแสวงหาความรู้ในการพัฒนาตนเอง	4.20	0.79	มาก	2
3.8	มีการจัดการด้านเวลาในชั่วโมงเรียน โดยมุ่งเน้นไม่ให้เกิดความสูญเปล่าของช่วงเวลาในการเรียนรู้	4.20	0.79	มาก	2
3.9	ความสะดวกในการเลือกใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อนำมาประกอบการเรียนรู้ในห้องเรียน	3.50	1.18	มาก	5
3.10	มีหน่วยงาน องค์กรจากภายนอก ให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	3.30	0.95	มาก	7
รวม		3.89	1.00	มาก	

จากตารางที่ 19 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านปัจจัยนำเข้า เกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ **ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89)** ในประเด็นอาจารย์ให้คำแนะนำปรึกษา ในการปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีบุคลากรภายนอก (วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ) เข้ามาร่วมในระบบการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้และ กระบวนการคิดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.84) รองลงมาคือประเด็นในช่วงระยะเวลาการศึกษา ได้มีการแสวงหาความรู้ในการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.79) และลำดับสุดท้ายคือมีหน่วยงาน องค์กรจากภายนอก ให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือ เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.30$, S.D.= 0.95)

4. โครงสร้างรายวิชา (ความเหมาะสมของการกำหนดสัดส่วนหมวดวิชา/รายวิชา)

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านโครงสร้างรายวิชา (ความเหมาะสมของการกำหนดสัดส่วนหมวดวิชา/รายวิชา)

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
4.1	แผน ก แบบ 1 ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต (ทำวิทยานิพนธ์อย่างเดียว)	4.30	0.82	มาก	3
4.2	แผน ก แบบ 2 ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต (เรียน + วิทยานิพนธ์)	4.40	0.84	มาก	2
4.3	แผน ข ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต (เรียน + การค้นคว้าอิสระ)	4.40	0.84	มาก	2
4.4	หมวดวิชาพื้นฐาน 9 หน่วยกิต	4.40	0.84	มาก	2
4.5	หมวดวิชาชีพครู 17 หน่วยกิต	4.40	0.84	มาก	2
4.6	หมวดวิชาบังคับเอก 11 หน่วยกิต	4.40	0.84	มาก	2
4.7	หมวดวิชาเลือก แผน ก แบบ 2 จำนวน 6 หน่วยกิต และแผน ข จำนวน 12 หน่วยกิต	4.40	0.84	มาก	2
4.8	วิทยานิพนธ์ เทียบเท่า 12 หน่วยกิต	4.60	0.84	มากที่สุด	1
4.9	ค้นคว้าอิสระ เทียบเท่า 6 หน่วยกิต	4.60	0.84	มากที่สุด	1
รวม		4.43	0.84	มาก	

จากตารางที่ 20 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านโครงสร้างรายวิชา (ความเหมาะสมของการกำหนด สัดส่วนหมวดวิชา/รายวิชา)อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43) ในประเด็นวิทยานิพนธ์ เทียบเท่า 12 หน่วย กิตและวิทยานิพนธ์ เทียบเท่า 12 หน่วยกิต ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.84) และลำดับสุดท้ายคือแผน ก แบบ 1 ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต (ทำวิทยานิพนธ์อย่างเดียว) ($\bar{X} = 4.30$, S.D.= 0.82)

5. วิชาพื้นฐานการศึกษา

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในส่วนของวิชาพื้นฐาน

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
5.1	464 461 สถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา	4.80	0.42	มากที่สุด	1
5.2	466 503 ภาษาอังกฤษสำหรับครู	4.80	0.42	มากที่สุด	1
5.3	473 511 สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน	4.40	0.52	มาก	3
5.4	473 512 การวัดและประเมินผลทางการศึกษาสำหรับครู	4.60	0.52	มากที่สุด	2
5.5	473 513 พื้นฐานทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู	4.40	0.52	มาก	3
	รวม	4.60	0.48	มากที่สุด	

จากตารางที่ 21 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในส่วนของวิชาพื้นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60) ในวิชาสถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษาและวิชาภาษาอังกฤษสำหรับครูอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.80$, S.D.= 0.42) รองลงมาคือการวัดและประเมินผลทางการศึกษาสำหรับครู ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.52) และลำดับสุดท้ายคือ รายวิชาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน และพื้นฐานทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.52)

6. วิชาบังคับ

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในส่วนของวิชาบังคับ

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
6.1	473 521 ทฤษฎีหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร	4.70	0.36	มากที่สุด	1
6.2	473 522 การบริหารจัดการห้องเรียน	4.56	0.42	มากที่สุด	3
6.3	473 523 ระเบียบวิธีวิจัยทางหลักสูตรและการสอน	4.64	0.57	มากที่สุด	2
6.4	473 524 สัมมนาบูรณาการหลักสูตรและการสอนกับวิชาเอก	4.50	0.42	มากที่สุด	4
	รวม	4.60	0.44	มากที่สุด	

จากตารางที่ 22 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในส่วนของวิชาบังคับอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60) โดยที่ในรายวิชาทฤษฎีหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D.= 0.36) รองลงมา คือ ระเบียบวิธีวิจัยทางหลักสูตรและการสอน ($\bar{X} = 4.64$, S.D.= 0.57) และลำดับสุดท้าย คือ รายวิชาสัมมนาหลักสูตรและการสอนกับวิชาเอก ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.42)

7. วิชาเลือก

ตารางที่ 23 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในส่วนของวิชาเลือก

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
7.1	473 532 ประเด็นและแนวโน้มด้านหลักสูตรและการสอน	4.80	0.42	มากที่สุด	1
7.2	473 533 ฝึกปฏิบัติการสอน	3.80	2.04	มาก	4
7.3	473 534 สัมมนาการเรียนการสอนรายบุคคล	4.60	0.52	มากที่สุด	2
7.4	473 535 สัมมนานวัตกรรมด้านหลักสูตรและการสอน	4.60	0.52	มากที่สุด	2
7.5	473536 การศึกษาในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม	4.40	0.84	มาก	3
7.6	473 537 ปัญหาหลักสูตรในการศึกษายุคปัจจุบัน	4.80	0.42	มากที่สุด	1
7.7	473 538 หลักสูตรและการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิด	4.60	0.52	มากที่สุด	2
	รวม	4.51	0.75	มากที่สุด	

จากตารางที่ 23 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในส่วนของวิชาเลือกอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51) ในวิชาประเด็นและแนวโน้มด้านหลักสูตรและวิชาปัญหาหลักสูตรในการศึกษาอยู่ปัจจุบันอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D.= 0.42) รองลงมาคือวิชาสัมมนาการเรียนการสอนรายบุคคล ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.52) และลำดับสุดท้ายคือวิชาฝึกปฏิบัติการสอน ($\bar{X} = 3.80$, S.D.= 2.04)

8. วิทยานิพนธ์/คั่นคว่ำอิสระ

ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในส่วนของวิชา 1.วิทยานิพนธ์/คั่นคว่ำอิสระ

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
8.1	473 551 การคั่นคว่ำอิสระ	4.60	0.52	มากที่สุด	2
8.2	473 552 วิทยานิพนธ์	4.80	0.42	มากที่สุด	1
	รวม	4.70	0.47	มากที่สุด	

จากตารางที่ 24 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในส่วนของวิชา 1.วิทยานิพนธ์/คั่นคว่ำอิสระอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70) ในส่วนของวิทยานิพนธ์ ($\bar{X} = 4.80$, S.D.= 0.42) รองลงมาคือการคั่นคว่ำอิสระ ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.52) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

9. ด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านกระบวนการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
9.1	สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมเรียนรู้แบบร่วมมือกัน	4.40	0.52	มาก	3
9.2	สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมีการจัดการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ในประเด็นที่สำคัญ ทั้งเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล	4.40	0.52	มาก	3
9.3	สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สื่อและนวัตกรรมที่หลากหลาย	4.20	0.79	มาก	4
9.4	ท่านให้นักศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการออกแบบการจัดการเรียนรู้	4.60	0.52	มากที่สุด	2
9.5	ท่านได้เตรียมประเด็นการเรียนรู้ที่น่าสนใจและครอบคลุมองค์ความรู้ทางด้านหลักสูตรและการสอน	4.60	0.52	มากที่สุด	2
9.6	ท่านได้มีการเชื่อมโยงการวิจัยทางด้านหลักสูตรและการสอนที่เน้นชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.70	0.67	มาก	5
9.7	ท่านให้ความสนใจและตอบสนองเมื่อนักศึกษาต้องการได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษ	4.40	0.52	มาก	3
9.8	ท่านได้ตั้งคำถามกระตุ้นให้กับนักศึกษาได้รับการกล้าซักถามเพื่อพัฒนาความรู้	4.80	0.42	มากที่สุด	1
9.9	ท่านได้กระตุ้นนักศึกษาได้รับการให้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน(Interactive Communication)	4.80	0.42	มากที่สุด	1
9.10	ในชั้นเรียนท่านและนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน	4.60	0.52	มากที่สุด	2
	รวม	4.45	0.54	มาก	

จากตารางที่ 25 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านกระบวนการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้**อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45)** ในประเด็นการตั้งคำถามกระตุ้นให้นักศึกษาได้รับการกล้าซักถามเพื่อพัฒนาความรู้ และการกระตุ้นนักศึกษาได้รับการให้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน(Interactive Communication) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D.= 0.42) รองลงมาคือการให้นักศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการออกแบบการจัดการเรียนรู้และเตรียมประเด็นการเรียนรู้ที่น่าสนใจและครอบคลุมองค์ความรู้ทางด้านหลักสูตรและการสอน ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.52) และการเชื่อมโยงการวิจัยทางด้านหลักสูตรและการสอนที่เน้นชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น($\bar{X} = 3.70$, S.D.= 0.67)

10. ด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
10.1	มีการประเมินความก้าวหน้าของนักศึกษาที่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นปรนัย ตรวจสอบได้	4.60	0.52	มากที่สุด	1
10.2	นักศึกษาได้ร่วมประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ และปรับแผนการจัดการเรียนรู้	4.30	0.48	มาก	4
10.3	การประเมินกระบวนการเรียนรู้มีใช้พิจารณาเฉพาะผลงานเท่านั้น	4.50	0.53	มากที่สุด	2
10.4	มีตัวบ่งชี้ชัดเจนของเกณฑ์คุณภาพที่พึงประสงค์ที่มีประสิทธิผลในการจัดการเรียนรู้	4.40	0.52	มาก	3
10.5	การประเมินในรูปแบบของคณะทำงาน (อาจารย์ คณะอาจารย์ และนักศึกษา)	4.30	0.48	มาก	4
	รวม	4.42	0.51	มาก	

จากตารางที่ 26 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42) ในประเด็นมีการประเมินความก้าวหน้าของนักศึกษาที่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นปรนัยตรวจสอบได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.52) รองลงมาคือการประเมินกระบวนการเรียนรู้มีใช้พิจารณาเฉพาะผลงานเท่านั้น ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.53) และนักศึกษาได้ร่วมประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ และปรับแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.30$, S.D.= 0.48)

11. ด้านผลผลิต

ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านผลผลิต

ที่	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
11.1	มีความรู้ความเข้าใจ และเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน	4.80	0.42	มากที่สุด	1
11.2	สามารถสืบค้นและแสวงหาความรู้ในการพัฒนางานทางด้านหลักสูตรและการสอนได้ด้วยตนเอง	4.60	0.52	มากที่สุด	2
11.3	สามารถปฏิบัติงานเป็นนักพัฒนาหลักสูตรหรือฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาหรือผู้สอน	4.40	0.52	มาก	3
11.4	สามารถศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านการศึกษา หลักสูตรและการสอน	4.80	0.42	มากที่สุด	1
11.5	มีแรงบันดาลใจและแนวทางในการสร้างพัฒนาหลักสูตรและการสอน	4.60	0.52	มากที่สุด	2
11.6	มีคุณธรรมในวิชาชีพครู	4.40	0.52	มาก	3
	รวม	4.60	0.52	มากที่สุด	

จากตารางที่ 27 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหำบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในด้านผลผลิตอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60) นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ และเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนและสามารถศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านการศึกษหลักสูตรและการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D.= 0.42) รองลงมาคือนักศึกษาสามารถสืบค้นและแสวงหาความรู้ในการพัฒนางานทางด้านหลักสูตรและการสอนได้ด้วยตนเองและมีแรงบันดาลใจและแนวทางในการสร้างพัฒนาหลักสูตรและการสอน ($\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.52) และนักศึกษาสามารถปฏิบัติงานเป็นนักพัฒนาหลักสูตร หรือฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาหรือผู้สอน ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.52)

ตอนที่ 2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ที่	รายการ	ข้อเสนอแนะ
1	ด้านบริบท	<ul style="list-style-type: none"> - วัตถุประสงค์มีความเหมาะสมเห็นทิศทางของหลักสูตร - รายวิชาส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้สามารถเป็นผู้ที่สร้างสรรค์องค์ความรู้ด้านพัฒนาหลักสูตรและการสอนอย่างสร้างสรรค์บนพื้นฐานวิชาการ
2	ด้านปัจจัยนำเข้า	<ul style="list-style-type: none"> - มีวิทยากรภายนอกน้อย - รายวิชาบางรายวิชาไม่เปิดหรือไม่มีผู้เรียนควรปิด - ควรมีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ หรือหน่วยงานที่เป็นแบบอย่างที่ดี - ควรจัดที่ปรึกษาทางวิชาการให้กับนักศึกษา
3	ด้านกระบวนการ	<ul style="list-style-type: none"> - กระบวนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมดี นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติในกระบวนการที่หลากหลาย และเน้นการวิจัยเป็นฐาน - การประเมินวัดผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และประเมินในหลายมิติ
4	ด้านผลผลิต	<ul style="list-style-type: none"> - หลักสูตรสามารถหล่อหลอมให้บัณฑิตจากสาขานี้เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองพร้อมพัฒนางานด้านหลักสูตรและการสอนได้

ตอนที่ 2.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรในภาพรวม

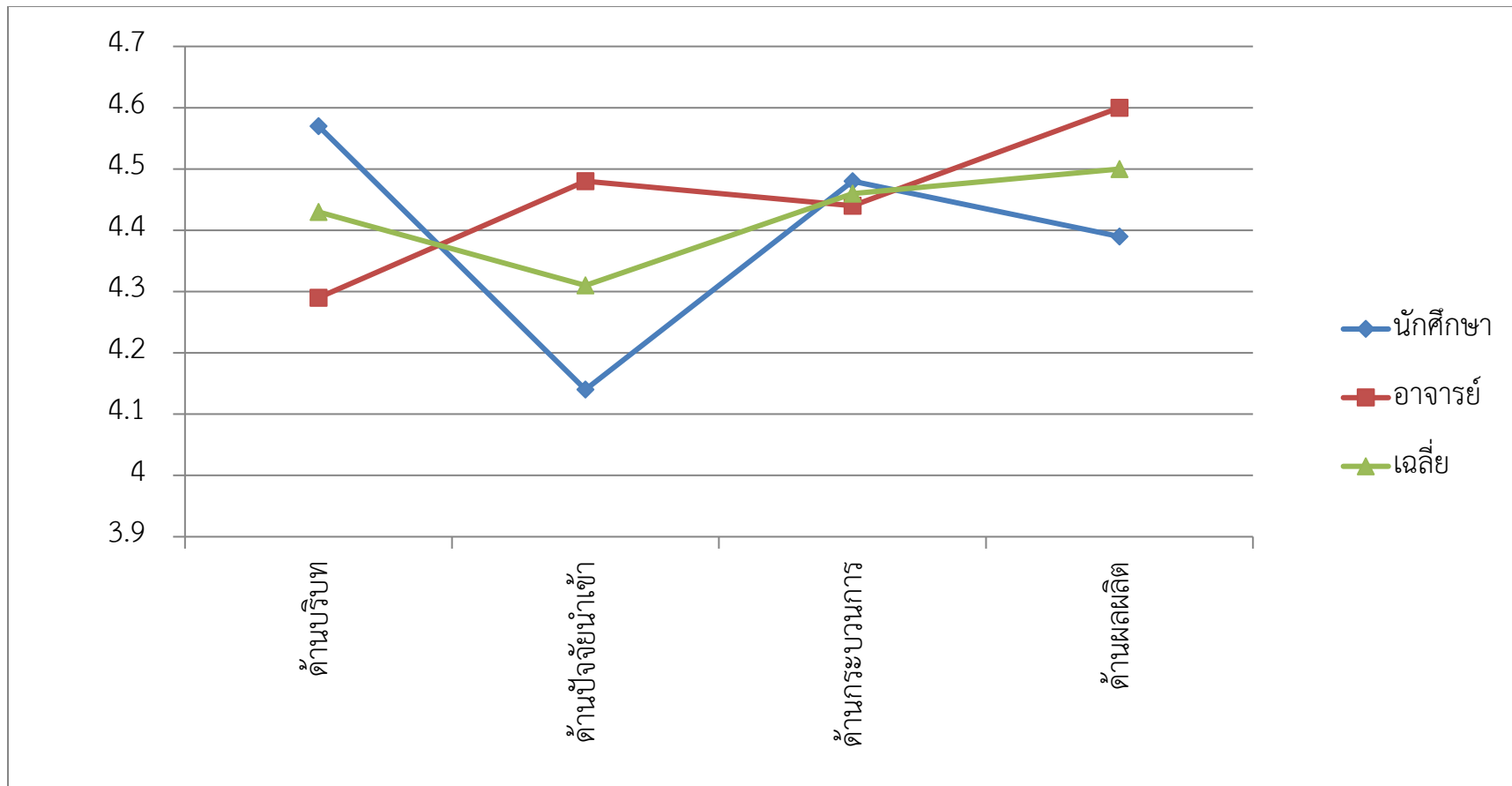
จากผลการวิเคราะห์การประเมินหลักสูตรของนักศึกษาปัจจุบันและอาจารย์ผู้สอน/กรรมการผู้พิจารณาวิทยานิพนธ์ในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์การผลประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรในภาพรวมในด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้านดังรายละเอียดตามตารางที่....

ตารางที่ 28 ผลความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ในภาพรวม และจำแนกเป็นรายด้าน

องค์ประกอบของการประเมิน หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน	ระดับความคิดเห็นของนักศึกษา N = 21 คน				ระดับความคิดเห็นของผู้สอน/กรรมการ ตรวจสอบวิทยานิพนธ์ N = 12 คน				สรุประดับความคิดเห็นของนักศึกษา และผู้สอน/ กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์/อาจารย์พิเศษ N = 33 คน			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1. ด้านบริบท (C : Context)	4.57	0.66	มากที่สุด	1	4.29	0.85	มาก	4	4.43	0.76	มาก	3
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (I : Input)	4.14	1.10	มาก	4	4.48	0.66	มาก	2	4.31	0.88	มาก	4
3. ด้านกระบวนการ (P : Process)	4.48	0.64	มาก	2	4.44	0.53	มาก	3	4.46	0.59	มาก	2
4. ด้านผลผลิต (P : Product)	4.39	0.54	มาก	3	4.60	0.48	มากที่สุด	1	4.50	0.51	มากที่สุด	1
สรุปภาพรวม 4 ด้าน	4.40	0.74	มาก		4.46	0.63	มาก		4.43	0.69	มาก	

จากตารางที่ 103 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา และผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ มีความเห็นต่อหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.43และมีความเห็นต่อหลักสูตรเมื่อจำแนกตามองค์ประกอบของการประเมินหลักสูตรเป็นรายด้านพบว่า มีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้านและระดับมาก 3 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านผลผลิตมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.50 รองลงมาคือ ด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.46 ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.43 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ ด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.31

แผนภาพที่ 9 ผลความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ในภาพรวม และ
จำแนกเป็นรายด้าน

**ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้**

ตอนที่ 3.1 ผลจากการสนทนากลุ่มนักศึกษาปัจจุบันในประเด็นของสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร

จากการสัมภาษณ์นักศึกษาปัจจุบันในประเด็นของสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สรุปประเด็นได้ดังนี้

1) ความเหมาะสมของรายวิชาในหลักสูตร

1.1) รายวิชาที่เรียนของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งสรุปความคิดเห็นได้ว่า รายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเหมาะสมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักการในการพัฒนาหลักสูตรและการสอน โดยสามารถทำวิจัยได้ด้วยตนเอง มีความรู้ความเข้าใจหลักการ วิธีการ และขั้นตอนในการวิจัยมากขึ้น ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุ

“รายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร”

(N01)

“ความรู้ในด้านหลักสูตรและการสอนแต่ไม่ถึงขั้นเชี่ยวชาญ โดยมีความสามารถในการสอน และรู้หลักการสอนเพิ่มมากขึ้นนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้”

(N02)

“มีความเข้าใจหลักการขั้นตอนของการวิจัยเพิ่มมากขึ้นสามารถทำงานวิจัยได้”

(N02)

1.2) รายวิชาที่สอนในหลักสูตรมีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม และเห็นควรเพิ่มสัดส่วนให้มีรายวิชาที่เกี่ยวกับการสอน/การจัดการเรียนรู้ให้มากขึ้น ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุ

“ในแต่ละรายวิชา มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมจากอาจารย์ผู้สอนทุกท่านโดยมีการหยิบยกประเด็นทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามาเป็นกรณีศึกษา”

(N04)

“สัดส่วนรายวิชาเน้นไปที่รายวิชาทางการสอนมากกว่าหลักสูตร มีความเห็นว่า ควรจัดรายวิชาที่เกี่ยวกับหลักสูตรให้เพิ่มมากขึ้น”

(N07)

2) คุณสมบัติของครูผู้สอนในหลักสูตร

2.1) อาจารย์ผู้สอนมีหลายท่านที่สอนมีความสามารถหลากหลายแตกต่างกัน และมีความเป็นกัลยาณมิตร โดยที่อาจารย์ผู้สอนควรจะต้องมีเอกสารคำสอนที่เป็นของตนเอง ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุ

“ได้พบอาจารย์ที่หลากหลายที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน”

(N01)

“อาจารย์มีความเป็นกัลยาณมิตร นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้”

(N02)

“อาจารย์ผู้สอนควรมีหนังสือ/ตำราของตนเอง เพราะจะช่วยเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและสร้างความมั่นใจให้กับนักศึกษา ดีกว่านำเอกสารของคนอื่นมาสอนหรือให้นักศึกษาแปลเอกสาร”

(N06)

2.2) อาจารย์ที่ปรึกษาควรเป็นบุคคลที่เป็นกัลยาณมิตร สามารถให้คำปรึกษาได้และเป็นผู้ประสานงานได้อย่างรวดเร็ว และควรมีอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการของนักศึกษา ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุ

“อาจารย์ที่ปรึกษาประจำสาขาวิชาควรสามารถให้คำปรึกษาและประสานงานกับนักศึกษาได้อย่างรวดเร็ว และมีศิลปะในการพูด(วาทศิลป์)ในการพูดคุยให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา”

(N10)

“เสนอให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาประจำสาขาวิชา”

(N13)

3) สื่อและอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกในการสนับสนุนการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนในส่วนของอาจารย์ผู้สอนมีความพร้อมเพียงพอต่อนักศึกษา แต่ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ยังไม่เพียงพอ และพบว่าขัดข้อง ได้แก่สัญญาณอินเทอร์เน็ตไร้สายที่ไม่สามารถเชื่อมต่อได้ในชั้นเรียน อุปกรณ์เครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องฉายไม่มีความพร้อม มีอายุการใช้งานนาน เครื่องปรับอากาศชำรุดบ่อยไม่มีความเย็น ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุ

“สื่อการสอนของอาจารย์มีเพียงพอต่อนักศึกษาทุกคนและทุกครั้ง”

(N01)

“สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่ความเสถียร ไม่สามารถใช้งานได้”

(N07)

“อุปกรณ์คอมพิวเตอร์หน้าห้องเก่า ใช้งานได้ไม่เต็มที่ ภาพฉายไม่ชัดสีเพี้ยน”

(N14)

“เครื่องปรับอากาศเสียบ่อย ขาดบำรุงรักษา”

(N15)

4) ความต้องของนักศึกษาในการจัดการการเรียนการสอนในหลักสูตร

นักศึกษาให้ความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรมีความเหมาะสม และมีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายอยู่แล้ว ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุ

“ลักษณะการสอนของอาจารย์ที่สอนในหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่แล้ว”

(N03)

“ได้เรียนรู้ผ่านวิธีการที่หลากหลายจากอาจารย์ทุกท่าน”

(N06)

5) การวัดและการประเมินผล

การประเมินมีความเหมาะสม มีการแจ้งเกณฑ์/รายละเอียดในการวัดและประเมินผล มีความยืดหยุ่น ในการวัดและประเมินที่เหมาะสมกับผู้เรียน ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุ

“อาจารย์ได้แจ้งการวัดและประเมินผลในทุกรายวิชาอยู่แล้ว”

(N06)

“สามารถต่อรองงาน การสอบและคะแนนกับอาจารย์ได้”

(N04)

“ในหนึ่งรายวิชามีการประเมินจากชิ้นงาน การนำเสนอ การทำข้อสอบ และผลจากกิจกรรมอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งไม่ตัดสินจากการสอบอย่างเดียว”

(N12)

6) การให้คำปรึกษา/การติดตามวิทยานิพนธ์/การติดตามนักศึกษา

ยังไม่ได้รับการให้คำปรึกษาเท่าที่ควร เพราะยังไม่มีการแต่งตั้งมอบหมายที่ปรึกษาวิชาการให้กับ นักศึกษา ในด้านการติดตามนักศึกษามีการติดตามภาระงานที่มอบหมายให้นักศึกษาได้ปฏิบัติในทุกรายวิชา ดังที่ ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุ

“ยังไม่ได้รับคำปรึกษาเท่าที่ควร เพราะไม่ทราบว่าใครคือที่ปรึกษาทางวิชาการ”

(N04)

“อาจารย์มีการติดตามนักศึกษา เช่น การติดตามภาระงานที่ได้รับการมอบหมาย”

(N05)

7) การนำความรู้ที่ได้จากการเรียนในหลักสูตรไปใช้

สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานจัดการเรียนการสอนจริงในสถานศึกษาที่นักศึกษาทำงานอยู่ โดยนำไปพัฒนาและออกแบบหลักสูตรของโรงเรียนได้ พร้อมกับการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ในชั้นเรียน ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุ

“สามารถออกแบบหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อใช้ในโรงเรียนได้”

(N02)

“นำไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาโครงการและหน่วยการเรียนรู้”

(N06)

“สามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน”

(N07)

8) หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนที่พึงประสงค์

หลักสูตรควรเพิ่มรายวิชาด้านการสอนให้มากขึ้น และมีการศึกษาดูงานหน่วยงานที่เป็นต้นแบบในการ ปฏิบัติที่ดีในการจัดหลักสูตรและการสอน ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุ

“ควรเน้นรายวิชาทางด้านการสอนให้มากขึ้น”

(N10)

“ควรมีการศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีแนวการปฏิบัติที่ดีเพิ่มเสริมสร้างองค์ความรู้และประสบการณ์”

(N06)

9) สิ่งที่ต้องปรับปรุงในหลักสูตร

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรของนักศึกษา พบว่า หลักสูตรไม่มีคู่มือให้นักศึกษาและควรจะต้อง จัดทำคู่มือสำหรับนักศึกษาเฉพาะหลักสูตร ทบทวนเนื้อหาวิชา รวมถึงการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ คำอธิบายรายวิชา และพิจารณาความซ้ำซ้อนของรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตร โดยที่การมอบหมายภาระงานใน การเรียนมีความซ้ำซ้อนและค่อนข้างมาก ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุ

“ไม่มีการแจกคู่มือหลักสูตรทำให้นักศึกษามีความสับสนในการลงทะเบียนและไม่ทราบรายละเอียดของหลักสูตร”

(N06)

“ควรปรับปรุงเนื้อหาในรายวิชาบางรายวิชาให้มีความสอดคล้องกับตัวรายวิชา ไม่ควรนอกประเด็น”

(N11)

“บางรายวิชามีความซ้ำซ้อนกัน เช่น บางรายวิชามีการสั่งงานเหมือนกัน มอบหมายภาระงานวิจัย 5 บท ซ้ำกันทุกภาคการศึกษา บางรายวิชาเนื้อหาซ้ำซ้อนสอนซ้ำกับรายวิชาอื่น”

(N01)

“ในภาพรวมของหลักสูตรมีความเหมาะสม”

(N12)

10) ข้อดีของการเรียนหลักสูตร

ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่มีความหลากหลายสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้หลายมุมมอง และมีติ และสร้างความตระหนักและความสำคัญของหลักสูตร และการสอน ซึ่งนำไปใช้ในการพัฒนาตน พัฒนางานได้จริง ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุ

“ผู้เรียนมีความหลากหลายมาจากหลายสังกัดและปฏิบัติการสอนในหลายกลุ่มสาระทำให้เปิดโลกทัศน์ในการเรียนรู้และสร้างเครือข่ายได้มากขึ้น”

(N06)

“ทำให้เราทราบว่าหลักสูตรเป็นกุญแจสำคัญในการจัดการเรียนการสอนถึงแม้จะไม่ได้รับมอบหมายให้จัดทำหลักสูตรโดยตรงแต่เราสามารถนำความรู้ด้านการสอนและหลักสูตรไปปฏิบัติงานได้”

(N01)

ตอนที่ 3.2 ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ใน 3 ประเด็น คือ 1) ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ 2) งบประมาณในการผลิตบัณฑิต และ3) การบริหารหลักสูตร มีรายละเอียดดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

1.1 สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับอาจารย์และนักศึกษามีเพียงพอแต่มีประสิทธิภาพที่ลดลงตามระยะเวลาที่ใช้มานาน และชำรุดเสียหาย ซึ่งทางผู้บริหารได้ดำเนินการแก้ไขโดยการสำรวจและได้ดำเนินการจัดซื้อใหม่เพื่อทดแทนของที่ชำรุด และมีแนวนโยบายเพิ่มสื่อวัสดุเทคโนโลยีที่ทันสมัยสำหรับการเรียนการสอนในปัจจุบัน พร้อมจะได้ดำเนินการให้ความรู้ จัดทำคู่มือวิธีการใช้ให้กับผู้ใช้เครื่องมือสื่อวัสดุอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีในแต่ห้องเรียน ในส่วนเรื่องระบบเครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ตไร้สาย(WIFI) มีไม่เพียงพอและพบปัญหาไม่สามารถเชื่อมต่อได้ทางผู้บริหารได้ดำเนินการแก้ไขโดยการเพิ่มจุดปล่อยสัญญาณและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุ

“การประเมินหลักสูตรนะคะ เพราะคิดว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่ต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งเรื่องของการสนับสนุนต่างๆ ซึ่งทางคณะก็ยินดีสนับสนุนอยู่แล้วนะคะ ในเรื่องของสภาพแวดล้อมทางกายภาพก็ในเรื่องของสื่อวัสดุอุปกรณ์ ตอนนี้ทางคณะก็มีการสำรวจห้องเรียนนะคะ เรื่องโต๊ะ เก้าอี้ แอร์ ไวไฟ ทั้งหลายนะคะ คอมพิวเตอร์ซึ่งตอนนี้ทางคณะก็จัดเตรียมงบประมาณที่จะซื้อเครื่อง เช่น วิซัลไลเซอร์ และคอมพิวเตอร์ เพราะว่า เท่าที่ผ่านมาพบว่าการเรียนการสอน มันมีปัญหาค่อนข้างมากเกี่ยวกับวิซัลไลเซอร์แล้วก็โน้ตบุ๊กทั้งหลาย เครื่องใช้ขัดไม่ขัด”

(N01)

“ประเด็นหนึ่งที่ค่อนข้างสำคัญ ก็คือในเรื่องของการใช้งาน เราก็จะพบปัญหาหนึ่งประเด็นว่า เราใช้งานเครื่องก็อาจไม่ค่อย Affective ก็จะทำให้เจ้าหน้าที่เขาจัดเขียนว่า ขั้นตอนการใช้อุปกรณ์เนี่ยมันติดไว้นะคะ ซึ่งก็ขอความอนุเคราะห์ทางสาขาช่วยดูตรงนี้ด้วย เพื่อการรักษาเครื่องให้คงนาน”

(N01)

“เรื่องระบบเครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ตไร้สาย(WIFI) ที่ไม่เพียงพอและพบปัญหาไม่สามารถเชื่อมต่อได้ ทางผู้บริหารได้ดำเนินการแก้ไขโดยการเพิ่มจุดปล่อยสัญญาณและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป”

(N01)

1.2 หนังสือ ตำรา วารสาร บทความ งานวิจัย งานวิทยานิพนธ์ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในห้องสมุดมีเพียงพอในระดับหนึ่ง ทางคณะได้ดำเนินการจัดสรรงบประมาณให้ทางภาควิชาและสาขาวิชาแจ้งความจำนงค์จัดซื้อทุกปี ซึ่งเงินงบประมาณในส่วนนี้ก็คงเหลือใช้ไม่หมดและในปีการศึกษาขอความร่วมมือทางภาควิชาและสาขาวิชาได้ดำเนินการจัดซื้อหนังสือ ตำรา วารสารให้ทันสมัยและใช้งบประมาณในส่วนนี้ให้เต็มที่ ทางคณะโดยผู้บริหารได้ให้เงินงบประมาณในการสนับสนุนอาจารย์เพื่อพัฒนาตนเอง เพื่อสนับสนุนให้อาจารย์นำไปซื้อเอกสารตำราและนำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ในส่วนของการจัดทำห้องสมุดคณะทางผู้บริหารมีแนวคิดที่จะดำเนินการให้มีในอนาคต พร้อมทั้งมีนโยบายเปิดศูนย์ความเป็นเลิศในวันเสาร์และอาทิตย์เพื่อบริการนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาภาคพิเศษ และจะรับไปดูแลแนวทางการใช้ห้องสาธิตการสอน (Micro Teaching) กับห้องคลังข้อมูลทางหลักสูตร ให้สามารถใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุ

“ในแต่ละปี ทางมหาวิทยาลัยโดยสำนักหอสมุดก็จะมียกงบประมาณมาให้คณะ แล้วทางคณะก็จะส่งมาให้ทางภาควิชาแล้วสาขาวิชาแสดงความประสงค์ว่าจะซื้อวารสารอะไรบ้าง บางวารสารอาจจะไม่ทันสมัย ไม่ได้ใช้แล้วหรือวารสารใหม่ๆ ซึ่งตรงนี้ทุกปี เงินจะเหลือทุกๆ ปี ฉะนั้นถ้าส่งให้ภาควิชาและสาขาวิชาช่วยกรุณาสั่งซื้อได้เลยคณะ เพราะเงินเหลือทุกปี”

(N01)

“อาจารย์ก็จะได้งบประมาณเพิ่มขึ้นจากเดิม แปรพันบาท ปีนี้ก็จะปรับให้อาจารย์มีค่าใช้จ่ายที่จะพัฒนาตนเองนิดหนึ่งเป็นหนึ่งหมื่นบาท เงินหนึ่งหมื่นบาทก็แบ่งเป็นค่าซื้อหนังสือสองพันบาท เพราะฉะนั้นเงินสองพันบาทที่แบ่งจากหนึ่งหมื่นบาทจึงสามารถซื้อหนังสือได้ แต่ถ้าไม่ซื้อหนังสือสองพันบาทก็สามารถที่จะเอาไปใช้สำหรับประชุม สัมมนา อบรมได้นะคะ”

(N01)

“ในส่วนของผู้บริหารมีแนวคิดที่จะดำเนินการจัดทำห้องสมุดคณะ พร้อมทั้งมีนโยบายเปิดศูนย์ความเป็นเลิศฯ ในวันเสาร์และอาทิตย์เพื่อบริการนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาภาคพิเศษ และจะมีแนวทางการใช้ห้องสาธิตการสอน (Micro Teaching) ให้สามารถใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ”

(N01)

1.3 ทางคณะได้มีนโยบายเปิดห้องคอมพิวเตอร์ และศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในวันเสาร์และอาทิตย์เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและบริการกับนักศึกษา พร้อมจะดำเนินการให้ศูนย์ฯ เปิดบริการตลอดช่วงเวลาทำการ ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุ

“ห้องคอมพิวเตอร์ และศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในวันเสาร์และอาทิตย์ให้เปิดสายแล้วก็เลิกมืด เพื่อตอบสนองนักศึกษา อาจจะเปิดสิบโมงเลิกสองทุ่ม ที่นักศึกษาจะไปค้นหาข้อมูลงานที่ศูนย์ความเป็นเลิศได้ ก็จะมีเจ้าหน้าที่ศูนย์ความเป็นเลิศเข้ามาอยู่เวรประจำวันนะคะ ที่นี้เท่าที่ผ่านมา เขาบอกว่าเขาเคยเปิดแล้วแต่ไม่มีผู้ไปใช้บริการเนื่องจากทุกคนเรียนทั้งวันตั้งแต่เช้าจดเย็นนะคะ ก็อาจจะเปิดสิบโมงแล้วก็ปิดสองทุ่มอะไรประมาณนี้นะคะ”

(N01)

2. งบประมาณในการผลิตบัณฑิต

งบประมาณของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาทางภาควิชาและสาขาวิชาเป็นผู้วางแผนดำเนินการกันเอง โดยที่ทางคณะจะวางแผนและดูแลงบประมาณในส่วนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นหลัก ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุ

“คือเนื่องจากของปริญญาตรีคณะจะดูแลให้ ส่วนของปริญญาโท ปริญญาเอก เราจะให้มาสัมผัสกับสาขาแล้วก็ภาควิชา เพราะงบประมาณอยู่ที่ภาควิชา สาขาวิชาเป็นส่วนใหญ่นะคะ แล้วตอนนี้เราจะให้โอกาสทางภาควิชาแล้วก็สาขาวิชาในการบริหารจัดการตรงนี้”

(N01)

3. การบริหารหลักสูตร

3.1 การวางแผนและดำเนินการเปิดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มุ่งเพื่อตอบสนองต่อความต้องการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการศึกษา พร้อมทั้งมีคุณภาพมาตรฐาน และสิ่งต้องคำนึงถึง คือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบและอาจารย์ประจำหลักสูตรจะต้องมีศักยภาพเพียงพอและคุณสมบัติตรงตามที่ สกอ.กำหนด พร้อมทั้งการบริหารหลักสูตรเชิงบูรณาการกับสาขาวิชาที่ใกล้เคียงกันเป็นหลักสูตรเดียวกันได้ ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุ

“คือในเรื่องของหลักสูตรเนี่ยละคะ คือตอนเนี่ยถามว่าเวลาเปิดหลักสูตรเราต้องตอบโจทย์ลูกค้า ที่นี้ปกติเท่าที่ผ่านมา เราจะเปิดหลักสูตรบนความพร้อมของเรา แล้วก็บนสมรรถนะอาจารย์ผู้สอนของเรา เราอาจจะพบว่าตอนนี้บางสาขาเนี่ยจะมีคนเรียน ปริญญาตรีไม่มีปัญหาคะ มันมาเป็นระบบ แล้วก็ปริญญาโท ปริญญาเอกเนี่ย มันอาจจะไม่ตอบสนองลูกค้าบางเอก”

(N01)

“การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร เพื่อตอบสนองต่อความต้องการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการศึกษา โดยจำเป็นต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และประจำหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานตามที่ สกอ.กำหนด”

(N01)

“การปรับหลักสูตรใหม่ คล้าย ๆ กับหลักสูตรและการสอน โดยชื่อว่าเป็นหลักสูตรก่อนประถม และในเรื่องใหญ่ก็จะให้มีเด็กเรียนวิชากลางร่วมกัน แล้วก็คนที่สอนเด็กเล็กก่อนเข้าปฐมวัย แล้วก็ปฐมวัย แล้วก็ประถมศึกษา ก็สามารถเข้ามาเรียนรวมในกลุ่มนี้ได้ เพราะฉะนั้นเค้าขอสองทางเลือกอยู่นะคะ”

(N01)

3.2 รูปแบบหรือวิธีการประเมินหลักสูตรสามารถทำในรูปแบบการวิจัยประเมินผล ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุ

“การวิจัยประเมินหลักสูตร เป็นข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน”

(N01)

ตอนที่ 3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัญหาและแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลการสังเคราะห์ข้อมูลด้านปัญหาและแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้นำผลข้อมูลจากการประเมินหลักสูตรฯ ปลายเปิดของนักศึกษาและของอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ในตอนที่ 1 และตอนที่ 2 และผลสัมภาษณ์นักศึกษาและผู้บริหารระดับคณะและหลักสูตร ผลการสังเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัญหาและแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

รายการประเมิน	ปัญหา	แนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร
1. ด้านบริบท	ความคิดเห็นของนักศึกษา	
	รายวิชาการจัดการเรียนรู้มีน้อยกว่าด้านหลักสูตร	-
	ความคิดเห็นของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และผู้บริหาร	
	-	-
2. ด้านปัจจัย นำเข้า	ความคิดเห็นของนักศึกษา	
	คณะไม่มีห้องสมุดเฉพาะทางของคณะ	-
	ระบบเครื่องปรับอากาศของห้องเรียนขัดข้องและทำงานไม่เต็มประสิทธิภาพ เสียบ่อย	-
	ฐานข้อมูลวิชาการเทคโนโลยีสารสนเทศมีจำนวนมาก แต่ยังไม่คุ้มค่า	-
	ในห้องเรียนระบบสัญญาณไร้สายไม่มีและไม่เสถียรใช้งานไม่ได้	-
	หลักสูตรไม่มีคู่มือให้นักศึกษา	จัดทำคู่มือสำหรับนักศึกษาเฉพาะหลักสูตร
	ความคิดเห็นของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และผู้บริหาร	
	มีวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้จำนวนน้อยมาก	-
	รายวิชาในหลักสูตรบางรายวิชาไม่เปิดให้นักศึกษาลงทะเบียน	-
	ไม่มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ หรือหน่วยงานที่เป็นแบบอย่างที่ดี	-
3. ด้าน กระบวนการ	ความคิดเห็นของนักศึกษา	
	อาจารย์ไม่มีเอกสาร/หนังสือเป็นของตนเอง	-
	อาจารย์ผู้สอนรายวิชาร่วมสั่งงานซ้ำซ้อนกัน	-

รายการประเมิน	ปัญหา	แนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร
	ยังไม่ได้รับการให้คำปรึกษาทางวิชาการเท่าที่ควร	แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ
	ความคิดเห็นของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และผู้บริหาร	
	-	-
4. ด้านผลผลิต	ความคิดเห็นของนักศึกษา	
	-	-
	ความคิดเห็นของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และผู้บริหาร	
	-	-

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในด้านบริบทของหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านการผลิตโดยเป็นการประเมินผลผลิตระหว่างทางของหลักสูตร และเพื่อศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนชั้นปีที่ 1 – 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ระหว่างปีการศึกษา 2557 ถึง ปีการศึกษา 2558 มีนักศึกษาทั้งหมดจำนวน 21 คน 2) อาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่างๆ ในสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ จำนวน 12 คน 3) ผู้บริหารมหาวิทยาลัย และผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 4 คน และ 4) คณะกรรมการดำเนินงาน/อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนจำนวน 5 คน โดยรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถาม และแนวประเด็นการสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้สถิติบรรยายในวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปประเด็นสำคัญจากการสัมภาษณ์ และจัดสนทนากลุ่ม

สรุปผลการวิจัย

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยภาพรวม พบว่า นักศึกษา และผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และในรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านผลผลิต และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านปัจจัยนำเข้า

2. ผลการประเมินด้านบริบท ในภาพรวมและรายชื่อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อในส่วนของ นักศึกษาปัจจุบัน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านรายวิชาได้ส่งเสริม นักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ รายวิชาช่วยให้ผู้เรียน

ตระหนักในความสำคัญทางวัฒนธรรมทั้งระดับท้องถิ่นและระดับสากล ในส่วนของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ แบ่งได้ 2 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านบริบทเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อวัตถุประสงค์ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านวัตถุประสงค์หลักสูตรบ่งบอกคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาด้านความสามารถในการนำความรู้ไปปฏิบัติ/ทักษะ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านวัตถุประสงค์หลักสูตรบ่งบอกคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาด้านคุณลักษณะบัณฑิต

2.2 ด้านบริบทเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชาพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ รายวิชาได้ส่งเสริมนักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรและรายวิชาได้ส่งเสริมนักศึกษาความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ รายวิชาช่วยให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญทางวัฒนธรรมทั้งระดับท้องถิ่นและระดับสากล

3. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ในภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1. สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และ 2. รายวิชาในหลักสูตร โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1 ผลประเมินด้านสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในส่วนของนักศึกษาปัจจุบัน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดการด้านเวลาในชั่วโมงเรียน โดยมุ่งเน้นไม่ให้เกิดความสูญเสียเปล่าของช่วงเวลาในการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีหน่วยงาน องค์กรจากภายนอก ให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือ เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในส่วนของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ในประเด็นอาจารย์ให้คำแนะนำปรึกษา ในการปรับพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีบุคลากรภายนอก (วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ) เข้ามาร่วมในระบบการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้และกระบวนการคิด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หน่วยงาน องค์กรจากภายนอก ให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือ เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

3.2 ผลประเมินด้านรายวิชาในหลักสูตร แบ่งเป็นด้านโครงสร้างรายวิชา และด้านรายวิชาแบ่งเป็น 4 กลุ่มรายวิชา ได้แก่ รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาบังคับ รายวิชาเลือก และรายวิชาวิทยานิพนธ์/ค้นคว้าอิสระ มีรายละเอียด ดังนี้

3.2.1 โครงสร้างรายวิชา พบว่า มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3.2.2 รายวิชาพื้นฐาน เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายข้อพบว่า ภาพรวมของกลุ่มรายวิชาพื้นฐานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ในส่วนความคิดเห็นรายข้อของรายวิชาพื้นฐานของนักศึกษาปัจจุบัน

พบว่า พบว่า รายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วิชาการวัดและประเมินผลทางการศึกษาสำหรับครู รายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วิชาภาษาอังกฤษสำหรับครูในส่วนของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พบว่า รายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วิชาสถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษาและวิชาภาษาอังกฤษสำหรับครู และรายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ รายวิชาสอนวัดกรรมการเรียนการสอน และพื้นฐานทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

3.2.3 รายวิชาบังคับ เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ภาพรวมของกลุ่มรายวิชาบังคับมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ในส่วนความคิดเห็นรายชื่อของรายวิชาบังคับของนักศึกษาปัจจุบันพบว่า พบว่า รายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด วิชาระเบียบวิธีวิจัยทางหลักสูตรและการสอน และรายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สัมมนาบูรณาการหลักสูตรและการสอนวิชาเอก ในส่วนของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พบว่า รายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ รายวิชาทฤษฎีหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร และรายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ และพื้นฐานทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพสัมมนาบูรณาการหลักสูตรและการสอนวิชาเอก

3.2.4 รายวิชาเลือก เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ภาพรวมของกลุ่มรายวิชาเลือกมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ในส่วนความคิดเห็นรายชื่อของรายวิชาบังคับของนักศึกษาปัจจุบันพบว่า พบว่า รายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด วิชาหลักสูตรและการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดและรายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วิชาฝึกปฏิบัติการสอน ในส่วนของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พบว่า รายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วิชาประเด็นและแนวโน้มด้านหลักสูตรและวิชาปัญหาหลักสูตรในการศึกษายุคปัจจุบันและรายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วิชาฝึกปฏิบัติการสอน

3.2.5 รายวิชาวิทยานิพนธ์/ค้นคว้าอิสระ เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ภาพรวมของกลุ่มรายวิชาเลือกมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ในส่วนความคิดเห็นรายชื่อของรายวิชาบังคับของนักศึกษาปัจจุบันพบว่า พบว่า รายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด วิชาวิทยานิพนธ์ และรายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วิชาค้นคว้าอิสระ ในส่วนของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พบว่า รายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รายวิชาวิทยานิพนธ์และรายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วิชาค้นคว้าอิสระ

4. ผลประเมินด้านกระบวนการ ในภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล โดยผลการความคิดเห็นในการประเมินดังนี้

4.1 ผลประเมินด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อในส่วนของนักศึกษาปัจจุบันพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ในชั้นเรียนอาจารย์และนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการปฏิบัติการวิจัยทางด้านหลักสูตรและการสอนที่เน้นชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ใน ส่วนของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การตั้งคำถามกระตุ้นให้นักศึกษาได้รับการกล้าซักถามเพื่อพัฒนาความรู้และการกระตุ้นนักศึกษาได้รับการให้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ในชั้นเรียน(Interactive Communication) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเชื่อมโยงการวิจัยทางด้าน หลักสูตรและการสอนที่เน้นชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.2 ผลการประเมินด้านกระบวนการวัดและประเมินผล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในส่วนของผู้ศึกษา ปัจจุบัน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การประเมินในรูปแบบของคณะทำงาน (อาจารย์ คณะอาจารย์ และ นักศึกษา) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการประเมินกระบวนการเรียนรู้มีใช้พิจารณาเฉพาะผลงานเท่านั้น ในส่วนของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การประเมินความก้าวหน้า ของนักศึกษาที่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นปรนัยตรวจสอบได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักศึกษาได้ ร่วมประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ และปรับแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินกระบวนการเรียนรู้มีใช้ พิจารณาเฉพาะผลงานเท่านั้น

5. ผลการประเมินด้านผลผลิต ในภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในส่วนของผู้ศึกษาปัจจุบัน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีคุณธรรมในวิชาชีพครู และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สามารถปฏิบัติงานเป็นนักพัฒนาหลักสูตร หรือฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาหรือ ผู้สอน ในส่วนของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนและสามารถศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรและ การสอนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานเป็นนักพัฒนาหลักสูตร หรือฝ่ายวิชาการของ สถานศึกษาหรือผู้สอน

6. ผลการศึกษาปัญหา และแนวทางการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน พบว่า มีปัญหาและข้อเสนอแนะในด้านต่างๆ ดังนี้

6.1 ด้านบริบท พบว่า รายวิชาในส่วนของการจัดการเรียนรู้ยังมีสัดส่วนที่น้อยไปเมื่อเทียบกับ รายวิชาทางด้านหลักสูตร

6.2 ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า คณะควรมีการจัดทำห้องสมุดเฉพาะทางของคณะ ในห้องเรียนระบบ สัญญาณไร้สาย(WIFI)ไม่มีและไม่เสถียรใช้งานไม่ได้ ฐานข้อมูลวิชาการเทคโนโลยีสารสนเทศมีจำนวนมากแต่ยังไม่คุ้มค่า หลักสูตรไม่มีคู่มือให้นักศึกษาและเห็นควรจัดทำคู่มือหลักสูตร ในส่วนของวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้

ยังมีจำนวนน้อย รายวิชาบางรายวิชาไม่เปิดให้นักศึกษาลงทะเบียน และควรมีการจัดการศึกษาดูงานภายนอกในหน่วยงานที่มีการปฏิบัติที่ดี

6.3 ด้านกระบวนการ พบว่า ในการจัดการเรียนการสอนอาจารย์ผู้สอนร่วมในรายวิชาเดียวกัน สั่่งงานซ้ำซ้อนกันและอยากให้อาจารย์มีเอกสารตำราคำสอนเป็นของตนเอง และไม่ได้รับคำปรึกษาเรื่องอื่น ๆ เกี่ยวกับการเรียนเท่าที่ควรเพราะไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการควรมีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ

6.4 ด้านผลผลิต พบว่า นักศึกษา/อาจารย์ผู้สอนและคณะกรรมการพิจารณาวิทยานิพนธ์ เห็นว่ามีความเหมาะสม

อภิปรายผล

ผลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยภาพรวม พบว่า นักศึกษา และผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ มีความคิดเห็นที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาประเมินหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตที่ประเมินโดยใช้รูปแบบ CIPP Model ใน 4 ด้าน ได้แก่ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ของพงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ และนุสรา พิระพัฒน์พงศ์ (2559: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรและความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต : กรณีศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมของการผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับสมคิด ดวงจักร์ (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ผลการประเมินด้านบริบท ในภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ในส่วนความคิดเห็นรายข้อที่มีต่อวัตถุประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนและคณะกรรมการผู้พิจารณาวิทยานิพนธ์ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านวัตถุประสงค์หลักสูตรบ่งบอกคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาด้านความสามารถในการนำความรู้ไปปฏิบัติ/ทักษะ สอดคล้องกับธำรง บัวศรี (2532: 8) จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากการเรียนจบหลักสูตร ซึ่งสะท้อนถึงเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาในหลักสูตรและปรั้นท์ (Print. 1993: 32) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ดีนั้นควรมีลักษณะสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและชาติ สอดคล้องกับวัฒนธรรม และต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และนักศึกษาปัจจุบันผู้ตอบแบบประเมินเห็นว่ารายวิชาในหลักสูตรได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ รายวิชาช่วยให้ผู้เรียนตระหนักใน ความสำคัญทางวัฒนธรรมทั้งระดับท้องถิ่นและระดับสากลซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ผู้สอน/กรรมการ

ตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ดังนั้นในการพัฒนาปรับปรุงรายวิชารวมถึงคำอธิบายรายวิชาต้องพิจารณามุ่งบูรณาการวัฒนธรรมของสังคมไทยและสังคมโลก

ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ในภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1) ผลประเมินด้านสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในเรื่องหน่วยงาน องค์กรจากภายนอก ให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือ เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ พบว่า ทั้งนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ต่างให้ความเห็นตรงกันว่าในประเด็นดังกล่าวมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์นักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการหลักสูตรด้านทรัพยากรและสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ พบว่า ในห้องเรียนระบบสัญญาณไร้สาย(WIFI)ไม่มี และไม่เสถียรใช้งานไม่ได้ ฐานข้อมูลวิชาการ เทคโนโลยีสารสนเทศมีจำนวนมากแต่ยังใช้ไม่คุ้มค่า หลักสูตรไม่มีคู่มือให้นักศึกษา ซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนที่ อารัง บัวศรี (2532: 8) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า ที่สำคัญอีกประการหนึ่งขององค์ประกอบของหลักสูตร คือ วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media) หมายถึง เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นฟิล์ม แถบวีดิทัศน์ฯลฯและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เทคโนโลยีการศึกษาและอื่นๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน ดังนั้นการจัดเตรียมความพร้อมของสื่อการจัดการเรียนรู้จึงสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับสมคิด ดวงจักร์ (2557: บทคัดย่อ) ได้ทำประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง พบว่า การให้งบประมาณเพื่อการสนับสนุนการทำผลงานทางวิชาการ และการอำนวยความสะดวกด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร และ 2) ผลประเมินด้านรายวิชาในหลักสูตร พบว่า ความคิดเห็นด้านโครงสร้างรายวิชามีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายวิชาพื้นฐาน และรายวิชาบังคับ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ในส่วนรายวิชาเลือก เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ภาพรวมของกลุ่มรายวิชาเลือกและรายวิชาวิทยานิพนธ์/ค้นคว้าอิสระ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยที่มีความต้องการให้มีการจัดรายวิชาด้านการจัดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น พร้อมทั้งมีการจัดการศึกษาดูงานภายนอกหน่วยงานที่มีการปฏิบัติที่ดี

ผลประเมินด้านกระบวนการ ในภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า 1) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล ผลประเมินด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาปัจจุบัน มีข้อคิดเห็นว่า ในชั้นเรียนอาจารย์และนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการปฏิบัติการวิจัยทางด้านหลักสูตรและการสอนที่เน้นชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ 2) ผลการประเมินด้านกระบวนการวัดและประเมินผล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในส่วนของนักศึกษาปัจจุบัน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การประเมินในรูปแบบของคณะทำงาน (อาจารย์ คณะอาจารย์ และนักศึกษาพบว่า โดยที่อาจารย์ผู้สอน/กรรมการพิจารณา

วิทยานิพนธ์มีความเห็นในเรื่องการประเมินความก้าวหน้าของนักศึกษาที่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นปรนัย ตรวจสอบได้เหมาะสมมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการประเมินกระบวนการเรียนรู้มีใช้พิจารณาเฉพาะผลงานเท่านั้น ในส่วนของสอดคล้องกันกับนักศึกษาปัจจุบันกับผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และจากการสัมภาษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมืองและการประเมินผล สอดคล้องกับ มาเรียม นิลพันธุ์ (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้มีบรรยากาศเรียนรู้แบบร่วมมือ มีการปฏิบัติการวิจัยทางดานหลักสูตรและการนิเทศ นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการออกแบบการจัดการเรียนรู้ มีการประเมินความก้าวหน้าและการพัฒนาการ นอกจากนี้แล้วผลจากการสัมภาษณ์นักศึกษา พบว่า ในการจัดการเรียนการสอนอาจารย์ผู้สอนร่วมในรายวิชาเดียวกันสั่งงานซ้ำซ้อนกันและอยากให้อาจารย์มีเอกสารตำราคำสอนเป็นของตนเอง และไม่ได้รับคำปรึกษาเรื่องอื่น ๆ เกี่ยวกับการเรียนเท่าที่ควร

ผลการประเมินด้านผลผลิต ในภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในส่วนของนักศึกษาปัจจุบัน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีคุณธรรมในวิชาชีพครู และในส่วนของความคิดเห็นของผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ คือ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ และเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนและสามารถศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านการศึกษาหลักสูตร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานเป็นนักพัฒนาหลักสูตร หรือฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาหรือผู้สอน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานเป็นนักพัฒนาหลักสูตร หรือฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาหรือผู้สอน ซึ่งในประเด็นนี้มีสอดคล้องกันกับนักศึกษาปัจจุบันกับผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการประเมินผลผลิตดังกล่าว อาจจะต้องเพิ่มการประเมินจากกลุ่มผู้ใช้บัณฑิตเพิ่มเติมเพื่อสะท้อนภาพผลผลิตได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพราะว่า ในปัจจุบันยังไม่มีผู้สำเร็จการศึกษา และตัวนักศึกษายังไม่ได้ผ่านครบกระบวนการจัดการศึกษาทั้งหมดอาจจะทำให้ไม่มั่นใจในการในการที่จะเป็นนักวิชาการทางการพัฒนาหลักสูตรและการสอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้

ผลจากการวิจัยการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพต่อไป คณะผู้วิจัยจึงขอเสนอข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงหลักสูตร ดังนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า ด้านบริบท รายวิชาทางการสอนยังมีสัดส่วนที่น้อยกว่ารายวิชาด้านหลักสูตร ควรทบทวนเรื่องสัดส่วนของการจัดรายวิชาที่เกี่ยวข้องให้มีสัดส่วนที่เหมาะสม ดังนั้น ควรบูรณาการรายวิชาด้านหลักสูตรที่มีเนื้อหาใกล้เคียงเป็นรายวิชาเดียวกัน และเพิ่มรายวิชาทางการสอนหรือปรับปรุงแก้ไขคำอธิบายรายวิชาให้มีเนื้อหาเน้นกระบวนการสอนมากขึ้น

2. ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากแต่ก็ต่ำกว่าด้านอื่นๆ โดยพบว่า ด้านสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ห้องเรียนอุปกรณ์เทคโนโลยีสื่อการเรียนการสอนและสารสนเทศไม่เอื้อต่อการใช้งาน ระบบสัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายไม่สามารถเชื่อมต่อได้ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนขาดการดูแลรักษาไม่สามารถใช้งานได้เต็มประสิทธิภาพ การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน องค์กรจากภายนอก ด้านเครื่องมือ เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างคงมีน้อยรวมถึงห้องสมุดที่มีหนังสือและสารสนเทศเฉพาะทางของคณะศึกษาศาสตร์ที่ยังไม่มี ดังนั้นคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ภาควิชา คณะศึกษาศาสตร์ควรเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และประสานงานกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกในการอำนวยความสะดวก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรต่อไป และเห็นควรจัดทำคู่มือหลักสูตร และในด้านรายวิชาในหลักสูตร พบว่า การประเมินภาพรวมของรายวิชาอยู่ในระดับมาก แต่ควรจะต้องพิจารณาทบทวนการจัดการรายวิชาที่มีระบุในหลักสูตรและไม่เปิดสอน พร้อมทั้งควรมีรายวิชาที่จัดการศึกษาดูงานภายนอกหน่วยงานที่มีการปฏิบัติที่ดีเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ตรงในหลายมิตินอกจากการจัดการเรียนการสอนในสถาบัน

3. ผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการ พบว่า นักศึกษาไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ สืบเนื่องเพราะหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่บริหารเชิงบูรณาการ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาในทุกชั้นปี การปฏิบัติการวิจัยทางด้านหลักสูตรและการสอนที่เน้นชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่น้อยที่สุดในความเห็นที่สอดคล้องกันของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนได้ฝึกปฏิบัติการวิจัยทางด้านหลักสูตรและการสอนที่เน้นชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น และควรส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนผลิตเอกสารประกอบการสอน คำสอน และตำราที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรประสานความร่วมมือ กับ ภาควิชา และคณะในการสนับสนุนงบประมาณ สำหรับการผลิตเอกสารทางวิชาการของอาจารย์ผู้สอนต่อไป

4. ผลการวิจัย พบว่า ด้านผลผลิต ในภาพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด แต่นักศึกษายังไม่มีความเชื่อมั่นใจตนเองในฐานะผู้เรียนด้านหลักสูตรและการสอน จะเห็นได้จากผลการประเมินในด้านนี้ เรื่อง

ความสามารถปฏิบัติงานเป็นนักพัฒนาหลักสูตร หรือฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาหรือผู้สอนที่มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับที่น้อยที่สุดของกลุ่ม ดังนั้น คณะกรรมการบริหารหลักสูตรต้องทบทวนอาจจะต้องกำหนดนโยบายหรือแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้กับอาจารย์ผู้สอนที่จะส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน สร้างความมั่นใจให้กับนักศึกษาในความรู้และความสามารถของตนในด้านหลักสูตรและการสอน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ครอบคลุมถึงผลกระทบจากการจัดหลักสูตร
2. ควรมีการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ในลักษณะของการวิพากษ์ โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้บัณฑิต มาให้ข้อคิดเห็น และการเก็บรวบรวมข้อมูลควรมีการรวบรวมข้อมูลทางระบบออนไลน์

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กฤติมา เหมวิภาต. 2551. การพัฒนาตัวบ่งชี้ เกณฑ์ และรูปแบบการประเมินหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. ครุศาสตร์ดุขฎิบัณฑิต (การอุดมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย
 : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กรอุษา ศรีสุวรรณ. (2552). การประเมินหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2542 มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาบัตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ :
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
 พ.ศ. 2552. [Online], accessed 20 October 2011. Available from
<http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/>
- กาญจนา คุณารักษ์. (2540). **พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร.** นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน (2558). **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา**
พ.ศ.2557. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2553). **การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ฉบับ**
ปรับปรุง พ.ศ. 2551. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2552). **การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา**
สังคมศึกษา พุทธศักราช 2538. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คณะศึกษาศาสตร์. (2556). **หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชา**
หลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม : สาขาวิชาหลักสูตรและ
การสอน
- จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช. (2538). **การประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.**
2538) สาขามัธยมศึกษา. รายงานการวิจัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). **การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อัส
- เพรส.
- ฉันท ชาติทอง. (2552). **การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน**
พุทธศักราช 2551. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.

- ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม. (2550). “การพัฒนารูปแบบการประเมินหลักสูตร: การประยุกต์ใช้การประเมินอภิมาน.” ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โชติ เพชรชื่น. (2525). **เทคนิคการประเมินหลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิตนา แคมมณี. (2544). **รวมบทความทางการประเมินโครงการ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธำรง บัวศรี. (2532). **ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- นวลฉวี ประเสริฐสุข และคณะ. (2551). **รายงานการวิจัยประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร**. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว และคณะ. (2556). **ประเมินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- นิศารัตน์ ศิลปเดช “การประเมินหลักสูตร(2536). **กรอบแนวคิดในการประเมิน**. กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2554). **การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปทีป เมธาคณวุฒิ. (2532). **หลักสูตรอุดมศึกษาไทย: การประเมินและการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรัชพร ศิริเชษฐ์ และคณะ. (25**). **การติดตามและประเมินการใช้หลักสูตร ระดับมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยการศึกษา**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ และนุสรา พิระพัฒน์พงศ์. (2559). **การประเมินหลักสูตรและความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต : กรณีศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรทิพย์ ไชยโส วสันต์ ทองไทย แม้นมาศ ลีลสัตยกุล. (2554). **การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา**. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ภาณุการณ์ สนใจ และน้ำอ้อย คำชื่น. (2556). **การประเมินผลหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม**. คณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2553). **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553**. [Online],

- accessed 14 November 2011. Available from http://www.educ.su.ac.th/images/stories/Download_document/quality_assurance/manual_sar_2553_nov.pdf
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2553). “การประเมินหลักสูตรที่เน้นการตัดสินใจโดยใช้วิธีเชิงระบบโดยใช้รูปแบบ CIPP Model” **คู่มือการประเมินหลักสูตรระดับบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาเรียม นิลพันธุ์ และคณะ. (2545). **รายงานวิจัย การติดตามผลและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). **การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- รัตนศิริ เข้มราช และคณะ. (2558). **ประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาโลก.(หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุงพุทธศักราช 2554. ภาควิชาบัณฑิตศึกษานานาชาติการพัฒนารัพยากรมนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- ราชกิจจานุเบกษา (2558). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558. เล่ม 132 ตอนพิเศษ 259 ง**
- รุจิร ภูสาระ. (2546). **การพัฒนาหลักสูตรตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.**
- วันชัย ศิริชนะ. (2540). **นโยบายและแนวปฏิบัติด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ส่วนวิจัยและพัฒนา สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.**
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น : สานต่อที่ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: เซ็นเตอร์ ดิสคัฟเวอร์รี่.**
- วิชัย วงษ์ใหญ่ . (2525). **การพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. การพิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ธเนศวรการพิมพ์.**
- วิชัย วงษ์ใหญ่ . (2537). **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.**
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2545). **การพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ธเนศวรการพิมพ์.**
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). **การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพมหานคร: อาร์ แอนด์ ปรีน จำกัด.**

- ศรายุทธ เงามคำ และพัชรวีรธร กิจมี. (2558). **การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ในด้านคุณสมบัติจากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ**. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มิถุนายน 2558- พฤษภาคม 2559.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2558). **การประเมินหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ**. เข้าถึงเมื่อ 7 ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก www.edu.tsu.ac.th/major/eva/files/journal/scan1.pdf
- ศิริพรรณ บุญถึง. (2556). **An evaluation of the master's degree of education in teaching English as a second language (international program) at Burapha university**.
งานค้นคว้าอิสระ สาขาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สอง, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา
- สมคิด ดวงจักร. (2557). **การประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง**.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544). **รวมบทความการประเมินโครงการ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **การปฏิรูปหลักสูตรตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิชย์.
- สุจิตรา ศิริการุณย์. (2557). **การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา**. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). **แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมิตร คุณานุกร. (2520). **หลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สมิตร คุณานุกร. (2523). **หลักสูตรและการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี (2553). **การประเมินหลักสูตร : หลักการและปฏิบัติ**. วารสารวัดผลการศึกษา.16 (2553)
- อาบทิพย์ กาญจนวงศ์. (2536). **การประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้**. ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อำนาจ จันทน์แป้น. (2533). **การประเมินและการปรับปรุงหลักสูตรและการสอน**. เอกสารประกอบการสอนกระบวนวิชา ศ.ลส. 732. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาษาต่างประเทศ

APEID. (1977). **Implementing Curriculum: A Symposium of Experience from the Asian**

Region. Bangkok: Unesco Regional Office for Education in Asia.

Beauchamp, George A. (1968). **The Curriculum of Elementary School.** Boston : Allyn and acon Inc.

Beauchamp, George A. (1975). **Curriculum Theory.** 4th ed. Illinois: F E Peacock,

Caswell, H.L., and D.S. Campbell. (1935). **Curriculum Development.** New York : American Book Company.

Good, C. V. (1973). **Dictionary of Education.** New York : McGraw-Hill.

Kelly, AV. (2004). **The Curriculum Theory and Practice.** 5th ed. USA.: Sage Publications.

Margot, Gary Lunn. (1992). **An Lvesting of the Management Information Systems**

Curriculum in Ohio Postsecondary Schools Compared to The Needs of Business.

Dissertation Abstracts internationals. 53(5): 1372 – A.

Oliva P.F. (1992). **Developing the Curriculum.** 3rded. New York : Harper Collins,

Taba, Hida. (1992). **Curriculum Development: Theory and Practice.** New York : Harcourt , Brace and World Inc.

Tyler, R.W. (1950). **Basic Principles of Curriculum and Instruction.** Chicago : University of Chicago Press.

Saylor , Galen J., and William A Alexander. (1974). **Planning Curriculum for Schools.** New York : Holt, Rinehart and Winston Inc.

Saylor, J.G., Alexander, W.M. and Lewis, A.J. (1981). **Curriculum Planning for Better Teaching and learning.** 4th ed. New York: Holt Rinehart and Winsion.

Sowell. Evleyn J. (1996). **Curriculum: Perspective. Paradigm and Possibility.** New York: Macmillan.

Stade, Robert E. (1975). **Evaluation the arts in education: A responsive evaluation.**

Kalamazoo, MI: Western Michigan University press.

Stufflebeam , Daniel L. et al. (1971). **Education Evaluation and Decision Making**. Itasca, Illinois : Peacock Publisher.

Stufflebeam, D. L., et al. (1971). **Educational Evaluation and Decision-Making**. Itasca, Illinois : Peacock Publishing.

Stufflebeam, D. L. (2003). "The CIPP model for evaluation." In **The international handbook of educational evaluation**, Chapter 2. Edited by D.L.Stufflebeam and T. Kellaghan. Boston: kluwer Academic Publishers.

Stufflebeam D. L. and Shinkfield A. J. (2007). **Evaluation theory, models & applications**. CA : Jossey - Bass.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวีร์ บุญคุ้ม	ตำแหน่ง อาจารย์ภาควิชาพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้เชี่ยวชาญการวัดผลและประเมินผล
2. อาจารย์ ดร.อิทธิมาศ มากจ้อย	ตำแหน่ง อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา
3. อาจารย์ ดร.มนัสชนท์ น้ำสมบูรณ์	ตำแหน่ง อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(สำหรับ นักศึกษา)

แบบสอบถาม

**ความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ สำหรับนักศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย
  - ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไป
  - ตอนที่ 2 การประเมินบริบทของหลักสูตร
  - ตอนที่ 3 การประเมินปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร
  - ตอนที่ 4 การประเมินกระบวนการจัดการเรียนการสอน
  - ตอนที่ 5 การประเมินผลผลิตของหลักสูตร
3. โปรดพิจารณาข้อคำถามและตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงให้ครบทุกข้อเพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สำหรับประกอบการพิจารณา การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบหรือสร้างความเสียหายต่อตัวท่านและหน่วยงานของท่านแต่ประการใด ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่ง

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ข้อที่ สถานภาพและข้อมูลทั่วไป

1 เพศ

☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง

2 ตำแหน่ง

☐ 1) ผู้บริหาร ☐ 2) ผู้สอน

☐ 3) ศึกษานิเทศก์ ☐ 4) อื่นๆ ระบุ.....

3 ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน (ข้อ 2)

☐ 1) ระหว่าง 1 – 5 ปี ☐ 2) ระหว่าง 6 – 10 ปี

☐ 3) ระหว่าง 11 – 15 ปี ☐ 4) 16 ปีขึ้นไป

☐ 5) อื่นๆ ระบุ.....

4 สถานที่ทำงาน

☐ 1) สำนักงานเขตพื้นที่ ☐ 2) โรงเรียน สังกัด

.....

☐ 3) วิทยาลัย/อาชีวศึกษา ☐ 4) มหาวิทยาลัย

☐ 5) อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 บริบทของหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ข้อ	บริบทของหลักสูตร	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	<u>ด้านบริบท เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชา</u>					
1	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร.....					
2	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้.....					
3	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะกระบวนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางด้านหลักสูตร.....					
4	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะกระบวนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้.....					
5	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์องค์ความรู้ด้านหลักสูตรและการสอน.....					
6	รายวิชาช่วยให้ผู้เรียนตระหนักในความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมทั้งระดับท้องถิ่นและระดับสากล.....					
7	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู.....					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ข้อ	ปัจจัยนำเข้า	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	<u>ด้านปัจจัยนำเข้า เกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้</u>					
1.	มีทรัพยากรการเรียนรู้ที่เอื้อและสนับสนุนผู้เรียนและตรงกับความต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้.....					
2.	มีแหล่งสืบค้นแสวงหาความรู้ที่ตอบสนองต่อการสืบค้นหาความรู้.....					
3.	สภาพห้องเรียนมีสื่อและวัสดุที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย.....					
4.	อาจารย์ให้คำแนะนำปรึกษา ในการปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม.....					
5.	มีบุคลากรภายนอก (วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ) เข้ามาร่วมในระบบการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้และกระบวนการคิด.....					
6.	มีการศึกษาดูงาน/ เข้าร่วมอบรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ.....					
7.	ในช่วงระยะเวลาการศึกษา ได้มีการแสวงหาความรู้ในการพัฒนาตนเอง.....					
8.	มีการจัดการด้านเวลาในชั่วโมงเรียน โดยมุ่งเน้นไม่ให้เกิดความสูญเปล่าของช่วงเวลาในการเรียนรู้.....					
9.	ความสะดวกในการเลือกใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อนำมาประกอบการเรียนรู้ในห้องเรียน.....					
10.	มีหน่วยงาน องค์กรจากภายนอก ให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือ เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้.....					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

รายวิชา	ระดับความคิดเห็น(เหมาะสม)					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
วิชาพื้นฐานการศึกษา						
464 461 สถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา						
466 503 ภาษาอังกฤษสำหรับครู						
473 511 สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน						
473 512 การวัดและประเมินผลทางการศึกษาสำหรับครู						
473 513 พื้นฐานทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู						
วิชาบังคับ						
473 521 ทฤษฎีหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร						
473 522 การบริหารจัดการห้องเรียน						
473 523 ระเบียบวิธีวิจัยทางหลักสูตรและการสอน						
473 524 สัมมนาบูรณาการหลักสูตรและการสอนกับวิชาเอก						
วิชาเลือก						
473 532 ประเด็นและแนวโน้มด้านหลักสูตรและการสอน						
473 533 ฝึกปฏิบัติการสอน						
473 534 สัมมนาการเรียนการสอนรายบุคคล						
473 535 สัมมนานวัตกรรมด้านหลักสูตรและการสอน						
473 536 การศึกษาในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม						
473 537 ปัญหาหลักสูตรในการศึกษายุคปัจจุบัน						

รายวิชา	ระดับความคิดเห็น(เหมาะสม)					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
473 538 หลักสูตรและการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิด						
วิทยานิพนธ์/ค้นคว้าอิสระ						
473 551 การค้นคว้าอิสระ						
473 552 วิทยานิพนธ์						

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

ตอนที่ 4 กระบวนการของหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ข้อ	กระบวนการของหลักสูตร	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	<u>ด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้</u> สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมเรียนรู้แบบร่วมมือกัน.....					
2.	สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมีการจัดการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ในประเด็นที่สำคัญ ทั้งเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล.....					
3.	สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สื่อและนวัตกรรมที่หลากหลาย.....					
4.	นักศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการออกแบบการจัดการเรียนรู้.....					
5.	ประเด็นการเรียนรู้ที่น่าสนใจและครอบคลุมองค์ความรู้ทางด้านการสอนสังคมศึกษา.....					
6.	มีการปฏิบัติการวิจัยทางด้านหลักสูตรและการสอนที่เน้นชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น.....					
7.	นักศึกษาได้รับการตอบสนองจากอาจารย์เมื่อต้องการได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษ.....					
8.	นักศึกษาได้รับการกระตุ้นให้กล้าซักถามเพื่อพัฒนาความรู้.....					
9.	นักศึกษาได้รับการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน(Interactive Communication).....					
10.	ในชั้นเรียนอาจารย์และนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน.....					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

ตอนที่ 4 กระบวนการของหลักสูตร (ต่อ)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ข้อ	กระบวนการของหลักสูตร	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	<u>ด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้</u>					
1.	มีการประเมินความก้าวหน้าของนักศึกษาที่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นปรนัย ตรวจสอบได้.....					
2.	นักศึกษาได้ร่วมประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ และปรับแผนการจัดการเรียนรู้.....					
3.	การประเมินกระบวนการเรียนรู้มีใช้พิจารณาเฉพาะผลงานเท่านั้น.....					
4.	มีตัวบ่งชี้ชัดเจนของเกณฑ์คุณภาพที่พึงประสงค์ที่มีประสิทธิผลในการจัดการเรียนรู้.....					
5.	การประเมินในรูปแบบของคณะกรรมการ (อาจารย์ คณะอาจารย์ และนักศึกษา).....					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 5 ผลผลิตของหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ข้อ	ผลผลิตของหลักสูตร	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	<u>ด้านผลผลิต</u>					
1	มีความรู้ความเข้าใจ และเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน.....					
2	สามารถสืบค้นและแสวงหาความรู้ในการพัฒนางานทางด้านหลักสูตรและการสอนได้ด้วยตนเอง.....					
3	สามารถปฏิบัติงานเป็นนักพัฒนาหลักสูตร หรือฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาหรือผู้สอน.....					
4	สามารถศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านการศึกษา หลักสูตรและการสอน.....					
5	มีแรงบันดาลใจและแนวทางในการสร้างพัฒนาหลักสูตรและการสอน.....					
6	มีคุณธรรมในวิชาชีพครู.....					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

ประเด็นการสนทนากลุ่ม

ความคิดเห็นต่อหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประเด็นการสนทนากลุ่ม

1. รายวิชาของศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
2. ครูผู้สอนควรมีคุณสมบัติ และคุณลักษณะอย่างไรบ้าง
3. สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ประกอบการสอน เหมาะสมและเพียงพอหรือไม่ อย่างไร
4. การจัดการเรียนการสอนที่ท่านต้องการให้เป็น ควรมีการจัดการเรียนการสอนอย่างไร
5. การวัดและการประเมินผลที่ดำเนินการอยู่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชาต่าง ๆ หรือไม่ อย่างไร
6. การให้คำปรึกษา การทำวิทยานิพนธ์ และระบบการติดตามนักศึกษาเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
7. ท่านสามารถนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่ได้รับมาใช้ในการปรับปรุงการทำงานได้หรือไม่ อย่างไร
8. โดยทั่วไปท่านคิดว่าหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนที่พึงประสงค์ ควรเป็นอย่างไร

(สำหรับอาจารย์ผู้สอน/กรรมการพิจารณาวิทยานิพนธ์)

แบบสอบถาม

ความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ สำหรับอาจารย์ผู้สอน สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย
  - ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไป
  - ตอนที่ 2 การประเมินบริบทของหลักสูตร
  - ตอนที่ 3 การประเมินปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร
  - ตอนที่ 4 การประเมินกระบวนการจัดการเรียนการสอน
  - ตอนที่ 5 การประเมินผลผลิตของหลักสูตร
3. โปรดพิจารณาข้อคำถามและตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงให้ครบทุกข้อเพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สำหรับประกอบการพิจารณา การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบหรือสร้างความเสียหายต่อตัวท่านและหน่วยงานของท่านแต่ประการใด ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่ง

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ผู้สอน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของอาจารย์

ข้อที่	สถานภาพและข้อมูลทั่วไป
1	เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง
2	ตำแหน่งทางวิชาการ ☐ 1) อาจารย์ ☐ 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ☐ 3) รองศาสตราจารย์ ☐ 4) ศาสตราจารย์
3	วุฒิการศึกษา ☐ 1) ปริญญาโท ☐ 2) ปริญญาเอก ☐ 3) อื่นๆ ระบุ.....
4	ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน ☐ 1) ระหว่าง 1 – 5 ปี ☐ 2) ระหว่าง 6 – 10 ปี ☐ 3) ระหว่าง 11 – 15 ปี ☐ 4) 16 ปีขึ้นไป ☐ 5) อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 บริบทของหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ข้อ	บริบทของหลักสูตร	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	<u>ด้านบริบท เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อวัตถุประสงค์</u>					
1	วัตถุประสงค์หลักสูตรบ่งบอกคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาด้านความรู้					
2	วัตถุประสงค์หลักสูตรบ่งบอกคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาด้านคุณลักษณะบัณฑิต					
3	วัตถุประสงค์หลักสูตรบ่งบอกคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาด้านความสามารถในการนำความรู้ไปปฏิบัติ/ทักษะ					
4	วัตถุประสงค์หลักสูตรสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง					
5	ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์หลักสูตรในการสร้างองค์ความรู้สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน					
	<u>ด้านบริบท เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชา</u>					
1	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร.....					
2	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้.....					
3	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะกระบวนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางด้านหลักสูตร.....					
4	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะกระบวนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้.....					
5	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์องค์ความรู้ด้านหลักสูตรและการสอน.....					
6	รายวิชาช่วยให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญทางวัฒนธรรมทั้งระดับท้องถิ่นและระดับสากล.....					
7	รายวิชาได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู.....					

ตอนที่ 3 ปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ข้อ	ปัจจัยนำเข้า	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	ด้านปัจจัยนำเข้า เกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้					
1.	มีทรัพยากรการเรียนรู้ที่เอื้อและสนับสนุนผู้เรียนและตรงกับความต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้.....					
2.	มีแหล่งสืบค้นแสวงหาความรู้ที่ตอบสนองต่อการสืบค้นหาความรู้.....					
3.	สภาพห้องเรียนมีสื่อและวัสดุที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย.....					
4.	อาจารย์ให้คำแนะนำปรึกษา ในการปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม.....					
5.	มีบุคลากรภายนอก (วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ) เข้ามาร่วมในระบบการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้และกระบวนการคิด.....					
6.	มีการศึกษาดูงาน/ เข้าร่วมอบรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ.....					
7.	ในช่วงระยะเวลาการศึกษา ได้มีการแสวงหาความรู้ในการพัฒนาตนเอง.....					
8.	มีการจัดการด้านเวลาในชั่วโมงเรียน โดยมุ่งเน้นไม่ให้เกิดความสูญเปล่าของช่วงเวลาในการเรียนรู้.....					
9.	ความสะดวกในการเลือกใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อนำมาประกอบการเรียนรู้ในห้องเรียน.....					
10.	มีหน่วยงาน องค์กรจากภายนอก ให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือ เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้.....					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

รายวิชา	ระดับความคิดเห็น(เหมาะสม)					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
โครงสร้างรายวิชา (ความเหมาะสมของการกำหนดสัดส่วนหมวดวิชา/รายวิชา)						
แผน ก แบบ 1 ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต (ทำวิทยานิพนธ์อย่างเดียว)						
แผน ก แบบ 2 ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต (เรียน + วิทยานิพนธ์)						
แผน ข ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต (เรียน + การค้นคว้าอิสระ)						
หมวดวิชาพื้นฐาน 9 หน่วยกิต						
หมวดวิชาชีพครู 17 หน่วยกิต						
หมวดวิชาบังคับเอก 11 หน่วยกิต						
หมวดวิชาเลือก แผน ก แบบ 2 จำนวน 6 หน่วยกิต และแผน ข จำนวน 12 หน่วยกิต						
วิทยานิพนธ์ เทียบเท่า 12 หน่วยกิต						
ค้นคว้าอิสระ เทียบเท่า 6 หน่วยกิต						
วิชาพื้นฐานการศึกษา						
464 461 สถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา						
466 503 ภาษาอังกฤษสำหรับครู						
473 511 สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน						
473 512 การวัดและประเมินผลทางการศึกษาสำหรับครู						
473 513 พื้นฐานทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู						
วิชาบังคับ						
473 521 ทฤษฎีหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร						

รายวิชา	ระดับความคิดเห็น(เหมาะสม)					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
473 522 การบริหารจัดการห้องเรียน						
473 523 ระเบียบวิธีวิจัยทางหลักสูตรและการสอน						
473 524 สัมมนาบูรณาการหลักสูตรและการสอนกับวิชาเอก						
วิชาเลือก						
473 532 ประเด็นและแนวโน้มด้านหลักสูตรและการสอน						
473 533 ฝึกปฏิบัติการสอน						
473 534 สัมมนาการเรียนการสอนรายบุคคล						
473 535 สัมมนานวัตกรรมด้านหลักสูตรและการสอน						
473 536 การศึกษาในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม						
473 537 ปัญหาหลักสูตรในการศึกษายุคปัจจุบัน						
473 538 หลักสูตรและการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิด						
วิทยานิพนธ์/ค้นคว้าอิสระ						
473 551 การค้นคว้าอิสระ						
473 552 วิทยานิพนธ์						

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 กระบวนการของหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ข้อ	กระบวนการของหลักสูตร	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	<u>ด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้</u> สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมเรียนรู้แบบร่วมมือกัน.....					
2.	สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมีการจัดการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ในประเด็นที่สำคัญ ทั้งเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล.....					
3.	สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สื่อและนวัตกรรมที่หลากหลาย.....					
4.	อาจารย์ผู้สอนให้นักศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการออกแบบการจัดการเรียนรู้.....					
5.	ประเด็นการเรียนรู้ที่น่าสนใจและครอบคลุมองค์ความรู้ทางด้านหลักสูตรและการสอน.....					
6.	มีการปฏิบัติการวิจัยทางด้านหลักสูตรและการสอนที่เน้นชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น.....					
7.	อาจารย์ให้ความสนใจและตอบสนองเมื่อนักศึกษาต้องการได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษ.....					
8.	อาจารย์ได้ตั้งคำถามกระตุ้นให้นักศึกษาได้รับการกล้าซักถามเพื่อพัฒนาความรู้.....					
9.	อาจารย์ได้กระตุ้นนักศึกษาได้รับการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน(Interactive Communication).....					
10.	ในชั้นเรียนอาจารย์และนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน.....					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

ตอนที่ 4 กระบวนการของหลักสูตร (ต่อ)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ข้อ	กระบวนการของหลักสูตร	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	ด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้					
1.	มีการประเมินความก้าวหน้าของนักศึกษาที่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นปรนัย ตรวจสอบได้.....					
2.	นักศึกษาได้ร่วมประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ และปรับแผนการจัดการเรียนรู้.....					
3.	การประเมินกระบวนการเรียนรู้มีใช้พิจารณาเฉพาะผลงานเท่านั้น.....					
4.	มีตัวบ่งชี้ชัดเจนของเกณฑ์คุณภาพที่พึงประสงค์ที่มีประสิทธิผลในการจัดการเรียนรู้.....					
5.	การประเมินในรูปแบบของคณะกรรมการ (อาจารย์ คณะอาจารย์ และนักศึกษา).....					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 5 ผลผลิตของหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ข้อ	ผลผลิตของหลักสูตร	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	<u>ด้านผลผลิต</u> มีความรู้ความเข้าใจ และเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน.....					
2	สามารถสืบค้นและแสวงหาความรู้ในการพัฒนางานทางด้านหลักสูตรและการสอนได้ด้วยตนเอง.....					
3	สามารถปฏิบัติงานเป็นนักพัฒนาหลักสูตร หรือฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาหรือผู้สอน.....					
4	สามารถศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านการศึกษา หลักสูตรและการสอน.....					
5	มีแรงบันดาลใจและแนวทางในการสร้างพัฒนาหลักสูตรและการสอน.....					
6	มีคุณธรรมในวิชาชีพครู.....					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....
 .....
 .....

